

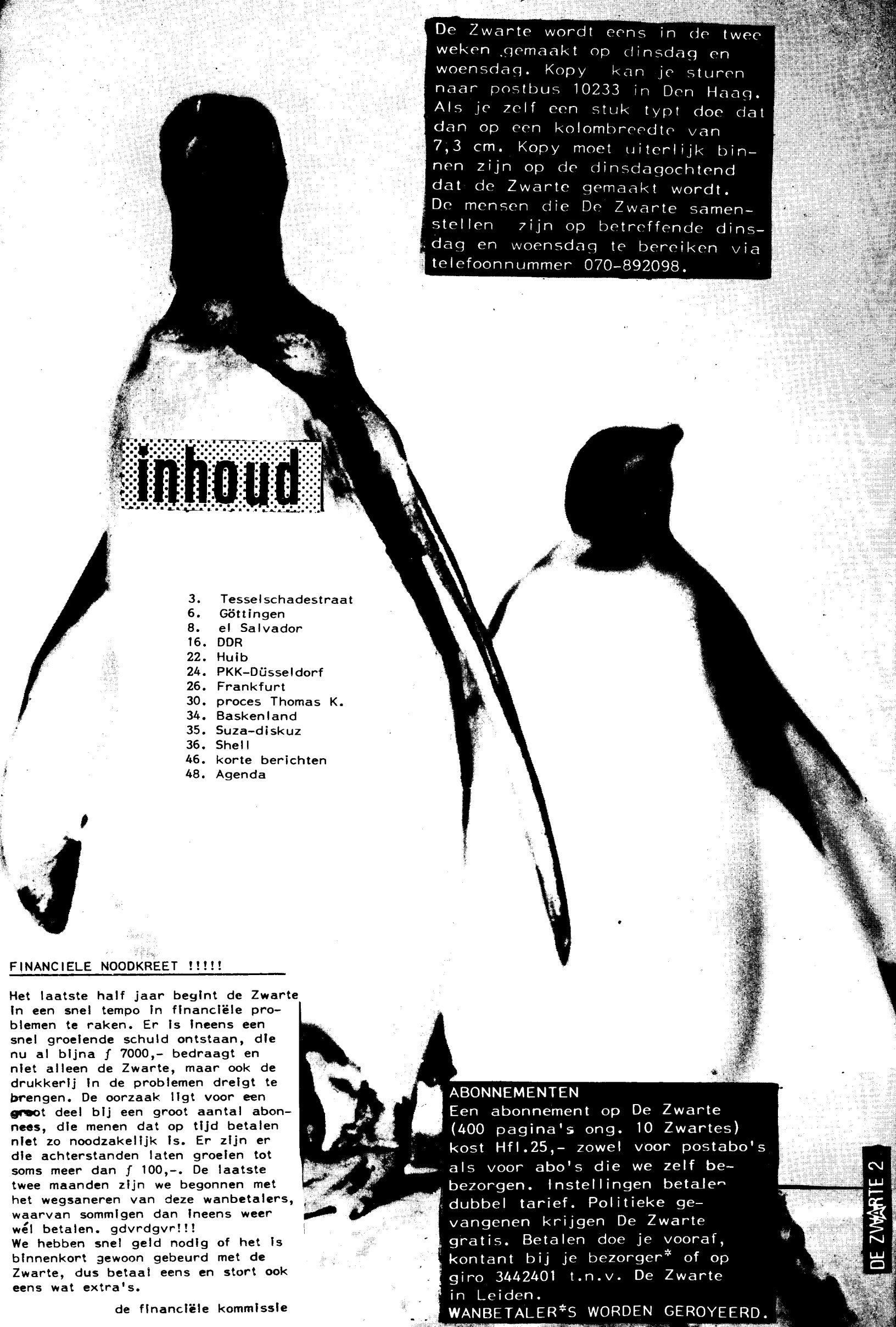
DE ZWARTE

f13,25 25 november '89

nr 140

In dit nummer oa.
Ontruiming Tesselschadestr.
DDR
Shell diskussie
El Salvador

De Zwarte wordt eens in de twee weken gemaakt op dinsdag en woensdag. Kopy kan je sturen naar postbus 10233 in Den Haag. Als je zelf een stuk typt doe dat dan op een kolombreedte van 7,3 cm. Kopy moet uiterlijk binnen zijn op de dinsdagochtend dat de Zwarte gemaakt wordt. De mensen die De Zwarte samenstellen zijn op betreffende dinsdag en woensdag te bereiken via telefoonnummer 070-892098.

inhoud

3. Tesselschadestraat
6. Göttingen
8. el Salvador
16. DDR
22. Huib
24. PKK-Düsseldorf
26. Frankfurt
30. proces Thomas K.
34. Baskenland
35. Suza-diskuz
36. Shell
46. korte berichten
48. Agenda

FINANCIËLE NOODKREET !!!!!

Het laatste half jaar begint de Zwarte in een snel tempo in financiële problemen te raken. Er is ineens een snel groeiende schuld ontstaan, die nu al bijna f 7000,- bedraagt en niet alleen de Zwarte, maar ook de drukkerij in de problemen dreigt te brengen. De oorzaak ligt voor een groot deel bij een groot aantal abonnees, die menen dat op tijd betalen niet zo noodzakelijk is. Er zijn er die achterstanden laten groeien tot soms meer dan f 100,-. De laatste twee maanden zijn we begonnen met het wegsaneren van deze wanbetalers, waarvan sommigen dan ineens weer wél betalen. gdvrdgvr!!! We hebben snel geld nodig of het is binnenkort gewoon gebeurd met de Zwarte, dus betaal eens en stort ook eens wat extra's.

de financiële commissie

ABONNEMENTEN

Een abonnement op De Zwarte (400 pagina's ong. 10 Zwartes) kost Hfl.25,- zowel voor postabo's als voor abo's die we zelf bezorgen. Instellingen betalen dubbel tarief. Politieke gevangenen krijgen De Zwarte gratis. Betalen doe je vooraf, kontant bij je bezorger* of op giro 3442401 t.n.v. De Zwarte in Leiden.

WANBETALER'S WORDEN GEROYEERD.

DE TESSELSCHADE

In de vroege ochtend van maandag 20 november werd er op verschillende plaatsen in de buurt van de Tesselschadestraat en in de panden zelf verzameld. De plannen werden zo goed als het kon doorgesproken en de sfeer was strijdbaar. Zo strijdbaar, dat de mensen in de panden geen zin hadden om op de andere groepen te wachten en het liefst gelijk de straat op wilden om alvast te beginnen met het bouwen van de barrikades. Onder protest werd besloten om toch maar op de anderen te wachten.

Om kwart voor zeven verlieten zo'n 200 mensen de panden, werden olifantspoten (dit zijn slimme constructies van steigerbuizen), autobanden en ander barrikademateriaal meegenomen en kon het bouwen beginnen. Ook werden bouwterreinen geplunderd. In zeer korte tijd stonden er twee redelijk goede barrikades op straat, die we pas zouden gaan opruimen als de gemeente in zou gaan op onze eis, dat de panden behouden moeten blijven voor de huidige bewoonsters en bewoners.

Er werden niet alleen op de Tesselschadestr. barrikades opgeworpen. Tegelijkertijd verschenen er ook barrikades op de stadhouderskade, de Vijzelstraat en de Kinkerstraat. Gevolg van dit alles was een praktische verkeerschaos. Om zeven uur kwam er een bulldozer aan, die vrij snel de barrikades wist te doorbreken. Een regen van verfbommen en stenen wist dit niet te verhinderen. Iedereen trok zich dan ook in de panden terug.

Maar wat bleek toen? De bulldozer was weer verdwenen (waarschijnlijk op weg naar een andere barrikade) en de smeris was in geen velden of wegen te bekennen.

Dus ging iedereen weer enthousiast naar buiten om de barrikades te verherbouwen en veel groter en steviger te maken. Omdat enkele auto's toch al flink deuken op hadden gelopen door de bulldozer, werden ze ook gebruikt als barrikademateriaal.

Iedereen was waanzinnig actief met sjouwen en bouwen. Men lette goed op elkaar, af en toe was er even tijd voor een adempauze en een beetje kletsen en dan weer aan de slag. Nou is het ook lang niet gek om na jarenlang (soms oeverloze) discussies voeren, weer eens samen wat te gaan doen! Niet dat het voeren van discussies per definitie zinloos is (ze zijn juist noodzakelijk, maken onze ideeën duidelijker), maar de praktijk is de laatste jaren toch wel wat verwaarloosd.

Oei, een ardwaling...

De barrikades bleven ruim een half uur staan en vlogen vervolgens in de fik. Daardoor kostte het de bulldozer aanzienlijk meer moeite om door te breken.

Een regen van stenen, verfbommen en vuurwerk zette ook veel zoden aan de dijk en maakte charges van de M.E. zo goed als onmogelijk. Plus dat de autobanden in de barrikades voor een effectief rookgordijn zorgde.

Er is altijd een tijd van komen en een tijd van gaan. Omdat het er op een gegeven moment naar uitzag, dat de barrikades niet lang meer verdedigd konden worden plus dat ook een waterkanon ingezet werd (wat eigenlijk niet veel uithaalde, maar goed...), trok iedereen zich weer terug in de panden.

Binnen werd koffie gezet, soep gegeten, shaggies gerookt en was het afwachten geblazen. De BRATA, een speciale eenheid van de smeris die altijd gebarrikadeerde panden probeert binnen te dring-

en, wisten na enige problemen bij de voordeur dan toch via het dak binnen te komen. De sfeer binnen was totaal niet opgefokt, eerder relaxed. Er werden flink wat leuzen geroepen (leve de revolutie, ze komen er niet door, enz.) en de smeris wist niet zo goed wat ze met die 200 gevaarlijke gekken moesten doen.

Dus gingen we allemaal naar buiten en vertrokken we als groep naar de Bilderdijkstraat. Deze korte demonstratie werd ongemoeid gelaten.

Behalve het bouwen en verdedigen van de barrikades gebeurde er nog veel meer in de stad. Stop-

lichtkastjes bij de Utrechtse brug werden gesloopt, wat de verkeerschaos alleen maar groter maakte met als gevolg dat veel mensen te laat op hun werk verschenen en de verkeerslichten voor minstens een week onbruikbaar maakten. In de Stopera werd een gemeententoonstelling over stadsvernieuwing grondig verbouwd. Verder zijn er veel pamfletten verspreid. Ook is een golfje van de wouten aangevallen met stenen en verfbommen en vervolgens in de hens gestoken.

Een agente riep door de porto dat het golfje niet meer bruikbaar was en vroeg de centrale, enigzins in paniek, om advies. De reactie van de centrale: "U zit op de verkeerde frekwentie...". Maar er ging meer mis bij de smeris.

Ze hadden drie waterkannonen. De eerste was stuk. Van de tweede waren de sleuteltjes zoek en van de derde deed maar één spuit het. De bulldozer werd na verloop van tijd zo heet, dat die afgekoeld moest worden met die éne spuit van de waterwerper. De BRATRA-eenheid die moest ontruimen, was veel te laat omdat de kommandowagen niet wilde starten.

Na een intensieve dag kon dan de balans opgemaakt worden. Waanzinnig veel gedaan met relatief weinig mensen en ondanks de inzet van 300 smerissen, geen arrestaties. Daarbij redelijk veel publiciteit, waar onze ideeën vrij

goed naar voren kwamen. Verontwaardiging bij de politici; CDK-kamerlid van Weezel: "In vergelijking met de reischoppende voetballers, die vaak wél in de kraag worden gevat, vind ik dat er sprake is van rechtsongelijkheid." Gefrustreerde politiewoerdvoerders; de Wit: "Het was vrijwel onmogelijk om te bewijzen wie de vernielingen hebben aangericht. Het zou waarschijnlijk nimmer tot een veroordeling komen. Zodra ze elkaar beschuldigen van de vernielingen kun je het wel vergeten. Al het werk is de aktie niet waard."

Maar wat vooral heel duidelijk geworden is voor veel mensen, zowel binnen als buiten de beweging, is dat verzet voor woonruimte nog steeds mogelijk blijft. Veel mensen hebben dan ook een goed gevoel overgehouden aan de ontruiming. Dit biedt perspectief! Alleen oppassen dat het verzet tegen de ontruiming van de Tesselschadestraat 7 & 9 niet in de geschiedenisboeken vermeld wordt als de laatste opleving. Er valt nog genoeg te doen en niet alleen in Amsterdam met haar 60 bedreigde panden...

TANGO

MEER ALS

EEN

AAN ALLE AMSTERDAMSE MENSEN

Vanaf vandaag kan Tesselschadestraat 7 & 9 ontruimd worden. We hebben barricades opgeworpen in de Tesselschadestraat om dit te voorkomen. We zullen de barricades opruimen wanneer de gemeente ingaat op de volgende eis:

BEHOUD VAN TESSELSCHADESTRAAT 7 & 9 VOOR DE HUIDIGE BEWOONSTERS EN BEWONERS !!!

Tesselschadestraat 7 en 9 zijn eigendom van de gemeente Amsterdam, maar al 4 jaar gekraakt nadat de gemeente de panden een half jaar liet leegstaan. De bewoonsters en bewoners hebben de gemeente tot 2 maal toe een realistisch plan voorgelegd voor legalisatie. Twee keer heeft zij deze plannen afgewezen omdat zij de voorkeur gaf aan verkoop tegen commerciële prijzen aan een particuliere projectontwikkelaar. De eerste koper trok zich terug, de tweede, Boudevijn Etienne de Court Onderwater zette door en werd daarbij ondersteund door de gemeente die de bewoonsters en bewoners anoniem liet dagvaarden.

Anti-kraakbeleid

De ontruiming van Tesselschadestraat 7 en 9 staat niet op zich. Doormiddel van de leegstandswet kunnen kraakpanden tegenwoordig gemakkelijk ontruimd worden ten gunste van speculanten als Gerard Bakker en andere huiseigenaren. Het probleem woningnood van mensen met een minimuminkomen wordt hierdoor alleen maar vergroot. De gemeente Amsterdam heeft aanvankelijk gesteld dat zij het middel anoniem dagvaarden, belangrijkste onderdeel van de leegstandswet, niet wou inzetten tegen gekraakte gemeentepanden. Mooie woorden, maar het tegenovergestelde gebeurt. Er zijn nu al meerdere gekraakte gemeentepanden anoniem gedagvaard en ontruimd. Afgelopen zomer rolde er een lijst van 74 kraakpanden uit de computer van de gemeente. 14 daarvan krijgen een laatste kans om te onderhandelen over legalisatie, lukt dat niet dan worden ze ontruimd. De andere pan-

den moeten sowieso verkocht en ontruimd worden. Hoewel de lijst niet helemaal klopt (een aantal panden zijn al ontruimd, gesloopt of gelegaliseerd); is de tendens duidelijk. De gemeente wil uit de verkoop van haar gekraakte bezit geld opstrijken om haar gat in de begroting te dichten. Een gat dat gevolg is van de keuze voor dure prestigeprojekten zoals de Stopera. Bovendien wil zij definitief een einde maken aan haar 'kraakprobleem'. Onze panden zijn een doorn in het oog van de geplande stadsontwikkeling ten behoeve van nieuwe prestigeobjecten zoals de y-boulevard en het byzantium en een opgevijseld image van Amsterdam in internationaal verband. Wij de bewoonsters en bewoners van kraakpanden, passen niet in de profielschets van de gewenste stadsinwoner: de goed opgeleide, kapitaalcrachtige, witte hoofdarbeider of yup. Maar of we nou in hun plaatje passen of niet WE ZIJN ER en we zullen ons niet zonder slag of stoot weg laten zuiveren uit onze panden, uit Amsterdam of andere steden waar zelfde ontwikkelingen plaatsvinden.

Waarom kraakpanden het ons waard zijn om voor te vechten:
Onze panden bieden betaalbare woonruimte op een moment dat er in Amsterdam nog steeds zo'n 50.000 woningzoekenden zijn. Ze bieden de vrijruimte om op onze eigen manier te leven. Om althans te proberen een ander leven te stellen tegenover de verstikking in de westerse consumptiemaatschappij, tegenover het geïsoleerde bestaan in de steden, tegenover de hiërarchische verhoudingen tussen mensen. Kraakpanden bieden tot slot de ruimte om op onze manier actief te zijn; ze zijn de materiële basis van onze strijd voor fundamentele maatschappelijke veranderingen. Geen haar op ons hoofd dat er-

MORELE OPKIKKER.

aan denkt die ruimte zomaar op te geven. We grijpen deze dag, de dag vanaf wanneer twee van onze panden ontruimd dreigen te worden, aan om de gemeente een poepje te laten ruiken van wat nog komen gaat wanneer zij doorgaat met haar anti-kraakbeleid in het bijzonder en stadsvernieling in het algemeen.

Cityvorming:

Het voortvarende anti-kraakbeleid van de gemeente Amsterdam is één konsekwentie van de moderne cityvorming: een overkill aan prestigieuze bouwprojecten en de rijken terug uit het groen naar de binnenstad. We beperken ons in dit verhaal tot Amsterdam, maar in feite zie je die ontwikkeling in alle grotere west-europese steden.

Een duidelijk voorbeeld is het Byzantium op de hoek Tesselshadestraat en Stadhouderskade. Daar komen 'kantoor suites' en 'residents' van + een miljoen te wonen. Beneden fast-food restaurants, winkels en weer een nieuwe parkeergarage. Gebouwd voor 'de voortrekkers op ekonomies en kultureel gebied' aldus het gemeentebestuur. Amsterdam probeert zich te profileren als europees concurrerende vestingsplaats voor kapitaalkrachtige investeerders en bedrijven. Dit met name ook met het oog op de totstandkoming van een 'verenigd europa van het kapitaal' na 1992. Toplokaties voor bedrijven worden gekreërd in zuidoost, sloterdijk en op de yoevers. Daarbij horen faciliteiten als luxe woongelegenheden, hotels, kongreszalen, en vooral veel nieuwe wegen, tunnels en een forse uitbreiding van Schiphol. Het Byzantium past precies in het streven van Amsterdam om weer meer rijke mensen in de binnenstad te krijgen. Natuurlijk gaat dit ten koste van sociale woningbouw. Volgend jaar mag Amsterdam 5800 woningen bouwen. Het grootste gedeelte wordt echter

gebouwd in de vrije marktsector. Wethouder Genet van de PVDA heeft gezegd 25% van de woningen in stadsvernieuwingswijken voor koopwoningen te reserveren. Dat alles terwijl de woningnood onder mensen met een laag of armoedeinkomen groter is dan ooit. Kraakwachtenburo's beleven gouden tijden, huren in stadsvernieuwingswijken zijn voor velen onbetaalbaar en woonwagengewoners (artistenrein, KNSM-eiland) worden steeds verder de stad uitgejaagd.

Een ander voorbeeld van moderne cityvorming en de groothedswaan van het amsterdamse sociaal-demokratiese bestuur is het Y-oever plan. Dit plan zal de stad Amsterdam ingrijpend veranderen door een vierbaansweg, onder andere door de Spaarndammerbuurt, doordat een derde van de winkels uit de binnenstad verdwijnt, door kantoorstorens van 100 meter hoog, door een nieuw debacle voor de stadsfinanciën. Voor gewone stadsinwoners zal in dat gebied weinig te beleven zijn. In beide gevallen, bij het Byzantium en het Y-oeverplan, drukken beleggers en gemeente gezamenlijk hun plannen door op grond van ekonomiese motieven, zonder dat buurtbewoners ook maar enigzins de kans krijgen om hun plannen gerealiseerd te krijgen. Inspraakprocedures blijken steeds meer een farce. Dat is precies ook onze ervaring als bewoonsters en bewoners van kraakpanden. Ons rest daarom niets anders dan de straat op te gaan en te vechten voor onze ruimte in de stad, voor onze ideeën over een leefbare en levendige stad. We willen geen ghettos en rijkenparadijsen. We willen een toegankelijke stad voor iedereen. We willen onvoorspelbaarheid, creativiteit en verrassing. Geen straten vol smog, ronkend blik en publexreklame. We willen ruimte om te wonen en ruimte voor alternatieve manieren van leven. Daarvoor zullen we blijven vechten!

BEHOUD VAN TESSELSCHADESTRAAT 7 & 9 VOOR DE HUIDIGE BEWOONSTERS EN BEWONERS

PANDEN IN EIGEN BEHEER EN NIET OPDE MARKT

GEEN ONTRUIMING VAN NES41, BOELGAKOV, WIELINGEN, LODEWIJK TRIPSTRAAT 15, GROEN VAN PRINSTERERSTRAAT 69huis EN ANDERE BEDREIGDE PANDEN

DE WOONWAGENS ACHTER ARTIS EN OP HET KNSM-EILAND BLIJVEN.

BETAALBARE HUISVESTING VOOR SOCIALE MINIMA OOK IN DE BINNENSTAD

GEEN UITVERKOOP VAN AMSTERDAM AAN PROJEKTONTWIKKELAARS EN BEDRIJFSLEVEN

STOP DE Y-BOULEVARD EN HET BYZANTIUM

GEEN UITBREIDING VAN SCHIPHOL

VOOR WIJKRADEN DIE BUURTBELANGEN VERTEGENWOORDIGEN, TEGEN STADSDEELRADEN DIE PARTIJEN KAPITAALBELANGEN DIENEN

AMSTERDAM AUTOVRIJ - VOOR GRATIS OPENBAAR VERVOER

AMSTERDAM PUBLEXVRIJ

DE STAD, DAT ZIJN WIJ MET ONS ALLEN

HANDEN AF VAN ONZE PANDEN - GEEN ONTRUIMING VAN WOLTERS NOORDHOF (GRONINGEN), DE HAFENSTRASSE (HAMBURG), LEONCAVALLO (MILAAN) EN VIBORGGADE (KOPENHAGEN)

Anti-fasciste vermoord

Op 17 november '89 is Conny door politie-optreden gedood.

"Een ongeluk?" Een ingekalkuleerde dood, om fascistten te beschermen, waarvoor de Göttingse kit zich moet verantwoorden, en niet alleen moreel!!

Waarom?

In de binnenstad komt het al sinds maanden regelmatig tot confrontaties met neo-nazi's bij het Juzi (jongerencentrum). De kit observeerde wekeind na wekeind het doen en laten van de nazi's, zonder daarbij in te grijpen. Integendeel: ze worden in "preventieve hechtenis" genomen of krijgen een "straatverbod", geen wonder dat de confrontaties steeds vaker voorkomen en steeds heftiger worden.

De kit stelt zich niet alleen terughoudend en tolerant op naar de neo-fascisten, hij treedt vastbesloten op tegen alle actieve anti-fascisten, die de nazi-terreur niet aksepteren.

Zo ook vrijdag.

Wat is er gebeurd ?

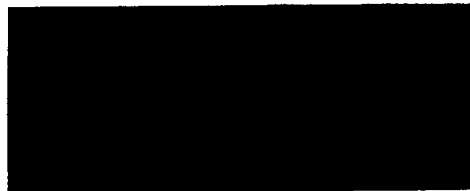
In de Burgstrasse in de buurt van de studentenkroeg 'Apex', kwam het tot een confrontatie met ongeveer 12 fascistten. De kit, die snel arriveerde, beëindigde het gevecht; één anti-fascist werd gearresteerd. Korte tijd later werd een groep van circa 25 anti-fascisten in de Weenderstr. "gesignaleerd". Zij volgden de groep met enkele patrouille wagens en stille-wagens. Ook sloten zij de straat af. Daarna begon een 'Kesseltreibjagd' (mensen worden omsingeld, één richting opgedreven en daarna ingesloten). De groep vluchtte via de Waageplatz, Finanzamt, Berliner naar het Weender Tor. Verschillende mensen hebben vlak na 21.00 uur op de scanner gehoord hoe de kit de aanval op de antifa-groep afgesproken heeft. "Zullen we ze afmaken?" - "Hoezo?" - "anders gaan ze voor eigen rechter spelen" - "Wij hebben genoeg manschappen". De anti-fascisten werden op de Weenderstr., bij de oprit Iduna-Zentrum ingesloten door de kit en aangevallen met geheven knuppels en CS-gas. De kit kwam met gierende banden aanscheuren. Voor de mensen was er slechts één vluchtweg; de aangrenzende autoweg, een drukke weg met 4 rijstroken. De kit had de zwaailichten van de auto's uitgezet, en er stond slechts één kit om het verkeer te waarschuwen. Een tamelijk onoverzichtelijke situatie voor het voorbij razende verkeer. Conny probeerde de katten die op haar afkwamen te ontwijken, zij kon alleen de kant op van de drukke weg, waar op dat moment met hoge snelheid een personenwagen naderde. Zij werd gegrepen en was op slag dood.

De katten hakten ondertussen nog steeds op de mensen in. De mensen die Conny wilden helpen werden bedreigd met knuppels en honden. De kit weigerde eerste hulp toe te passen of toe te laten passen. In plaats daarvan probeerden ze mensen te arresteren. De reactie van de kit: "iedereen liggen!" en daarna "jullie kunnen er gelijk naast gaan liggen". Conny lieten ze liggen, zoals al zo veel anderen, Günter Sare, Hans-Jürgen Rattay...

De noodarts die ongeveer 8 minuten later arriveerde kon slechts nog de dood konstateren.

Direkt na de moord werd de alarmlijn in werking gesteld. Honderden mensen verzamelden zich in het Juzi. Daarna werd een brandende barrikade opgeworpen op de Bürgerstr. Het verkeer werd daardoor stilgelegd. Er ontstond een spontane demo, die door de binnenstad trok, naar het Iduna Zentrum. Op de plaats waar de moord gepleegd is, werden bloemen gelegd en kaarsen gebrand. Sinds die tijd is deze plaats bezet en wordt er ondanks de kou, een konstante picket-line gehouden. Dit is mogelijk door alle solidaire ondersteuning in de vorm van dekens en warme dranken. Er werd ook een groot vuur gemaakt op de straat, om zich te kunnen opwarmen. Nadat de brandweer de brandende barrikades aan de Bürgerstr. had geblost, kwam het daar in de vroege ochtenduren tot confrontaties met de kit.

In diezelfde nacht nog is het tot spontane solidariteitsakties gekomen in verschillende steden. In Hamburg gingen 200 mensen de straat op en vielen een politieburo aan. Na de demo viel de kit een kroeg binnen en arresteerde 16 mensen.

In Bielefeld werden bij 2 filialen van de Deutsche Bank alle ruiten ingegooid.

In Berlijn werd een demo gehouden, 1200 mensen.

In Hannover werden bij warenhuizen 3 brandaanslagen gepleegd.

Korte tijd later werd er een verbod op het geven van informatie omtrent deze zaak afgekondigd. Er schijnt überhaupt voor de hele gebeurtenis een publikatieverbod te gelden.

In de media verschijnen slechts losstaande politieberichten. De samenhang wordt verzweigd, de feiten verdraaid.

De gebeurtenissen op 18 november: De hele nacht en de volgende ochtend werd de bevolking van Göttingen geïnformeerd over de gebeurtenis, aan de hand van pamfletten en werd er opgeroepen om om 12 uur naar de demo te komen.

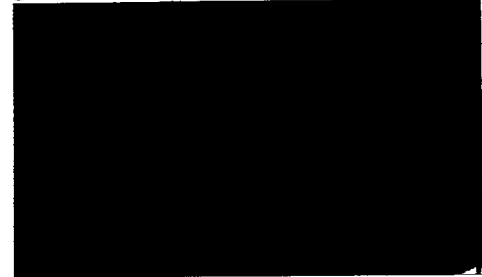
Meer dan 1500 mensen namen deel aan de demo. Een demo zonder aanvallen op banken of warenhuizen.

Er waren ook veel mensen uit andere steden. Een groepje mensen uit Braunschweig werd op weg naar de demo gearresteerd, toen een buschauffeur weigerde hen mee te nemen naar het centrum. De aanklacht luidde 'landvrede breuk'. De demo eindigde op de plek van de moord op Conny.

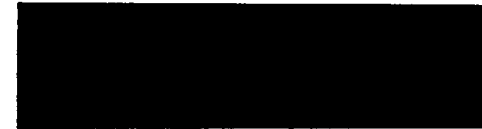
Er werden 2 bijdragen voorgelezen en er werd verteld over de demo's in Freiburg en Bielefeld, die tegelijkertijd plaatsvonden.

Daarna waren er 10 minuten stilte voor Conny.

Een groot deel van de demo bleef op de plaats om een picket-line te houden. Een ander deel ging terug naar het Juzi, waarbij bij verschillende banken (Sparkasse, Dresdener) en warenhuizen (Karstadt) de ruiten sneuvelden. Bij het Juzi aangekomen werden op straat barrikades opgegooid.

Natuurlijk heeft de kit via de pers onmiddellijk gereageerd. In de vorm van een politiewoordvoerder die zich in allerlei mogelijke bochten wringt om toch vooral te benadrukken "hoe zeer wij het voorval betreuren en wij zouden het graag ongedaan willen maken". De kit geeft toe dat er op de scanner te horen viel hoe er gezegd werd, dat men de groep anti-fascisten wilde pakken, maar volgens de kit ging dit 'slechts' over het willen uitvoeren van een identiteitscontrole. Ook over de toedracht van Conny's dood heeft de kit zijn woordje klaar. Het zou aan de anti-fascisten zelf te wijten zijn dat Conny geen eerste hulp van de kit gekregen heeft. Volgens de kit hadden ze willen helpen, maar stonden de anti-fascisten niet toe dat er een kit in de buurt kwam. Ze weten godverdomme overal weer een punt aan te lullen, wat door de media gevreten wordt als zoete koek. Het zal niet de eerste keer zijn dat de kit een moord op een anti-fascist ingekalkuleerd heeft om neo-nazi's te beschermen.

Pollzelfunk: Will

bedauert Äußerung

● Lothar Will, Leitender Polizeidirektor und Chef der Schutzpolizei-Inspektion Göttingen, hat gestern nachmittag gegenüber der SIEB-TEN am SONNTAG den hier zitierten Funkverkehr seiner Beamten auf dem Zwei-Meter-Band mit Ausnahme der dritten Äußerung ("Laß noch kurz waren...") bestätigt und gleichzeitig bedauert. "Dieser flapsige Spruch ist gefallen," so Will. "Die meinten damit natürlich nur die Personalienfeststellung." Wie Will weiter mitteilte, sei der Beamte - unter dem Eindruck der Geschehnisse - derart mit den Nerven am Ende gewesen, daß man ihn habe nach Hause schicken müssen.

Göttingen und das Netz neofaschistischer Aktivitäten

Een chronologies overzicht van de laatste maanden:

22 juli:

in het dorpje Wiershausen komen circa 50 neo-nazi's bij elkaar om feest te vieren. Laat op de avond wordt een patrouillewagen van de kit beschoten vanuit een nabij gelegen korenveld. Enkele weken later wordt de vermoedelijke dader, een skinhead gearresteerd, maar al snel wordt hij wegens 'gebrek aan bewijs' vrijgelaten.

29 juli:

een groep van 15 rechtsextremistische jongeren hindert het verkeer. Zij worden door de kit gesignaleerd. Na een korte achtervolgingsjacht, worden ze gearresteerd. De kit neemt gaspistolen, messen en honkbalknuppels in beslag.

5 augustus:

er wordt een arrestatiebevel uitgevaardigd voor een 20 jarige rechtsextremist. Deze man heeft geprobeerd een libanese vluchteling dood te rijden in het dorpje Hörten-Hardenberg.

9 september:

's Middags gooit een groepje neo-nazi's in een park met flessen naar voorbijgangers. Later op de dag beschieten ongeveer 10 skinheads het Jugend Zentrum Innenstadt (Juzi) met lichtkogels. De bezoekers van het Juzi worden aangevallen met stokken en traangasspuitbusjes. Na een korte confrontatie, waarbij de neo-nazi's aan het kortste eind trekken, nemen de neo-nazi's 'wraak' op een 17 jarige vrouw: zij moet naar het ziekenhuis gebracht worden; gebroken neus, gebroken arm, gekneusde ribben.

11 september:

een in de stad zeer bekende neo-nazi wordt door 4 autonomen onder handen genomen. De kit arresteert de 4 anti-fascisten en houdt hen tot de volgende dag vast om hen aan een uitgebreide identiteitscontrole te onderwerpen.

23 september:

ongeveer 20 neo-nazi's, versterkt met skinheads uit Hannover, verzamelen zich in een kroeg. Daarna komt het tot een confrontatie met anti-fascisten. In de vroege ochtend trekt een groep rechtsradikalen richting Juzi. De kit neemt 6 skinheads in 'preventieve Hechtenis'.

7 oktober:

in de gemeente Adelchen komt een groep rechtsextremisten bij elkaar voor actie overleg. Bij een aanval door hen wordt een jongere zwaar gewond.

14 oktober:

vanuit hun stamkroeg in de göttingse binnenstad, schieten skinheads met lichtkogels op voetgangers.

Bij een poging om naar het Juzi te gaan worden de neo-nazi's aangehouden door de kit. Later op de dag wordt een bus, waarmee de rechtsradikalen onderweg zijn door autonomen stopgezet door middel van kraaiepoten.

17 november:

na een confrontatie tussen neo-nazi's en anti-fascisten, worden de anti-fascisten door de kit gevolgd door de binnenstad. Bij een aanval van de kit op de antifa-groep wordt Conny W. door een auto gegrepen en gedood...

In de pers worden de activiteiten van de neo-nazi's afgedaan als een bende-oorlog tussen jongeren. Het wordt gereduceerd tot een sociaal probleem. Feit is echter dat er al sinds jaren goed georganiseerde structuren bestaan, van waaruit deze rechtsradikalen ageren.

Tot 1986 resideerde er in Göttingen in de Burgstrasse een nazi-centrale van landelijke betekenis. Bijvoorbeeld de "Hochschulgruppe Pommern" of de "Studentenbund Schlesien" huisden aldaar. Vanuit het pand aan de

Burgstr. werd aan de opbouw van rechtsradikale scholieren- en studentenorganisaties gewerkt, onder leiding van de NPD en diens functionaris Hans-Michael Fiedler. Göttingen stond te boek als de intellectuele kader-stal van talrijke fascistiese organisaties in de BRD. Na maanden lange observatie werd in april dit jaar de "Wehrsportgruppe Mündener Stahlhelmbund" opgericht. Middels een groots opgezette actie doorzocht de kit talrijke woningen in Hannoverisch-Münden, Hannover en in verschillende kleine gemeenten. Er werden 15 personen gearresteerd. Wapens, munities, propagandamateriaal en 'marsbevelen' voor militaire oefeningen werden in beslag genomen. Deze groep is verantwoordelijk voor schietoefeningen en springstofaanlagen op spoorbanen.

Ook bestaat er in het dorp Macker rode (gemeente Göttingen) een van de belangrijkste scholingscentra voor neo-nazi's.

De afgelopen maanden zijn er in Göttingen en in enkele omliggende dorpen meerdere aanvallen geweest van neo-nazi's op migranten, vluchtelingen en op trefcentra en andere ontmoetingsplaatsen van de linkse en alternatieve scene.

Bijna ieder weekeinde volgt er een aanval van de neo-nazi's. Anti-fascisten nemen 'daarbij steeds tegenmaatregelen of gaan zelf in de aanval.

Op 20/21 november zou er weer een gespreksronde zijn tussen het verzet in El Salvador en de regering. Deze bijeenkomst was gepland in Caracas in Venezuela en was een vervolg op de gesprekken in Mexico (sept '89) en in Costa Rica (okt '89).

Na de bomaanslag op het bureau van de linkse vakbond FENASTRAS, waarbij 8 mensen omkwamen, werd het gesprek afgezegd en kondigde het FMLN een nieuw militair offensief aan. Het hier volgende artikel geeft een overzicht van de politiek van het FMLN sinds 1980, waarbij er wordt ingegaan op de onderhandelingsvoorwaarden die het FMLN stelde en op het militaire en politieke verloop van de strijd.

In 1980 omschreef de FMLN/FDR in hun programma voor een "Voorlopige Revolutionaire Regering", de verovering van de macht en het installeren van een "Demokratiese-Revolutionaire Regering", het versterken van het Volksleger en een rij economische maatregelen, als het doel van de strijd. Dit programma ontstond tijdens een revolutionaire situatie en diende als basis voor het samengaan van het FMLN en de FDR. Op basis van dit programma lukte het om eigen politieke en militaire structuren op te bouwen en gebieden onder hun controle te krijgen. Terwijl het FMLN vooral op het platteland snel in militaire kracht toenam en de regeringsstrijdkrachten vaak op de rand van een totale ineenstorting stonden, verloor ze wel aan politieke kracht in de stad. Door middel van een gruwelijke vervolging werden de revolutionaire massaorganisaties bijna helemaal vernietigd.

Op 25 nov '80 riep Duarte, als lid van de regering, op tot een dialoog tussen alle politieke krachten.

Op 27 nov, net 48 uur later werd tijdens een perskonferentie de complete leiding van de FDR ontvoerd, gefolterd en vermoord. In 1981 deed het FMLN/FDR, via Europese bemiddelaars zeven voorstellen voor een gesprek, die allen werden afgewezen. In 1983 waren er verschillende gesprekken tussen het FMLN/FDR en de speciale afgezant van de VS, Stone en een regeringskommissie. De VS probeerden de rebellen zover te krijgen dat ze mee zouden doen aan de verkiezingen van 1984. De gesprekken mislukten, omdat de overgangspresident Magana er tegen was om te onderhandelen met het FMLN over een deelname in de macht.

1984: EEN NIEUW VOORSTEL

In januari '84 deed het FMLN/FDR een voorstel voor een "Brede Regering". Tegen de achtergrond van de sterk toenemende inmenging van de VS, een dreigende uitbreiding van de oorlog in de regio Midden-Amerika (enkele maanden daarvoor was de VS Grenada binnengevallen en bevonden de Contra's zich op hun hoogtepunt) en de komende

verkiezingen in El Salvador zelf, presenteerde het bevrijdingsfront een programma, dat vergeleken met dat van 1980 nieuwe aksenten had.

"De voorlopige Regering die breed samengesteld moest zijn, zou niet een regering zijn, waarin één partij sterker was. Ze moest een weerslag zijn van alle politieke en sociale krachten, die vastbesloten waren het oligarchiese regime aan de kant te schuiven en de nationale soevereiniteit en onafhankelijkheid zou herstellen."

Het FMLN toonde zich daarmee bereid om het bondgenootschap met de FDR verder uit te breiden. Ze eiste o.a. een vergaande economische verandering, maar zei erbij dat ze het privé-eigendom in principe niet zouden afschaffen. En ze stelde de "zuivering van het regeringsleger" voor en een samengaan ervan met het rebellenleger. Op basis hiervan kon het FMLN onderhandelen over het beëindigen van de oorlog en eraan bijdragen dat de politieke speelruimte voor een nieuwe opbouw van de stedelijke massabeweging weer mogelijk werd. Op internationaal nivo ging het erom om het dreigende isolement tegen te gaan, en zich als legitieme vertegenwoordiger van de belangen van het Salvadoraanse volk te vestigen en de dreigende interventie van de VS tegen te gaan.

Deze nieuwe uitgangspunten waren gericht tegen de politiek van de VS en de internationale Christendemokraten, die er op uit waren, met een toenemende steun van de Sociaal-demokraten, om een via verkiezingen schijnbaar legitieme regering te installeren, die vervolgens het isolement, de splitsing en de militaire nederlaag van de revolutionaire Beweging moest bewerkstelligen.

Terwijl de VS en haar bondgenoten probeerden via het "verkiezings-project" de crisis op te lossen en de oorlog te beëindigen, kwam het FMLN/FDR met het "voorstel voor een dialoog" als alternatief en weigerde onder de gegeven omstandigheden mee te doen aan de verkiezingen van mei '84, omdat die onderdeel waren van een strategie tot opstandbestrijding.

DE EERSTE GESPREKSRONDE: LA PALMA ('84)

Duarte kwam als overwinnaar uit de verkiezingen en stelde op 8 okt '84 in een rede voor de Verenigde Naties voor aan "diegenen die in de bergen strijden" om te onderhandelen in La Palma. Duarte, die zich altijd tegen een dialoog had uitgesproken, deed dat voorstel omdat

- hij de verkiezingen had gewonnen met de belofte vrede te scheppen en met de guerilla te zullen onderhandelen en dat dus politiek zijn plicht was

- en Nicaragua had, tegen alle verwachtingen in, ingestemd met het CONTADORA-vredesplan en had alvast 500 Cubanen naar huis gestuurd. Maar de VS verhinderden de ondertekening van het verdrag door haar

bondgenoten, door te dreigen met het stopzetten van wapenleveranties en het terugtrekken van adviseurs uit El Salvador. En om nationaal en internationaal niet te worden gezien als saboteur van vredes pogingen, wilde Duarte wel praten met het FMLN/FDR.

Het aanbod van Duarte had dus binnenlandse en buitenlandse politieke achtergronden, die de regering van El Salvador en de VS er toe dwongen om hun jarenlange weigering van een dialoog met de bevrijdingsbeweging op te geven.

Op 15 okt kwam Duarte zelf naar het vier uur durende gesprek in La Palma, dat werd gezien als een vrijblijvende uitwisseling van standpunten. Van de kant van de rebellen namen Guillermo Ungo en Ruben Zamora van de FDR er aan deel, van de kant van het FMLN waren er vier guerillakommandantes, De rechtsradikalen van ARENA protesteerden scherp tegen de bijeenkomst. Duarte stelde voor: het neerleggen van de wapens door de guerilla, vrij vertrek of herintegratie in het politieke leven van het land, een algemene amnestie en het toelaten van nieuwe partijen in het parlement, dat in die tijd door D'Aubuisson werd gekontrolleerd.

Het FMLN eiste voor het eerst niet meer de deelname van het gewapende verzet aan de macht, maar deed een aantal voorstellen, die er op het eerste gezicht nogal "onderdanig" uitzagen. Deze eisen waren voor de regering al onuitvoerbaar. Het bestraffen van oorlogsmisdadigers en van de moordenaars van de Amerikaanse nonnen, van aartsbischop Romero en van de FDR-leiding, bijvoorbeeld, want dan zou D'Aubuisson en vele anderen veroordeeld moeten worden. Ook het doorvoeren van hervormingen in de agrarische sector, zou betekenen dat de Christendemokraten van hun traditionele rechten in de economische macht zouden worden beroofd. Daartoe was Duarte niet bereid. De konklusies van deze eerste gespreksronde waren:

- dat de voorstellen "bestudeerd" zouden worden en dat er in november een nieuw gesprek zou zijn;
- En Duarte kon zich nationaal, maar met name internationaal profileren als een president die tot vrede bereid was. Zijn weigering om het CONTADORA-verdrag te ondertekenen, speelde ineens geen rol meer;
- En het was gelukt om het FMLN politiek en diplomatiek in het defensief te dringen. De Christendemokraten konden het politieke isolement van El Salvador doorbreken. Allerlei landen stuurden weer ambassadeurs en gaven weer ontwikkelingshulp om zo "het demokratiese proces" te versterken. Zelfs de Socialistiese Internationale begon Duarte te steunen.
- Hij kon in het Amerikaanse Kongres de verdere opvoering van de oorlogvoering weer legitimeren en met succes de aandacht afleiden van de bom-

bardemententerreur op de gebiede die onder controle stonden van het FMLN. - De poging om een splitsing te krijgen tussen het FMLN en de FDR mislukte. De rebellen konden snel en gesloten reageren op deze aanval van de Christendemokraten, waaruit wel hun eenheid bleek.

De politiek-militaire organisaties gebruikten de dialoog als nieuw uitgangspunt, om de massabewegingen in de steden weer te doen herleven en met de eis "Vrede en Dialoog" de straten weer te heroveren. Nog voor de tweede gespreksronde demonstreerden er 5000 mensen in San Salvador. D'Aubuisson bestempelde de bijeenkomst als "clownesk" en stelde dat het hier om een "monoloog ging tussen oude vrienden, die een ding gemeenschappelijk hadden: het socialisme". Het machtige ondernemersverbond de ANEP had als kritiek dat de dialoog alleen maar voordelen had voor het FMLN, op een moment dat de situatie militair gezien voor het regeringsleger zeer gunstig was.

leger zeer gunstig was. Kort na het gesprek in La Palma begon het leger een groot offensief, tegen het FMLN-hoofdkwartier in Morazan met het doel om Radio Venceremos (de centrale zender) te vernietigen. Luitenant-kolonel Monterrosa meldde het resultaat, al snel. Maar enkele uren later meldde Radio Veceremos dat de helicopter, waarin de buit

zat was neergestort, doordat er een bom had gezten in de geprapareerde zender. En tijdens een succesrijk tegenoffensief bezette het FMLN op 9 nov met 1000 strijders de stad Suchitoto in het Guazapa-front.

Het FMLN bewees daarmee dat ze politiek een eenheid waren en militair zeer sterk waren. Tegen deze achtergrond kwam er een tweede bijeenkomst in Ayagualo.

DE TWEDE RONDE: AYAGUALO ('84)

Op 30 nov kwamen er weer twee FDR en FMLN-vertegenwoordigers en een regeringsdelegatie bijelkaar voor een twaalf uur durend gesprek. Duarte zelf was er niet bij, maar wel o.a. de vice-minister van binnenlandse veiligheid Reynaldo Lopez Nuila, een man die als een van de leiders van de doodseskaders geldt. De extreem-rechts hadden hun strategie veranderd: de dialoog zou niet meer van buitenaf worden verhinderd, maar door deelname aan de regeringsdelegatie gesaboteerd moeten worden.

Het FMLN deed een uitgebreid onderhandelingsvoorstel om te komen tot een politieke oplossing van de oorlog. Als eerste stap werd het herstellen van de nationale soevereiniteit, een humanisering van het konflikt, het in ere herstellen van alle politieke vrijheden en het vertrek van alle VS-adviseurs geëist. Als tweede stap moest er onderhandeld worden over een stopzetting van alle vijandigheden, om dan als derde stap

te komen tot een regering met een nationale consensus. En verder moest de regering het bestaan van twee legers erkennen, om zo tot een wapenstilstand en een vaststelling van alle bezette gebieden te kunnen komen. Als tegenaanbod stelde het FMLN voor alle sabotage-akties te stoppen. Maar daar de regeringsdelegatie tot geen enkel akkoord bereid was, werd de bijeenkomst zonder resultaat beëindigd. Er werd een gezamenlijk kommuniquee uitgegeven, waarin wel de wederzijdse bereidheid tot verdere gesprekken werd aangegeven.

Na deze bijeenkomst zei Duarte, dat hij ertoe bereid was om "alles te geven, zelfs zijn leven, om de vrede voor zijn volk te verzekeren", al waren er wel "grenzen aan de uitvoering ervan".

Dit argument wordt tot op de dag van vandaag gebruikt. En daarmee worden alle inhoudelijke voorstellen van het FMLN/FDR als onuitvoerbaar afgedaan. En daarmee was een volgende ronde in de verte weggeschoven.

De aartsbisschop van San Salvador, Rivera y Damas, beoordeelde de gesprekken zo; als er al uit de bijeenkomsten zweinig belangrijke resultaten zijn gekomen", dan is er toch vooruitgang geboekt in het "leren kennen van elkaars posities en het elkaar geduldig aanhoren".

D'Aubuisson was van mening dat de dialoog "prakties mislukt was".

Het FMLN kondigde met de kerstdagen een eenzijdige wapenstilstand af en liet 43 krijgsgevangenen vrij, om zo hun bereidheid tot een humanisering van het konflikt aan te tonen.

Duarte zat in een dilemma. Enerzijds wilde hij samen met de legerleiding een militaire oplossing van het konflikt en oefenden zowel ARENA als het ondernemersverbond ANEP grote druk uit om de gesprekken met de guerilla sowieso te verhinderen. Aan de andere kant eiste de christendemokratische massabasis, en met name de vakbonden, dat hij zijn verkiezingsbelofte om een dialoog te hebben met de opstandigen, staande hield. Het FMLN probeerde deze tegenstelling door flexibele onderhandelingsvoorstellen te doen verder te vergroten, om zo meer invloed te krijgen bij de nieuwe massabeweging.

SESORI (1986): EEN MISLUKTE POGING

La Palma en Ayagualo werden internationaal gezien als bewijs, dat de Christendemokratische regering vrede wilde, bereid was om te onderhandelen en daarom ook ondersteuning tegen de "radikalen van links en rechts" nodig had. Nadat de Christendemokraten de parlamentsverkiezingen van 1985 hadden gewonnen, werd deze opvatting nog sterker en de militaire en economische hulp vloeiden rijkelijk. Zowel het Amerikaanse Congres als Europa steunden diegenen, die de christendemocratie als dekmantel gebruikten voor een ondemokratische en gewelddadige variant van opstandbestrijding. En onder deze gunstige politieke

voorzichten probeerde het leger de overwinning te behalen.

De VS hielpen mee de ineerstorting van het leger te voorkomen. Reusachtige wapenleveranties, nog meer adviseurs, een sterk vergrote troepensterkte en nieuwe strijdtaktieken (mobiele bataljons, spionagevliegtuigen, meer helicopters en het bombarderen van bezette gebieden) zorgden ervoor dat het leger weer het initiatief naar zich toe trok.

Bij een van hun grootste acties sedert het begin van de oorlog, voerden ze in het Guazapa-gebied van januari tot maart 1986 "Operatie Phoenix" uit, met als doel om de guerilla uit deze zone, vlak bij de hoofdstad, te verdrijven.

In maart 1986 begon in Chalatenango, een ander guerilla-hoofdkwartier, het grote offensief "Cavez Carrero". Met deze operatie lukte het het leger niet om hun strategische doel te bereiken, de verdrijving van de guerilla-eenheden uit dit gebied. Maar het lukte hen wel om de in deze zones levende burgerbevolking, die met het FMLN sympathiseerden en al jaren voor het regeringsleger op de vlucht was, te verdrijven of gevangen te nemen. Alleen al in het Guazapa-gebied werden er meer dan 2000 burgers gevangen genomen en 245 vermoord.

Deze "strategie van een verbrande aarde", die zich richt tegen de als guerilla-sympathisanten beschouwde burgerbevolking, riep noch in Europa, noch in de VS, protesten op. De media zwegen over de luchttoer. En de regering Duarte bleef doorgaan voor "demokraties" en als "verdediger van de mensenrechten". En de solidariteitsbewegingen waren niet in staat, om de feitelijke zaken in de openbaarheid te brengen.

Het bevrijdingsfront reageerde militair, in die zin dat ze alle grote eenheden ontbond en de nadruk weer ging leggen op klassieke guerilla-taktieken. Sabotage van economische doelen en een grotere inzet van zelfgemaakte mijnen ("quita-pie") werden weer belangrijke strategische middelen. Het FMLN voerde weinig grote spektakulaire acties uit, wat velen er toe verleidde te denken dat het FMLN strategies in het defensief was geraakt.

Politiek reageerde het FMLN door de verdere uitbouw van het massawerk en zich opnieuw oriënteerde. En zo begon enkele maanden na het verdrijven van de burgerbevolking uit de gekontroleerde gebieden, waardoor "vuur-vrije zones" moesten ontstaan voor het leger, een hervestigings-beweging. Vanaf juli '86 keerden er weer velen terug die door de oorlog waren verdreven, naar San José las Flores (Chalatenango) en naar El Barillo (Guazapa). Dit werd gekoördineerd door het "Christelijke Vluchtelingenkomitee" (CRIPDES) en ondersteund door het "Nationale Komitee voor Hervestiging" (CNR) en zo keerden er enige honderden kleine boertjes terug naar de gebieden, waar ze door het leger met veel geweld uit waren verjaagd. Deze onafhankelijke zelfhulporganisaties, de CRIPDES en het CNR begonnen met steeds meer succes deze vluchtelingen te organi-

seren onder het motto " het recht om in onze geboortestreek te leven" en hun platgebombardeerde dorpen weer op te bouwen. Nu leven er weer vele duizenden in hun dorpen, die bijna allemaal in de bezette gebieden liggen. En op offensieven van het leger reageert de burgerbevolking niet meer door te vluchten, maar met een groot scala aan protestvormen, waaronder ook het gebruik van wapens. De teruggekeerden wijzen op de legaliteit van hun handelen en wijzen iedere beschuldiging dat ze kollaboreren met de guerilla af. Met het openlijk weer bewonen van de platgebombardeerde zones, groeide er op het land een nieuwe politieke faktor, naast de gewapende groepen van het FMLN, die door het leger als een gevaarlijke tegenstander wordt gezien, en die alleen met grote politieke schade kan worden onderdrukt. En het FMLN kan zich in deze zones als een vis in het water bewegen.

In de steden wonnen de politiek-militaire organisaties steeds meer aan invloed, met name in de vakbonden. Het lukte om de hegemonie van de christen-demokraten te doorbreken, en om op 1 mei '85 een gezamenlijke, brede demonstratie op de been te krijgen en zo een breed afwijzingsfront tegen de economische politiek van Duarte te organiseren. Het oprichten van de kooperatieve vakbond de UNTS (in febr '86) was een belangrijke stap voorwaarts, doordat links nu voor het eerst openlijk in dit kader kon optreden, zonder gelijk vermoord te worden. Kort na de oprichting van de UNTS waren er 60.000 mensen op een manifestatie tegen de economische maatregelen van de regering. Dankzij de UNTS was de legale massabeweging weer, onafhankelijk van de christen-demokraten, als politieke faktor terug. Na jaren van relatief sterk isolement, had de FMLN weer mogelijkheden om in de hoofdstad politiek te kunnen ageren. De bevrijdingsbeweging vatte al deze ontwikkelingen samen in een nieuw voorstel en eiste in juli '86 "een nationale dialoog, waaraan alle sectoren uit het volk, die belang hadden bij een politieke oplossing van het konflikt, moesten kunnen deelnemen".

De uitgangspunten waren:

- dat er een oplossing moest komen vanuit de Salvadoranen;
- een brede, pluralistische regering;
- wapenstilstand tijdens het opzetten van een nieuwe regering;
- een economies kapabele regering;
- het respekteren van de mensenrechten;
- een buitenlandse politiek, die gericht is op vrede.

Terwijl enkele partijen de voorstellen redelijk en gematigd noemden, meende de minister van Defensie Casanova, dat: "het leger er niet voor was om te debatteren, maar om deze terroristiese en subversieve elementen te bestrijden". Duarte moest tenslotte toegeven aan de politieke druk en stelde een bijeenkomst voor op 19 juli '86 in het kleine stadje Sesori. Maar deze bijeenkomst vond uiteindelijk niet plaats, omdat het leger de omgeving van deze plaats

van onderhandeling, helemaal had gemilitariseerd en weigerde om in de periode van het gesprek om de troepen terug te trekken, en 'zo de veiligheid van de rebellen te waarborgen. En terwijl Duarte met de pers in Sesori wachtte kwam de vertegenwoordiging van de rebellen niet opdagen. Duarte stelde toen vervolgens de bereidheid van het FMLN/FDR voor een dialoog ter discussie en eiste dat ze zich "in het democratische proces moesten integreren".

De Christen-demokraten forceerden vervolgens "de strijd tegen het terrorisme en het herstel van de economie" en schoven de onderhandelingen met het FMLN op de lange baan. Dit werd door meerdere stromingen uit de legale massabewegingen fel bekritiseerd. De massabeweging begon vanaf '86 langzaam weer uit te groeien tot een zelfstandige oppositionele faktor., die van de regering eiste dat er gesprekken met het FMLN kwamen. Het FMLN/FDR had er zo een belangrijke bondgenoot bij, die de politieke krachtsverhoudingen in El Salvador sterk veranderde.

Deze eis voor een dialoog ontwikkelde zich langzaam uit tot een politiek kristallisatiepunt, waaromheen een bondgenootschap ontstond, die uitsteeg boven de revolutionaire krachten, en in oppositie kwam tegen de regerende Christen-demokraten.

DE DERDE RONDE: SAN SALVADOR (1987)

Op 10 oktober 1986 werd San Salvador door een aardbeving zwaar verwoest. Er waren 1500 doden, 10.000 gewonden, 200.000 daklozen en de schade was ong, drie miljard Dollar. Dit leidde tot een aanmerkelijke verscherping van de sociale crisis. De regering bewees, bij de hulp aan de slachtoffers van de aardbeving, dat ze volslagen inkompetent was. En daar ze erop stond dat de hulp-gelden onder controle kwamen van de ondernemers, opende ze de deur voor misbruik van de hulp-leveranties. De Christen-democratische regering werd steeds meer een symbool van corruptie, onbekwaamheid en nepotisme. De UNTS bekritiseerde dat en kreeg in enkele zwaar getroffen wijken een voet aan de grond, door wel hulp te verlenen. De sociale basis van de regering Duarte werkte steeds nauwer samen met de oppositionele UNTS.

De UNTS, die in het eerste jaar van de oprichting zeer gematigd was geweest met de eisen en aktievormen, radikaliseerde nu de aktiemiddelen (muurschilderingen, brandende autobanden, demo-bescherming, etc). Tegelijkertijd nam het aantal stakingen toe, zowel in aantal (in '87 54 bij overheidsinstellingen en 46 bij privé-ondernemingen) als in duur en radikaliteit (bedrijfsbezettingen, het gijzelen van direktoren door arbeiders/sters). Een hoogtepunt bereikte de beweging met een drie maanden durende staking bij de Sociale Verzekeringen, die van 1 juni tot 30 augustus duurde.

Vanaf het begin van dat jaar had de UNTS als centrale leus "een breed

samengestelde regering" en het aftreden van Duarte. De verbreding, de radikaliserende en de politisering van de UNTS leidde ertoe dat de massabeweging weer sterker in het vizier van het leger kwam. Arrestaties, verdwijningen, het vermoorden van vakbondsleden en boeren van koöperaties, kwamen weer dagelijks voor. Met het weer opkomen en de radikaliserende van de massabeweging begonnen ook de doodseskaders weer aktiever te worden en het aantal schendingen van de mensenrechten nam zowel kwantitatief als kwalitatief toe.

Tegelijkertijd nam ook het FMLN weer het initiatief. De versterking met nieuwe krachten, de verbetering van de koördinatie op landelijk niveau en het openen van nieuwe fronten in het westen van het land bracht "het leger in een zeer kritieke situatie". Alleen al tot het midden van dat jaar lukte het het FMLN om vijf maal te komen tot een stillegging van het gehele verkeer (een verbod voor alle voertuigen om te rijden), was er een versterkte sabotage van de infrastructuur en werden belangrijke strategische posities van het leger aangevallen. De grootste slag was de aanval op de kazerne in El Paraiso (Chalatenango), die als onneembaar bekend stond, nadat die onder leiding van VS-adviseurs was opgebouwd. De kazerne werd op 31 maart '87 voor het grootste deel vernietigd. Bij het leger vielen 600 doden en gewonden. Deze en andere slagen bewees dat het FMLN nu in staat was om kleinere groepen strijders, volgens plan ook weer kon samenvoegen tot grotere eenheden en ze daarna weer kon ontbinden.

Tegen deze achtergrond, van een sterk militair en politiek offensief, deed het FMLN eind mei '87 een voorstel met 18 punten voor de "humanisering van het konflikt" en eiste van Duarte dat er een nieuw gesprek kwam.

Het basisuitgangspunt was dat: de oorlog nog lang zou gaan duren en dat dat dus veel schade zou berokkenen aan de burgerbevolking. Een "politieke oplossing van het konflikt" via onderhandelingen werd als doel gezien. En uitgaande van de oorlogssituatie waren er een aantal "vertrouwen opwekkende maatregelen" moesten worden genomen, om zo de onderhandelingen weer op gang te krijgen. Het FMLN eiste weer dat de "oplossing moest komen van Salvadoranen", het in ere herstellen van de nationale souvereiniteit en wees de inmenging van de VS af. Als concrete voorstellen om te komen tot een "humanisering van het konflikt" stelde het FMLN voor dat er een garantie kwam van de burgerlijke vrijheden en de mensenrechten van de regering en van het leger. En ze eiste het stopzetten van de bombardementen. In ruil daarvoor bood ze aan om het leggen van mijnen stop te zetten en op te houden met sabotage van economische doelen en daarmee werden twee elementaire elementen van hun militaire taktiek ingezet, waarmee ze het regime zware schade hadden toegebracht.

Dit vredesvoorstel van het FMLN, middenin een lopend offensief ver-

raste Duarte en de legerleiding. Met name het basisuitgangspunt, om verdere schade aan de burgerbevolking en aan de economie te voorkomen, wekte de interesse van bijna alle sectoren, met uitzondering van het leger, ARENA en de regering. Er werd hier een vergaand onderhandelingsvoorstel gedaan, waar de regering weinig tegenin kon brengen. En Duarte eiste maar weer eens van de opstandigen "om zich te voegen in het demokratiese proces".

De ondertekening van het vredesakkoord Esquipulas II op 7 aug '87, versterkte nu ook de internationale druk op Duarte om weer opnieuw met het FMLN om de tafel te gaan zitten. Hij probeerde de oppositie te verdeelen door voor te stellen alleen met vertegenwoordigers van de FDR te willen praten. Het FMLN/FDR wees dit af.

Tenslotte vindt er op 4/5 okt '87 een derde gespreksronde plaats in de pauselijke nuntiatur in San Salvador. Met de leus "welkom aan de leiders van het FMLN/FDR" werd er een manifestatie gehouden bij de plaats van onderhandeling, waaraan tienduizenden mensen deelnamen in een zee van rode vlaggen.

Vier FDR en vier FMLN-vertegenwoordigers spraken 20 uur met Duarte en enkele ministers. De eerste dag ging de discussie over de agenda, de tweede dag over de beide voorstellen, "de eis tot integratie in het demokratiese proces" (van de regering) versus "het 18 punten-voorstel om te komen tot een beëindiging van de oorlog". Er kwam geen overeenstemming, omdat de regering weigerde ook maar de kleinste toezegging te doen. Ze eiste het neerleggen van de wapens door de opstandelingen, punt. Toch was het al positief om te konstateren dat twee commissies elkaar zouden treffen, om verder te praten over het Esquipulas-akkoord en over een wapenstilstand.

Maar het FMLN stopte de deelname aan deze commissies, nadat op 26 okt '87 de koördinator van de onafhankelijke mensenrechtencommissie CDHES, Herbert Anaya, op straat werd vermoord. Deze moord toonde weer aan hoe ernstig de regering en de legerleiding de inhoud van internationale verdragen namen en hoe hun respect voor het leven was. Het terugtrekken van het FMLN kreeg alom begrip.

De Jezuiten-universiteit vatte het treffend samen. Dat er "veel hinderenissen bij de dialoog waren" en dat de moord op Herbert Anaya de reden was voor het weer opnieuw mislukken van de dialoog. Het basisprobleem was dat "de interpretaties van de regering en het FMLN over de oorzaken van het konflikt volledig tegengesteld waren. Net zoals de manier waarop er in El Salvador een werkelijk demokratiese maatschappij zou kunnen komen."

Maar de bijeenkomst in San Salvador toonde wel aan, dat de eis van een dialoog, een sterk wapen was tegen de door de VS gesponsorde opvatting van een militaire oplossing. Het lukte het FMLN om aan te tonen dat ze door een massabeweging werd gesteund en om via de FDR en het UNTS ook meer steun te krijgen in burgerlijke

kringen en zo Duarte stap voor stap te isoleren.

DUARTE LOOPT VAST,
HET "NATIONALE DEBAT" BEGINT (1988)

Na het afbreken van de gesprekken gingen zowel de militaire akties van het FMLN als de massaakties in San Salvador op een hoger niveau door. De terugkeer van 4500 vluchtelingen uit Mesa Grande (Honduras) naar hun geboortestreek gaf de hervestigingsbeweging nieuwe impulsen. Duarte zelf verloor steeds meer aan populariteit, toen hij in de Verenigde Staten in okt '87 de vlag kuste om zo te bedanken voor de militaire en economische hulp.

Het FMLN/FDR deed in 1988 een nieuw voorstel om de gesprekken weer voort te zetten, wat door de regering werd afgewezen. En met de overwinning van ARENA bij de parlamentsverkiezingen en de gemeenteverkiezingen in maart '88 werd duidelijk dat de Christendemokraten aan het verliezen waren. Hierna was de Christendemokratie politiek zo zwak, dat ze helemaal niet meer in staat was, om op verdere initiatieven van het bevrijdingsfront in te gaan. De ARENA controleerde al een groot deel van de uitvoerende staatsorganen. En Duarte, die kanker had, was politiek al een lijk.

In mei '88 stelde het FMLN voor om gesprek te hebben op het hoogste niveau, om zo het verdere onderhandelingsverloop vast te kunnen leggen. Maar de regering wees het weer af. In augustus '88 vond de afsluitende konferentie van het "Nationale Debat" plaats, waaraan met uitzondering van de ondernemers, alle sectoren van het volk aanwezig waren. Dit was een aanzet tot een groot bondgenootschap, met uitsluiting van het extreem-rechtse ARENA en het leger. Hier werd de voortzetting van de dialoog geëist. Bij dit "Nationale Debat" lukte het voor het eerst om alle krachten, die op vrede uit waren, te bundelen en op een gezamenlijke koers tegen de oorlogszuchtige regering te krijgen. In november '88 roept het "Dialoog-Komitee" op tot een vredesmars, waar-aan 20.000 mensen deelnamen. Het FMLN hervat nu ook in San Salvador haar militaire activiteiten en viel voor het eerst sinds 1981 enkele belangrijke kazernes in de hoofdstad aan. Ook op het platteland was haar offensieve kracht weer groot.

Internationaal boekte ze met een rondreis door Latijns-Amerika van vier belangrijke kommandanten/tes in oktober '88, ook diplomatiek belangrijke successen. Diverse regeringsleiders en politiek belangrijke personen ontvingen de guerilla's en riepen de regering van El Salvador op, om een politieke uitweg te zoeken en met de opstandelingen te onderhandelen. Het gelukte het FMLN om zowel militair als politiek en diplomatiek in het offensief te gaan en het christendemokratiese opstands-bestrijdingsprojekt van de VS te laten mislukken.

In het volgende nummer volgt:
De dialoog onder de ARENA-REGERING

EL SALVADOR

Sinds de extreem rechtse ARENA partij door schijnverkiezingen aan de macht was gekomen heeft het FMLN een tijdlang geprobeerd om via onderhandelingen een oplossing te vinden voor de al jarenlang durende strijd in het land. De overwinning van de ARENA partij had echter wel tot gevolg dat de afgelopen maanden de repressie weer in alle hevigheid toenam en dat ook de doodseskaders weer aktiever werden. De strategie van de FMLN was in eerste instantie gericht op het voeren van onderhandelingen met het nieuwe regime. De positie van het FMLN was sterk genoeg om een aantal eisen te kunnen stellen.

Tegelijkertijd voerde het FMLN ook verschillende goed gekoördineerde akties uit in het hele land, waarvan de meest opvallendste wel de aanval op een grote kazerne in het centrum van San Salvador op 30 oktober.

Waarschijnlijk als reactie op deze akties plaatste het leger onder andere bommen bij de kantoren van de vakbondsfederatie FENASTRAS en het komitee van familieleden van vermisten en gevangenen COMADRES. Daarbij kwamen 10 mensen om het leven en vielen 34 gewonden.

Het FMLN schortte als reactie op dit alles de geplande onderhandelingen op en startte op zaterdag 11 november een groot offensief, waarbij voor het eerst sinds het grote offensief van '81 ook op grote schaal in San Salvador werd gevochten.

Volgens een verklaring van FMLN woordvoester Arnolda Ramos is het offensief gestart om de vredesbesprekingen uit een impasse te halen. "De huidige regeringsvoorstellen zijn slechts een eis om ons te ontmantelen".

Al snel bleek het offensief een groot succes te zijn. Binnen een paar dagen controleerde het verzet grote delen van San Salvador en 8 van de 14 provincies.

In de provincies worden voor zover mogelijk volksregeringen opgericht en in talloze wijken in San Salvador heeft de bevolking barrikades opgeworpen en zijn er volksmilities opgericht.

Zondag 12 november wordt de staat van beleg afgekondigd maar wat begonnen lijkt als een versterking van de positie van het FMLN begint steeds meer te lijken op een werkelijke bedreiging van de macht. Vanaf maandag 13 november roept het FMLN via haar radio's Farabundi Martí en Venceremos op tot een algemene

opstand. Verschillende volksorganisaties sluiten zich aan bij het verzet en de vakbondskoepel UNTS roept op tot stakingen.

De inschatting van het FMLN was op dat moment waarschijnlijk zo dat ze een totale overwinning werkelijk mogelijk achtte, de steun vanuit de bevolking was groot en het leger aardig in het defensief gedwongen.

Vanaf woensdag 15 november verandert de situatie echter drasties als het leger vliegtuigen in gaat zetten. De wijken waar het verzet zich heeft verschanst worden hevig gebombardeerd. Duizenden mensen worden dakloos en honderden burgers worden gedood.

In de wijk "de Mexicanen", waar de guerilla haar hoofdkwartier heeft, rukt het regeringsleger stapje voor stapje op, maar het grootste deel van de wijk valt nog onder controle van het FMLN. Alle toegangswegen naar Cuscatancingo, één van de dichtstbevolkte delen van San Salvador, zijn afgeschermt met 50 meter barrikades. In deze wijk zijn net als in Zacamil overal sloten gegraven op strategiese punten om het leger tegen te kunnen houden. Ook Zacamil heeft veel te leiden onder de toenemende bombardementen van het leger, bijna alle huizen zijn totaal weggevaagd.

Het FLMN voert echter nog steeds versterkingen aan van buiten de stad en probeert zoveel mogelijk haar posities te handhaven. Het leger verklaart op dat moment dat "de haarden van de guerilla flink zijn uitgedund en dat ze bovendien een kruitopslag van het FLMN vernietigd hebben in de Mexicanen". Volgens het leger zou het nog maar een kwestie van uren zijn voor de guerilla verdreven zou zijn. President Cristiani kon zo optimistisch niet zijn. Hij was duidelijk in de war en had heel weinig informatie. Hij bekende dat hij geen idee had hoeveel versterking het FMLN nog had en wanneer het leger in staat zou zijn om de situatie in de hand te hebben in de hoofdstad. Cristiani gaf uiteindelijk toe dat er gebruik is gemaakt van luchtaanvallen, maar hij voegde eraan toe dat er "selektief gebruik van is gemaakt". Volgens informatie van de Lutherse kerk in San Salvador werd er ook volop gebruik gemaakt van fosforbommen. Het is ook niet zo gek dan om te zien dat veel mensen uit de gebombardeerde wijken vluchten. De roep om internationale hulp neemt toe en ook heel direkt springen mensen voor auto's van de pers en vragen om hulp en voedsel. Er zijn ook veel mensen die blijven en met het FMLN samenwerken. Deze mensen zijn volgens het leger allemaal gegijzeld door het FMLN om als dekking te dienen tegen aanvallen. Het is echter duidelijk dat het FMLN dit grote offensief nooit had kunnen uitvoeren zonder een brede steun van de bevolking.

Vanaf zaterdag 18 november roepen verschillende organisaties op de oorlog te beëindigen. Het FMLN ziet dit als positief en doet actief mee aan de voorstellen. Tegelijkertijd roept het opperbevel van de FMLN de strijd voort te zetten tot de overwinning is behaald. De mogelijkheid dat dat nog lukt is echter zeer klein geworden. De hevige bombardementen zetten de FMLN zodanig onder druk dat het steeds moeilijker wordt deposities te handhaven. In het oplopen van de strijd de afgelopen week zijn ook de doodseskaders weer volop actief geworden. Zo weet ondertussen iedereen wel van de moord op de Jesuïten van de katholieke universiteit, maar buiten hun laffe moord zijn er meerdere (gelukke) pogingen geweest om mensen van de oppositie uit te schakelen. Zo is ook Norma Guirola Herera, voorzitter van het instituut van de vrouw in haar huis in Montebello vermoord. Zij was een belangrijke strijdster voor de rechten van de vrouw in El Salvador. Maar ook vakbondsleiders zijn het doelwit van aanslagen geweest. Opvallend is dat de meeste aanslagen op de zelfde nacht plaats vonden als moord op de Jesuïten. Het lijkt een welbewuste poging om de gehele oppositie mond-dood te maken, iets wat gelukkig niet helemaal gelukt is doordat veel mensen al waren ondergedoken of gevlucht in ambassades.

In een verklaring van Commandant Villabos van FMLN staat o.a. het volgende : "Het leger en sectoren van de oligarchie, die door Cristiani wordt vertegenwoordigd kunnen de onderhandelingen niet aan. Daarom nemen ze hun toevlucht tot misdaden. Politiek gezien was dit een grote fout van de diktatuur, een grote misrekening. Wij moeten niet vergeten dat al hun afwegingen er puur op gericht zijn om het FMLN te vernietigen. Het zou een fout zijn geweest als wij ons in deze situatie verplaatst hadden zonder dit soort gebeurtenissen te voorzien. In plaats van een klap voor het FMLN is deze brute moord echter een klap voor de regering geworden. Zowel militair als politiek heeft het hen niets positiefs opgeleverd. Integendeel, de moord op de priesters is als een schot door hun eigen kop!".

President Cristiani riep op om een verenigd front te creëren om weerstand te bieden aan de terroristen. Daarvoor riep hij alle democratische krachten op van El Salvador. Verder zei hij : " Er heerst een totale normale situatie. De bussen rijden door de straten, de mensen gaan naar hun werk. We gaan gewoon door met onze bezigheden zodat de rust doorgaat".

Opvallend is ook dat gedurende de hele tijd de ambassade van de VS dienst doet als woordvoerder van de Salvadoraanse regering. Na de moord op de Jesuïten, die internationaal veroordeeld wordt, verklaart de ambassade dat zulke acties, uitgevoerd door extremistische krachten, niet getolereerd zullen worden.

In het Congres van de VS uiten enkele senatoren hun afschuw over de moord op de Jesuïten en er wordt bedreigd met het stoppen van de militaire steun als de ware toedracht van de moord niet duidelijk wordt en het vechten niet ophoudt.

Ondertussen gaat de steun in de vorm van wapenleveranties en financiën dag na dag door.

Al jarenlang wordt er 2,5 miljoen gulden per dag aan militaire steun het land ingepompt. De afgelopen week werd daar nog een schepje bovenop gedaan door extra militaire goederen en traan-gas te leveren. Er is ook sprake van dat de vliegtuigen die de bombardementen uitvoeren gevlogen worden door specialisten uit de VS. Verder heeft de VS ook zijn invloed gebruikt in de buurlanden Guatamala en Honduras om de legers daar paraat te hebben voor op het moment dat de toestand in El Salvador echt kritiek dreigt te worden. Een elitebataljon van het Guatemalteekse leger zou al in het noorden van El Salvador zijn ingezet.

Van de toestand na zondag is vrij weinig bekend. Aan de ene kant schijnt het FMLN zich terug te trekken uit San Salvador, maar aan de andere kant verschijnen er nog steeds berichten over aanvallen van het FMLN in de stad, zoals de gijzelingsaktie in het Hiltonhotel.

Of het FMLN in staat is de veroverde posities te handhaven zal de komende tijd moeten blijken. Ze hebben veel steun gekregen van de bevolking om deze posities te kunnen veroveren, maar het is natuurlijk heel erg de vraag of ze stand kunnen houden tegen het oorlogsgeweld van het leger.

SOLIDARITEITSBETUIGINGEN

En demo van meer dan 150 mensen in Michigan.

Een bezetting van het kantoor van congreslid J.Pickle in Texas
Bezetting van kantoren van senator Reigle en senator Levin door 15 personen die onmiddellijke stopzetting eisten van de hulp aan El Salvador.

In Washington een demo van 100 mensen naar de ambassade van El Salvador, leuzen roepend: "70.000 doden is genoeg! VS uit El Salvador!"

Ook in Washington drongen 25 aktievoerdersters binnen in de zaal van de Senaat. Ze verstoorde de zitting met leuzen roepen en een lijst met eisen: "Jullie handen zijn bevuurd met bloed, als jullie de steun aan El Salvador niet stoppen valt er niets af te wassen. Wij eisen de stopzetting van de VS hulp aan El Salvador, staakt het vuren aan beide zijden, stopzetting van de bombardementen die op de burgerbevolking worden uitgevoerd en een veroordeling van de moord op de Jesuïten."

In Montreal werd een picket gehouden voor het konsulaat van de VS door in totaal zo'n 300 mensen.

In Ottawa was een demo van 200 mensen naar het konsulaat van de VS.

In Stockholm een demo van 200 mensen.

In Mexico een grote manifestatie voor de ambassade van de VS. Er werden verfbommen gegooid en het verkeer werd geblokkeerd. Veel monniken, nonnen en priesters gingen in hongerstaking op pleinen en in kerken in El Salvador na het nieuws van de moord op de Jesuïten.

STEUN HET VERZET IN

EL SALVADOR

VERBREEK ALLE BANDEN MET DE REGERING

DEMONSTREER

ZAT.25 NOV.

VERTREK 16.00 UUR BEURSPLEIN, A'DAM

AANSLUITEND

PROTESTWAKE BIJ HET AMERIKAANSE CONSULAAT IEDERE DAG TUSSEN 17.00-19.00 UUR
GEZ. EL SALVADORKOMITEES, HOUTKOPERSBURGWAL 15, 020-244158. GIRONR. 2564450

Interview met commandant Roberto Roca van het opperbevel van het FMLN gehouden op zaterdag 19 november.

Wat valt er te verwachten van de VS na de moord op de Jesuïten?

"We denken dat stap voor stap de politici in de VS het Amerikaanse volk zullen volgen en ongetwijfeld de regering Christiani zullen vragen een onderzoek in te stellen naar de moord op de Jesuïten, Dit zal zeker niet gemakkelijk zijn in El Salvador, want zoals zelfs het redactioneel commentaar van de New York Times al zegt, dit soort moorden zijn ontelbaar in El Salvador. Ze worden nooit onderzocht, er zijn geen schuldigen. Al verschillende keren hebben getuigenissen duidelijk gemaakt dat het gaat om elementen van de doodseskaders, gekleed als militairen of in burger.

Wij denken dat deze brute moorden op de priesters, samen met het feit dat er diezelfde nacht moord-aanslagen zijn gepleegd op praktijken alle leiders van de vakbeweging, samen met de moorden op de leden van de koöperatieven die in deze dagen van heftige strijd op het toneel van de stadsoorlog in El Salvador, dat deze hele situatie uiteindelijk de noord Amerikaanse politici zal overtuigen dat de regering die ze steunen een regering is van regelrecht fascistiese inslag, die op absoluut geen enkele wijze zoekt naar het herstellen van de democratie.

Het leven in El Salvador laat zien dat we een oplossing moeten vinden met een democraties karakter om een uitweg te vinden voor de crisis waar we ons in bevinden. En deze democratische oplossing zal zonder twijfel de fascistiese uit moeten sluiten van elke vorm van macht. Want zij zijn het die werkelijk elke mogelijkheid tot democratie in de weg staan. Christiani kan onmogelijk zeggen dat hij niets te maken heeft met de moord op de Jesuïten. Hij is verantwoordelijk. Hij heeft in zijn poging het FMLN te vernietigen de honden van de oorlog losgelaten. Hij heeft de fascistiese elementen losgelaten zodat ze zouden doen wat ze gedaan hebben, evenals de luchtmacht die zonder uitzondering de burgerbevolking bombardeerde, evenals de doodseskaders die het zwijgen moesten opleggen aan hen die het volk oproepen tot het strijden voor democratie. Ze moesten nu het zwijgen opleggen aan deze Jesuïtenpriesters, die hun mogelijkheden in dienst stelden van de democratie en ook in dienst van de strijd voor sociale rechtvaardigheid.

Hoe heeft de guerilla kunnen reageren op het offensief van het leger?

"Het offensief van de guerilla hebben ze niet kunnen breken en zullen het ook niet kunnen breken. Inderdaad bevestigen ook alle internationale lijnen dat de revolutionaire krachten zeer sterk zijn geworden in de steden en dat ze ook op het land tacties heel sterk staan. En dat ondanks de beestachtige wijze waarop het leger huishoudt, de guerilla op volle sterkte doorgaat. Deze situatie kan zo ongetwijfeld niet eeuwig doorgaan. We moeten een oplossing vinden, en het Salvadoraanse volk is op velerlei manieren betrokken in het revolutionaire proces om de fascistiese te verslaan. Wij denken dat de reactie op al deze gebeurtenissen duidelijk zal worden in de internationale publieke opinie en ongetwijfeld slaat dit ook weer terug op de strijdkrachten. Wij denken dat er binnen het leger nog sectoren zijn, zowel officieren als soldaten, die hierdoor bewogen worden tot daden. Er zijn zeer veel deserties

uit het leger, veel missies worden gewoonweg niet uitgevoerd, meestal missies die massamoord inhouden.

Wij geloven dat als het regeringsleger niet stopt met het gewelddadig moorden, het zijn eigen doodsvonnissen tekent. Het volk zal nooit toestaan dat een leger macht heeft als het geregeerd wordt met zulk wild despotisme".

Ook in Nederland worden op dit moment enkele solidariteits-acties voorbereid. Zo is er een dagelijkse protestbijeenkomst/wake bij het konsulaat van de VS, Museumplein, Amsterdam, van 17.00 - 19.00

Zaterdag 25 november is er een demonstratie. Deze zal om 16.00 vertrekken van het Beursplein in Amsterdam en eindigen bij het konsulaat van de VS. De eisen van de demo zullen zijn:
- steun het verzet in El Salvador
- verbreek alle banden met de regering van El Salvador
Voor meer informatie kun je terecht op het volgende nr. 020-244158
financiële bijdrages kan je kwijt op giro 2564450, tnv GESK Amster-

IS HET KOMMUNISME

'Als McDonald's hier toch nog overwint, is alles tevergeefs geweest'

De uitspraak die bovenaan dit artikel staat is van de oostduitse schrijver Christopher Hein en is één van de vrij weinige tegengeluiden die we de afgelopen weken (eigenlijk jaren) hebben gehoord in de vloedgolf aan westerse propaganda die is losgebroken nu er in het Oostblok zeer turbulente veranderingen aan de gang zijn: "het einde van het kommunisme". De aanzetten tot de afbraak van de Muur leidde tot de meest walgelijke taferelen, waarvan het zwaaien met flappen van 100 Mark er één is. De complete westerse pers, met uiteraard bladen als Bild en de Telegraaf voorop jubelt over de definitieve "overwinning" van het kapitalisme. Hoe "zief" zijn niet die Trabantjes vergeleken met onze glimmende Mercedesen. En al de wettelijke leiders die nu "eisen" dat er "democratie" komt en "vrije verkiezingen" en de invoering van een parlementair systeem en dat natuurlijk in ruil voor financiële steun (op IMF-voorwaarden). Iemand als Thatcher die juist over de nieuwe vrijheid in het Oostblok en ondertussen zelf de vakbonden in het "vrije" Engeland compleet aan banden heeft gelegd. We kennen de verhalen wel! We weten precies waarom de westerse hetze ook zo hol en leeg is als het maar kan. Maar toch ontkomt ook in autonome kringen niemand aan dezelfde verwarring waar alle linkse partijen (met de communisten voorop) nu aan leiden. Wat vinden wij er eigenlijk van wat er nu in Oost-Europa gebeurt? In autonome kringen hebben we altijd al gevonden dat het communisties/socialisties systeem in o.a. het Oostblok niet deugde, maar ik ben nog niemand tegengekomen die nu toch niet het gevoel heeft dat er iets heel pijnlijks aan het gebeuren is. En dat pijnlijke zit 'm denk ik vooral in het feit dat wij er geen antwoord op hebben, en dat we daardoor niet op kunnen tegen de westerse propagandastroom. Het is bijna lachwekkend om te zien in welke bochten de west-europese kommunistiese partijen zich nu moeten wringen om "geloofwaardig" te blijven. De italiaanse CP bijv, die nu ineens de naam wil gaan veranderen (en hun

ideeën?). Of het nederlandse Groen Links, die niet weten wat ze moeten vinden. En de verwarring wordt nog completer nu juist op dit moment het linkse verzet in El Salvador weer een groot offensief is begonnen. Moeten we nu met hen nog wel solidair zijn?

Het westerse kapitaal staat ondertussen al klaar om te gaan investeren in Oost-europa. In krantartikelen wordt het land al verdeeld. Zie bijv. het kaartje dat pas in Die Welt stond

Großeuropa-Pläne des BRD-Kapitals

(een Springer-krant), hierin worden alvast even de nieuwe landsgrenzen aangegeven voor het jaar 2000 met daarin ook een aantal "vrijhavens". Die Welt zag het al helemaal voor zich. Er zou weer een Duitse Bond komen, de baltiese staten zouden zelfstandig zijn, Polen, Hongarije en Tsjecho-Slowakije worden nieuwe EEG-leden en de Duitse Mark het standaard betaalmiddel. Opmerkelijk zijn de twee "vrij-havens" Odessa en Kalingrad, allebei zeer strategies gelegen.

Het Oostblok is natuurlijk ook een ideale nieuwe markt. Veel goed geschoolde arbeidskrachten, lage lonen, redelijk veel grondstoffen en het is natuurlijk dichterbij dan de Derde Wereld Landen en stabiel. Het is niet voor niets dat onze eigen minister Van den Broek zegt geen onrust te

willen veroorzaken in het Oostblok. En van Thatcher mag zelfs het Warschau-pakt er blijven! En wat we ook niet moeten vergeten: het oosten is blank!

De McDonaldisering van het Oostblok staat voor de deur. En links kijkt in opperste verwarring toe....

Wat slechts summier in de pers, in de media doordringt is dat er in het Oosten ook veel linkse oppositiegroepen zijn. De bekendste oostduitse groep, Neues Forum, spreekt zich uit tegen de invoering van het kapitalisme in de DDR. En "links" naast hen zien we bijv. nog een groep als de "Vereinigte Linke", die zich onomwonden uitspreekt voor het socialisme. Maar dat zijn geluiden die we in het Westen bijna niet begrijpen, want wat is er nu mooier dan onze konsumptie-maatschappij?

Maar het zijn juist dit soort geluiden, die duidelijk maken dat noch het bureaucratiese communisme, noch het kapitalisme, systemen zijn waar we voor moeten zijn. En waar de verwarring in westerse linkse kringen zo groot is, is het goed om ons oor een te luisteren te leggen bij onze oosterburen. En niet om nu eens te horen wat zij nu precies willen, maar óók om te kijken of wij naar hen toe vormen van solidariteit kunnen ontwikkelen, die zij nodig zullen hebben om

zich te kunnen verweren tegen het oprukkende kapitalisme.

DE ZWARTE

De komende tijd willen we in de Zwarte probereh wat meer aandacht te geven aan de ontwikkelingen daar. En dat niet omdat het nu ineens een modieus onderwerp is, maar omdat de ontwikkelingen daar ook voor ons van belang zijn. In dit nummer van de Zwarte beginnen we ermee en nemen v.o.a. een stuk op van de Vereinigte Linke, waarin zij aangeven wat ze willen in de DDR. De Vereinigte Linke is een samenwerkingsverband van meerdere radikaal

linkse oostduitse groepen. Waar net als in het Westen links sterk versplinterd is, roepen zij op om samen te werken en te komen tot een revolutionair links programma, om te voorkomen dat het Westen van de groeiende chaos gebruik maakt.

Aansluitend op dit stuk is er nog een artikel over de gevolgen die de vluchtelingenstroom heeft in de BRD. In West-Berlijn was zondag 12 nov een grote Demo (zo'n 2000 mensen uit o.a. migrantenorganisaties en uit autonome kringen), waarbij pamfletten werden verspreid onder de vele oostduitsers om duidelijk te maken waar ze eigenlijk naar toe vluchten en wat bijv de gevolgen zijn voor het vluchtelingenbeleid van de BRD.

ER IS GEEN DERDE WEG TUSSEN KAPITALISME EN SOCIALISME!!

DOOD?

Op 10 november sprak een woordvoerder van de "Vereinigde Linke" (VL) in Oost-Berlijn over de actuele situatie in het land en over de verdere taken en het perspectief van het socialisme. De net op dat moment toegestane vrijheid van reizen was er volgens hen een bewijs van dat er "tientallen jaren lang elementaire grondrechten van de mensen waren geschonden". Vrijheden, zoals het recht op demonstratie en op vrij reizen. "zouden in een socialistische maatschappij vanzelfsprekend moeten zijn, zodat er niet zulke paniekreacties nodig waren geweest".

Maar bij het recht op vrij reizen ging het slechts om het "toestaan van democratische rechten" en waar het nu op aan komt is het doordrukken van zaken, "waarbij het om de feitelijke belangen gaat van de werkenden, zaken als sociale rechten aan te klagen en die niet als een geschenk van de een of de ander te ontvangen. Wij verwachten dus dat zulke rechten een uitdrukking zijn van de souvereiniteit van het volk en niet van bovenaf opgelegd moeten worden."

De VL ziet zich in de huidige situatie in de DDR, waar sprake is van een "onwaarschijnlijk politiseringsproces", voor het probleem gesteld dat de eis naar vrije verkiezingen nu zeer populair is, maar voorbijgaat aan de eigenlijke problemen. Er zijn nu ideeën voor een soort "ronde tafelgesprek" tussen de bestaande partijen, oppositiegroepen, en vertegenwoordigers van kerken en kunstenaarsgroepen. Volgens de VL dreigt daarbij het gevaar dat er weer een "vertegenwoordigers-democratie" ontstaat. De VL zet daartegenover dat zij voor een "basisdemocratie" ontstaat. De VL zet daar tegenover dat zij voor een "basisdemocratie" zijn en niet parlementair zijn, maar voor directe democratie zijn. De VL wil ook vasthouden aan een socialistisch perspectief. En de vraag is nu heel actueel, hoe snel en met welke inhoud een dergelijk "basisdemocratie" proces op gang gebracht kan worden. "Het gaat er nu om een probleem op te lossen, dat voor de mensen in dit land, die voor het socialisme zijn, voor het eerst concreet is: namelijk een inhoudelijke, eerlijke en diepgaande discussie over de doelen en de methodes om socialistische verhoudingen te krijgen (...). Verhoudingen die er in de DDR nooit zijn geweest. En daarover is nu ook, geloof ik, de SED het eens."

De VL zelf heeft zich de laatste tijd in de breedte ontwikkeld. Er bestonden al groepen, scholings- en actiegroepen in een aantal bedrijven, maar nu ook in de zich uitbreidende autonome studentenbeweging en in de oostduitse vredes- en milieubeweging. De VL wil een nieuw socialistisch perspectief ontwikkelen met een sterke basis- en radendemocratische oriëntatie, een directe socialistische democratie.

De "Vereinigde Linke" is één van de oppositiegroepen die wel wat anders

willen dan het oude bureaucratiese systeem van de SED in te ruilen voor de "bananen-democratie" van het westerse kapitaal. In Interim nr.76 (west-berlijns autonoom blad) stond het zgn. "Sofort-Konzept" van de Vereinigte Linke opgenomen. Het is een verklaring die werd opgesteld op een bijeenkomst in Böhlen op 13 okt '89. In het stuk wordt gekozen voor een duidelijk anti-kapitalistisch beleid, zoals gezegd voor een werkelijk socialistische samenleving. Het stuk is een goede basis voor westerse radikaal linkse groepen, om vanuit een revolutionair internationalisme solidair te zijn met linkse oppositie groepen in de DDR en niet langer te hoeven toekijken bij de imperialistische en reformistische propagandahetze die ons nu overspoelt.

Het gaat er denk ik niet om dat we ons volledig kunnen vinden in hun uitgangspunten, maar door nu te zoeken naar vormen van solidariteit, is het wellicht ook mogelijk om een dialoog te krijgen over hun uitgangspunten.

"SOFORT-KONZEPT" van de Vereinigte Linke in de DDR.

13.10.89

Verklaring van de deelnemers aan de bijeenkomst in Böhlen.

De gebeurtenissen van de laatste weken hebben de situatie in ons land veranderd. Vele mensen vragen zich af, of er nu werkelijk een omwenteling is begonnen en wat er nu moet gebeuren. Wat is er gebeurd? Terwijl de vluchtelingengolf op z'n hoogtepunt kwam, ging de politieke leiding door met het behandelen van de burgers van ons land alsof ze afval waren: de tienduizenden burgers die het land ontvluchtten, werden veroordeeld alsof het door de westerse media en de Koude Oorlog gemanipuleerde afvalligen waren., waaraan we geen tranen hoefden te spenderen. Meer nadenkende stemmen gingen in dit trommelvuur ten onder. Aan de andere kant werden de belangen van de bevolking genegeerd. Werden de eisen voor meer democratie zwart gemaakt en werden de deelnemers aan de demonstraties en aan de manifestaties vanaf het begin bestempeld als anti-socialistische relschoppers en provokateurs. De geloofwaardigheid van de rituele dankbetuigingen aan het adres van de veiligheidsdiensten en de SED-leiding en de horror-verhalen à la de Bild-Zeitung hebben na de 7de oktober een nieuw dieptepunt bereikt. De enige argumenten die nog overbleven voor de heersenden in hun dialoog met het volk waren de botte wapens van de holle frases en de overtuigingskracht van de knuppels. Maar de vloedgolf van protesten, die ook uit de bedrijven kwam, van groepen uit de Partij en uit steeds meer andere groepen kon steeds minder worden doodgezwegen, doordat tegelijkertijd vele tienduizenden gewelddoos

bleven demonstreren en het belasteren steeds minder hielp. Uiteindelijk werd er een meer zakelijke omgang met onze problemen en met de conflicten zichtbaar, al bleef nog steeds het beeld van het oude monster hangen. Er kwamen hoopvolle signalen van een enkele verantwoordelijke en van een enkele partijfunktionaris, waaruit bleek dat er in ieder geval wel de beredheid was tot een dialoog, maar die liepen nog gevaar, doordat er een massieve perskampagne werd begonnen tegen relschoppers en contra-revolutionairen. Maar steeds minder kon de regering blijven beweren, dat het vertrek van de vele tienduizenden mensen hoofdzakelijk was toe te schrijven aan de subversieve activiteiten van koude oorlogstrijders uit het westen. En meer en meer werd het onhoudbaar, om de feitelijke oorzaken van het groeiende protest te ontkennen en het ongekende verlies aan mensen en hoop met cynisme te beantwoorden. De verachting waarmee de wensen van demertheid van de burgers, die vastbesloten waren om te blijven, werd benaderd, veroorzaakte

nu ook bij de regering zelf intern steeds grotere schade. Een groeiend aantal leden en functionarissen van de SED vindt dat ook, zoals openlijke pleidooien voor een dialoog aantonen. De leugen, dat de op hervormingen uitzijnde mensen van ons land, er op uit zouden zijn om het socialisme van de DDR te vernietigen, staat in een schril contrast met de eisen, die de mensen die hervormingen willen, stellen, omdat die het socialisme in de DDR eindelijk eens willen opbouwen! Met de veronderstelling, dat er een door het Westen geleide oppositie is die er op uit is het kapitalisme weer te herstellen, namen de heersenden zich voor, om een socialisme te verdedigen, dat die naam helemaal niet verdiend en dat ook niet in de huidige vorm door de bevolking wordt gedragen. Die moet eerst nog bevochten worden! Niet ooit eens, maar juist nu komt het er op aan om het socialisme sowieso mogelijk te maken als we nu de zaak in eigen hand nemen en een einde maken aan de huidige politieke stagnatie!

Met de oproep van het polit-buro van de SED op 11 oktober, om een maatschappelijke dialoog te beginnen over de problemen in het land, heeft de leiding van de SED toegevoegd aan de , tot nu toe ontkende noodzaak, tot onderhandelen en heeft ze indirect de onbruikbaarheid van de eigen politiek ter discussie gesteld. Maar laten we niet de houding van de voor de huidige situatie verantwoordelijke partijleiding als uitgangspunt voor de dialoog nemen, maar onze eigen bereidheid om te komen tot radicale veranderingen in de naam van socialisme en democratie.! Op dit moment zijn alle burgers, ook de SED-leden, meer dan ook nodig, en ook in staat, om

IS HET KOMMUNISME

zich hierop te engageren.

We kunnen nu niet meer de onverantwoordelijkheid van de machtigen in dit land als maatstaf nemen voor ons doen en laten. Niet het aanbod voor een dialoog van het Politburo, maar de druk, die van de nu ontstane tegenstellingen uitgaat en de eis van alle mensen in dit land, om eindelijk zelf iets te veranderen, moet het uitgangspunt van ons handelen zijn. Over de ontstane situatie en wie daarvoor schuldig zijn, hoeven we ons geen illusies te maken: niet alleen het socialisties perspektief van de DDR staat op het spel, maar ook het bewaren en de ontwikkeling van belangrijke sociale verworvenheden, zoals het opheffen van de werkeloosheid, de kostenloze gezondheidszorg voor iedereen, de sociale zekerheden en de gelijke opleidingsmogelijkheden voor arbeiderskinderen. Dit alles komt in gevaar, als er niet snel een einde komt aan de stagnatie. We moeten ervoor vrezen, dat er steeds meer mensen zich in hun teleurstelling afwenden van, niet alleen de regering en de SED, maar dat ze zich ook gaan distancieren van de weg naar het socialisme. Al meer dan 100.000 mensen hebben dit jaar de DDR verlaten en de stroom houdt niet op. De "beproeft" methode, om de hier blijvenden nog nadrukkelijker tussen muren op te sluiten en degenen die protesteren en hier willen blijven op te laten sluiten door de veiligheidstroepen, heeft de woede nog verder laten oplaaien en hierdoor ontstaat het gevaar van eskalatie. De voortzetting van deze bankroete koers brengt alles in gevaar, ook dat waar de DDR wel trots op kan zijn.

Nadat voor 1961 al bijna tweeënehalf miljoen mensen de DDR de rug hadden toegekeerd, is het belachelijk, nu er een massa-exodus van tienduizenden jonge mensen aan de gang is, die hun hele leven in de onmurde steriliteit van het DDR-socialisme hebben doorgebracht, om nu hiervan de schuld aan het Westen te geven. Het is een klaaglijke afleidingsmanoeuvre om de vijanden van het socialisme in het buitenland, dat ze zich als vijanden gedragen. Hoe kon het zover komen en wat moeten we ertegen doen?

In de DDR werden de kapitalisten ont-eigend en werden er belangrijke sociale veranderingen doorgevoerd. Maar wat is er in werkelijkheid karakteristiek voor het politieke systeem en hoe ziet de feitelijke economische opbouw van de DDR eruit? Weliswaar werd door het afschaffen van het kapitalistische privé-eigendom iedere burger tot arbeider gemaakt, maar de stalinisten hebben het niet mogelijk gemaakt dat de staat onderworpen was aan de arbeiders, maar juist de onderwerping van de arbeiders aan de staat ingevoerd! De huidige onmondigheid van iedereen in onze maatschappij is een permanente onteigening van het volk door de

burokratische apparaten en is een perverse weergave van het principe dat alles van het volk is en van socialistiese democratie. En ondanks de belangrijke sociale verworvenheden heeft het absolutisme van de stalinistische burokratie ons land op het gebied van de mensenrechten nog verder teruggeworpen dan de arbeiders die hun vrijheden onder het kapitalisme hebben bevochten, in plaats dat wij het beter hadden. Wij mogen niet reizen waarheen we willen, als de Staat het niet wil. Bij alle mogelijke problemen beslissen benoemde vertegenwoordigers voor ons en houden hun beweegredenen geheim. De arrogante zelfverzekerdheid van de burokratische ambtenaren heeft geleid tot een totale onmondigheid in zaken die ons zelf aangingen, omdat we niet meer wisten wat goed was en wat niet goed zou zijn! Iedere vorm van zelfbeschikking, van zelf-organisatie, of kritiek op beslissingen van de Staat werd door hysteriese verdachtmakingen gevolgd en vaak gekriminaliseerd. Deze ontkenning van onze eigen waarde is nauw verbonden met de verwachting van de burokratie, dat het Volk uit dank voor de onfeilbaarheid van hun niet gekozen leiders, regelmatig aantreedt bij processies om hen te huldigen. En in deze comfortabele situatie hebben de burokraten natuurlijk wel iets te verdedigen, en wel hun macht en hun, met westelijke kon-

sumptiegoederen gevulde, "privilege-kommunisme", waarin alleen zij een goed leven hebben, terwijl het Volk alleen iets beloofd wordt wanneer er volgens hun opdrachten goed gewerkt, is.

Ook op het gebied van de ekonomie wordt het steeds duidelijker, dat deze weg langzaam in de richting van een ontwikkelingsland leidt, Iedereen merkt dat: daar helpt geen agitatie en geen propaganda! De steeds duidelijker wordende stagnatie van de ekonomiese en sociale situatie en voor een deel is er zelfs sprake van achteruitgang, is al genoeg reden om de moed te laten zakken. Maar als we dan ook nog de moopraterij zien over deze situatie, dan zijn er maar weinig mensen die het nog kunnen verdragen om voor dom versleten te worden:

- terwijl er wordt opgegeven over de successen van de mikro-elektronica, verliest de DDR het ene na het andere marktaandeel;

- terwijl men het groeiende aantal, nauwelijks inzetbare, industrie-roboten viert, kunnen we niet eens telefoneren of er hapert weer wat aan ons telefoonnetwerk;

- terwijl onze woningbouwprogramma's triomfen vieren, vervallen er hele stadsdelen en industrieën;

- terwijl er steeds veredelder producten tegen steeds veredelder prijzen op de markt worden gebracht, verdwij-

DOOD?

nen er natuurlijk vanzelfsprekend ook steeds meer en dan met name de goedkope produkten uit het sortiment en neemt de inflatie in het geheim toe;

- terwijl de sociale rechtvaardigheid wordt geprezen, worden de huurders bedrogen;

- terwijl er bezwerend wordt verkondigd dat de mensen nog steeds in het middelpunt staan, verslechterd onze gezondheidszorg;

- en terwijl de succesrijke koers van intensivering wordt voortgezet, staat het midden-duitsse industriegebied voor een ekologiese katastrofe.

Zoals het nu gaat mag het niet doorgaan. We mogen het in de DDR niet net zover laten komen als de stalinisten in de Sowjet Unie en in Polen het hebben laten komen. Wij zijn niet gebaat bij technische hervormingen en kleine sussende openingetjes of gecontroleerde vrijruimtes, waar we onze frustraties mogen afreageren, maar wel in een breed omvattend, goed doordacht en bovenal in een breed democratisering proces dat leidt tot een hervorming in een socialistiese samenleving.

Het voorbeeld van de Sowjet Unie geeft redenen voor een hoop, dat het mogelijk moet zijn om onder socialisme weer een soevereine volksmacht en vrijheid te verstaan. Maar nog belangrijker is de ervaring dat de Sowjet Unie, als bevrijder van het Duitse volk van het fascisme, niet langer rugdekking geeft voor een ontaard stalinisme, maar weer verbonden is met de strijd om de idealen van een socialistiese democratie, van vrijheid en volkssouvereiniteit. Het verwezelijken van deze waardes in de DDR kan dan ook dienen als een belangrijke bijdrage aan het versterken van de Perestrojka en van de Glasnost en van de demokratisering in de USSR en omgekeerd. Dit is vandaag de nieuwe belangrijke inhoud van het in het verleden in diskrediet gebrachte begrip "socialistiese Internationale"! De huidige crisis is er een nieuw bewijs van, dat het socialisme niet kan worden opgelegd, maar dat we hem alleen zelf kunnen verwezelijken. Het oude gezegde van Marx dat "de bevrijding van de arbeider alleen het werk van de arbeider zelf kan zijn"

is niet alleen opnieuw bevestigd, maar moet onder de huidige voorwaarden verder uitgebreid worden: de tegenwoordige ordening van het moderne produktieproces in onze maatschappij met haar stalinistiese absolutisme, plaatst ook de technici, de ingenieurs, de wetenschappers, de kunstenaars - de hele intelligentsia - aan de kant van de arbeiders. Ook de vrijheid van het woord en de vrijheid van de wetenschap kan alleen gebaseerd zijn op de vrijheid van de arbeid. Maar wat is de vrijheid van de arbeid, zonder dat de arbeider vrij is? Het verwezelijken van een socialistiese volksdemokratie kan alleen als die verankerd is in de bedrijven, als er arbeiderszelfbestuur is, als die

verbonden is met de intelligentsia, met de koöperaties en als de macht verankerd is in het dagelijks leven van de arbeiders en hun politieke en sociale rechten.

Wat moeten we doen?

Als we willen dat er een einde komt aan de mislukte koers van de politieke leiding, die daarmee het socialisties perspectief van ons land in gevaar brengt, dan moet onze strijd zich niet alleen op de strijd voor vrijheid van spreken konsentreren. Deze belangrijke proces is dankzij "Neues Forum" en andere initiatieven in gang gezet. Als we echter willen verhinderen dat de kosten van de mislukte koers op de bevolking worden afgewenteld, dat er een wezenlijke verandering komt, een doorbraak in de richting van demokratisering en socialistiese vrijheid, dan moet die ook door de werknemers in de bedrijven bevochten worden - ook omdat zij het zullen zijn die de zwaarste lasten zullen moeten dragen van deze mislukte politiek. De alom aanwezige ontevredenheid in de bedrijven moet vorm krijgen en de wil tot veranderen daar tot nieuwe oplossingen leiden. Laten we op houden met schelden en laten we in de bedrijven de rijen sluiten.! Er moeten zo snel mogelijk onafhankelijke komitees en commissies komen voor het opzetten van onafhankelijke bedrijfsraden, die de demokratisering van de bedrijven gaan opzetten. Daarbij moet elke gelegenheid binnen en buiten de geburokratiseerde bedrijven gebruikt worden, om de controle van de werkkenden over hun eigen zaken op te bouwen.

Wij doen een oproep aan alle socialisten in de bedrijven, in de koöperaties en in onafhankelijke groepen, en binnen de SED, onder de kunstenaars en onder de intelligentsia, om samen te werken., om scheidslijnen op te heffen met het doel om samen te zoeken naar oplossingen om het doel van een verwezelijking van socialistiese vrijheid en demokratie te bereiken!

Hierna volgt een lange lijst van directe eisen, die hier niet allemaal worden overgenomen. Enkele punten eruit:

- gemeenschappelijk eigendom van de produktiemiddelen;
- produktie in zelfbeheer;
- een ekologiese ombouw van de industrie;
- vrije media;
- een verbod op het uitbuiten van mensen, en met name een verbod op
 - monopol/burokratische loonarbeid
 - kapitalistiese loonarbeid;
- decentralisatie van de financiering naar deelstaten en kommunes;
- opheffing van de klasse-ongelijkheid;
- emancipatie van de vrouw;
- verdediging van het karakter van de DDR als een socialistiese maatschappij die uitgaat van:
 - antidespotisme
 - antistalinisme
 - antifascisme
 - antimilitarisme
 - antikapitalisme
 - antinationalisme en
 - antiracisme.

BRD SLUIT GRENZEN VOOR

In een artikel in AK (nr 312) wordt bericht over de nieuwe ontwikkelingen in de vluchtelingenpolitiek in de BRD. Het zgn. "Schauble" wetsvoorstel is de tweede poging van de regeringskoalitie om de bestaande vreemdelingenwetgeving (van 1965) te herzien. De eerste poging van de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken, Zimmerman (1-2'88) werd onder hevig protest van de kerken, SPD, Grünen, welzijnsorgani-

saties en vluchtelingenorganisaties tegengehouden.

Deze nieuwe poging sluit niet alleen naadloos aan op de eerste, maar is op enkele punten nog verder aangescherpt. Haast alle 95 artikelen zijn gemaakt om de zgn. openlijke orde van de BRD te beschermen en gaar in tegen de belangen van de buitenlanders.

Onder die "buitenlanders" vallen echter niet de vluchtelingen uit de DDR; het is zelfs zo dat vluchtelingen moeten wijken uit de

mensonwaardige opvangkampen, zodat deze, netjes gerenoveerd, bewoond kunnen worden door de nieuwe Duitsers; zonder b.v. wachttorens en legitimatiekontrolle voor bewoners en bezoekers.

Er zijn dus nu niet langer de al bestaande verschillen in 'status' van de vluchtelingen, er is nog

een hierarchies verschil bijgekomen: de kapitalistische en politiek 'waardevolle' vluchtelingen.

De 'aussiedler' (dus niet: immigranten of vluchtelingen) kunnen hier op zich niets aan doen. Alles wordt in hun schoot geworpen: een Duits paspoort, ze worden met open armen ontvangen, krijgen een uitkering, kunnen aanspraak maken op woningen en door het arbeidsburo betaalde taal-kursussen en worden financieel ondersteund en begeleidt bij hun integratie. Hun situatie is ook niet echt makkelijk, maar het geeft wel aan, wat mogelijk is, als de immigratie van mensen politiek gunstig ligt. Kanselier Kohl formuleerde het laatst zo mooi: "Welvaart is een mensenrecht". Prima !! Maar dan wel voor iedereen !!!!!

De wirwar aan regels, 7 verschillende verblijfstitels en andere voorstellen in het nieuwe wetsvoorstel dienen een drietal politieke doelen:

Ten eerste wordt van migranten geëist dat ze zich zullen integreren. Daarnaast wordt de schijn

hoog gehouden dat de BRD ijvert voor een wereldwijde 'liberale' vreemdelingenpolitiek, en tenslotte wordt een beperking bereikt van

niet-EG onderdanen. Waarmee weer eens duidelijk wordt dat de BRD geen land voor immigranten is.

De hier beschreven poging is een uitdrukking van de gangbare praktijk van de instanties die zich met immigranten bezighouden. Bijzonder hard treft dit de vluchtelingen- maar niet die uit de landen van het reeel bestaande socialisme.

Al in de landen van herkomst van de vluchtelingen worden de barrières

om weg te komen onoverkomelijk hoog. De vliegmaatschappijen nemen de 'taken' van de vreemdelingenpolitie over. Op straffe van 2000,- DM boete p.p. moeten ze zelf personen- en visa controles uitvoeren. Daar komt nog bij dat ze verplicht zijn de paspoorten en papieren vóór het vertrek in te nemen en ze bij aankomst aan de douane te overhandigen, om te voorkomen, dat vluchtelingen tijdens de vlucht hun papieren vernietigen. Overwint een

vluchteling toch deze barrières,

dan kan hij een verzoek tot asyl indienen en ondergaat de asyl-procedure, wat neerkomt op: een werkverbod van 5 jaar, beperkte bewegingsvrijheid, het onder-

gebracht worden in opvangkampen, en moet zien rond te komen van

een mager 'zakgeld'. Waar ze dan b.v. ook hun advocaat van moeten

betalen. Voor de vluchteling die zover gekomen is staan de verschrikkingen van de opvangkampen in Beieren te wachten, waar geen menselijk leven mogelijk is, en de voortdurende dreiging van alsnog het land uitgezet te worden. Zo is

de afschrikkende werking compleet. Deze poging tot wetswijziging moet

bestreden worden, opdat hij net als zijn voorganger in de prullemand verdwijnt.

De al eerder genoemde 7 verschillende verblijfstitels waarvan sprake is in het wetsontwerp, be-

VLUCHTELINGEN HELEMAAL

vatten in ieder geval de volgende beperkingen: er moet woonruimte beschikbaar zijn, en de immigranten

moeten in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Verder worden er voorwaarden gesteld als voldoende kennis van de Duitse taal. En dit zijn nog maar een aantal van de beperkingen.

Bovenop de permanente dreiging van uitzetting zonder juridische mogelijkheden van verweer, is voor de

vluchtelingen vrouwen en kinderen de situatie nog beroerder, omdat het verblijf gebonden is aan de ver-

blijfsvergunning van de man.

Een zelfstandig verblijfsrecht geldt alleen bij de dood van de partner, of bij scheiding, onder de voorwaarde dat het paar minstens 4 jaar in de BRD getrouwd is geweest.

De immigranten-vrouwen zitten in een zo slechte en geïsoleerde positie, dat b.v. het leren van de Duitse taal al een volstreekte illusie is, wat het isolement nog verder versterkt.

Het extreem lage toelatingspercentage (8.6%) van asylzoekers is de uitdrukking van de in de BRD gevoerde vreemdelingenpolitiek.

Vluchtelingen die tijdelijk gedoogd worden (en dat zijn de meesten) lopen continu het gevaar uitgezet te worden op de meest futiele

gronden, aangezien het gedogen puur juridies gezien een ongeoorloofd oponthoud betekent, waar alleen niet strafrechtelijk tegen opgetreden wordt. En deze tendens tot uitwijzen wordt alleen maar groter door de stroom Oost Duitsers.

Daarnaast is een andere belangrijke wijziging in het wetsvoorstel dat er niet langer een 'algemeen gevaar' moet zijn voor de vluchteling maar nu moet hij of zij aantonen dat er sprake is van een specifiek, individueel gevaar.

In het wetsontwerp is een kleine 'uitzondering' gemaakt om, zoals

zij het noemen, de ware barmhartig-

heid geen onnodige beperkingen op te leggen, zonder dat de gemeenschap voor de 'kosten' hoeft op te draaien

Kerken b.v. kunnen voor iemand 8 jaar borg staan, waarbij ze dan dus verplicht zijn in alle kosten

van het levensonderhoud te voor-

zien en de kosten bij uitwijzing te betalen. In het gunstigste geval kan een immigrant dan terecht bij een obscure aannemer die hem als slaaf behandelt en hem onder mensonwaardige omstandigheden uitbuit.

Weer moeten alle buitenlanders rekening houden met uitwijzing, maakt niet uit waarom en hoe lang ze in de BRD verblijven (moeten). Uit het Zimmerman-voorstel worden niet alleen de verschillen in verblijf-

titels overgenomen, maar ook de zgn. strafbare gedragingen voor uitwijzing.

De omvang van de uitwijzingsgronden worden bewust vaag geformuleerd. Wat natuurlijk niet ontbreekt is de beruchte 'openbare orde' van de BRD. Het niet betalen van premies, boetes en straffen, gevaar voor de volksgezondheid, het benadelen van het vreedzaam samenleven van Duitsers en immigranten. Alsof het de asylzoekers zijn die brandbommen in de opvangkampen gooien of in de noodbarakken.

"Auslander Raus" geldt ook bij ongewelvallige politieke daden. Als buitenlanders de 'openbare veiligheid benadelen', of hun activiteiten 'de buitenlandse politieke

'belangen' van de BRD 'schaden', worden ze onmiddellijk het land uit geknikkerd, waarbij de vage formuleringen als 'benadelen' en

'kunnen' het staatsapparaat een preventief en willekeurig hanteer-

baar instrument in handen geeft voor uitwijzing van buitenlanders. En wat in Beieren al praktijk is, gaat in de toekomst voor de hele BRD gelden: b.v. het uitsluiten van buitenlanders van openbare manifestaties of het gedwongen deporteren naar andere kampen als er b.v. hoge staatsgasten 'gezellig op visite komen'.

Welke positie de SPD gaat innemen m.b.t. het wetsvoorstel is nog open. Een eventueel veto van de FPD is bij voorbaat uitgesloten

omdat deze partij zich al bij de voorbereidingen heeft laten

vastpinnen op de coalitie-discipline.

Dit nieuwe voorstel is alleen tegen te houden met het klassieke

'Weg met...' , of, moreel gesproken, met een 'scherpe terechtwijzing'.

HUIB

31-10-'89

Lieve mensen,
Even een open briefje van Huib, over de hongerstaking (HS) die acht dagen duurde en over hoe het er nu voor staat met de isolatie en de "vrije postwisseling". De acht dagen waren niet echt moeilijk, de eerste drie heel erg honger maar toen dat gevoel verdween ging het steeds beter. Ik had adviezen van een arts gekregen en ook opgevolgd. Ik zal z'n naam niet noemen want dan verdwijnt hij meteen in v.d. Hoeve's secret service dossiers. Nadat ik een "programma" van de directie en aanverwanten had gekregen en na de toezegging dat ik mocht schrijven met mijn gevangen vrienden kon ik niet meer van totaal-isolatie spreken en ben gestopt met hongerstakingen. Ik ben ook gestopt (of beter, ik ben er niet aan begonnen) om dat "programma" van hier te volgen, ik ga nergens heen en zit zo toch de hele dag binnen. Ik mag wel een radio maar die mogen ze nu ook in de welbekende plaats stoppen. Dat schrijven met medegevangenen is trouwens toch een komedie zo blijkt uit de meer dan tien weigeringen om post uit te reiken, toevallig zijn het allemaal brieven van gevangenen en ik krijg ook wél post van diezelfde gevangenen maar alleen de nietszeggende briefjes. Zelfs dat weet ik niet, ik word niet van de inhoud op de hoogte gesteld en het zou mij niets verbazen als die brieven gewoon aardige en opbouwende brieven zijn. Favoriet in het achterhouden zijn Alan en Kasrioui en met stip binnen op drie John Birtich. Dit hakken met de botte bijl is een a-sociale daad, maar voor fascistten nog altijd het meest toegepaste middel om hun vijanden van hun kontakten te vervreemden. Door de censuur is elke vorm van politieke discussie en/of scholing onmogelijk. Er zijn ook geen buitenlandse boeken in de huisbibliotheek, alles is in Nederlands en het zou me niets verbazen als er een vertaling van je-weet-wel in staat. Het übermenschprincipe krijgt hier volop aandacht. Veel sporten, prestaties, carrière-jagen en succes staan hoog in het vaandel. Ik heb nog geen buitenlanders gezien, eerlijk gezegd heb ik nog niet veel gezien, maar de door hun gepropageerde "afspiegeling van de maatschappij" gaat niet op en is naar mijn mening gewoon een wensdroom.

Ik voel me misselijk van al dat gezeik dat niets met menselijkheid en alles met IBM-machines te maken heeft. Ik bedoel dat programmeren van mensen alsof je er bij ons een floppy-disc in kunt proppen. Het werkt oppervlakkig bezien, de meeste gevangenen zijn bang voor de onderdrukking terwijl ze natuurlijk in feite veel harder onderdrukt worden door zichzelf in een chanterbare positie op te stellen. En qua tijd komen ze er ook niet beter af, of ze nu meewerken of niet want als je meewerkt is er een "positieve ontwikkeling zodat een verdere behandeling noodzakelijk is" en als je niet meewerkt dan veranderen ze het woord positief in negatief en dan gaat hetzelfde op. De wegen van de psychiatrie zijn wonderlijk en ondoorgrondelijk. Door jezelf te verzetten tegen een behandeling die niets met jou (mij) persoonlijk te maken heeft maar wel alles met staatsbeleid en politieke onderdrukking (=één hetzelfde) door je daartegen te verzetten maak je net zoveel kans om er uit te springen op negatieve gronden als een medewerker (zgn. patient) van het regiem. Voor mij is er dus geen enkele noodzaak om mee te werken wanneer het resultaat toch nul komma nul blijft en door mee te werken loop je de kans om die burgerlijke schizofrenie genaamd "ondergeschiktheid" op te lopen.

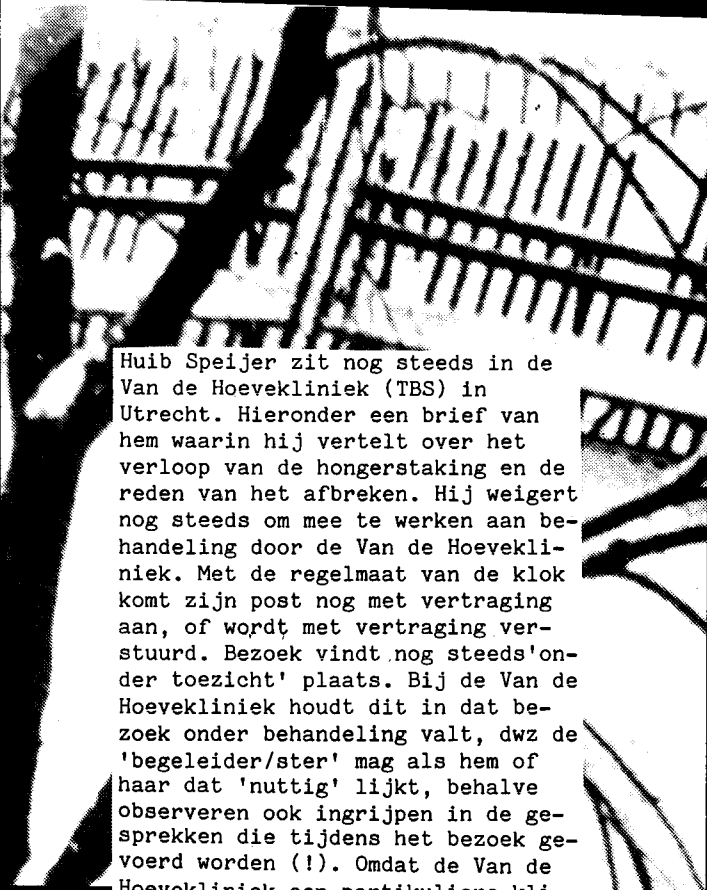
Daartegen was mijn hongerstaking niet eens gericht, eerder op isolatie en de postwisseling die nu op "legale" wijze met een papiertje wordt geweigerd. De reacties op de hongerstaking waren echt té gek en er is toch wel genoeg post doorgelaten om te weten waar je vrienden zitten. Niet in de v.d. Hoeve ! Er zijn vrienden komen demonstren, en niet alleen tijdens de HS ook daarna. Het wordt mij én hun niet in dank afgenomen, maar dat kan ook niet de bedoeling geweest zijn.

Maar ik praat van een hongerstaking die eigenlijk maar op een middagje vasten leek bij bijvoorbeeld de mensen van RAF of GRAPO, of Turkije en Marokko vergeleken. Ik weet nu wel een klein beetje hoe het aanvoelt, met dit verschil: hier dringt solidariteit gemakkelijk door terwijl in het buitenland alles veel moeilijker en nog beest-

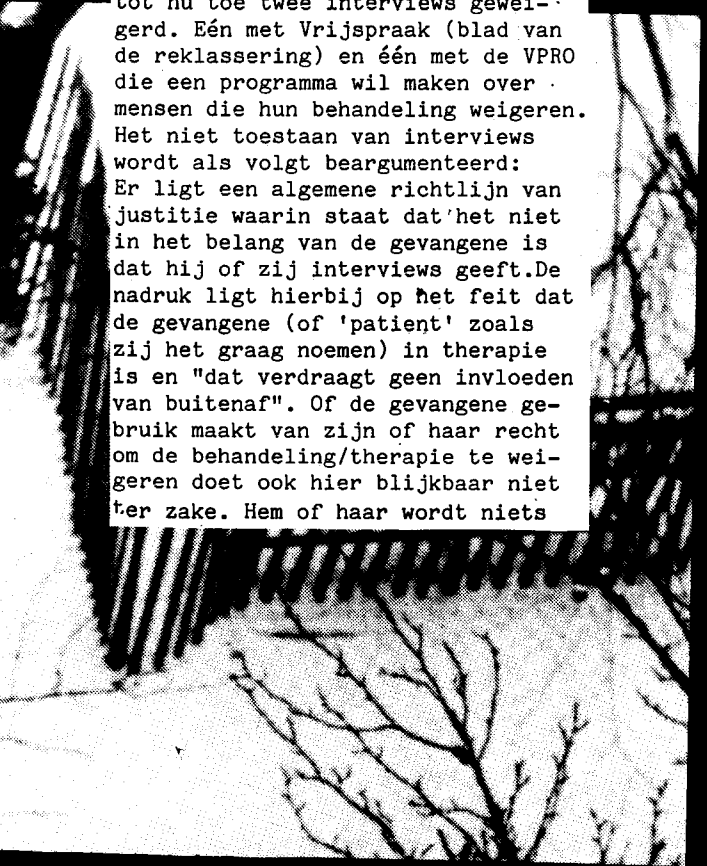
achtiger gaat. Laten we hen niet uit het oog verliezen, dat doen jullie niet maar ik heb toch wel heel veel zitten denken daarover. Ik ontdek dan ook fouten bij mezelf door bijvoorbeeld in april/mei en juni dit jaar met Rolf Heissler te schrijven en dan ineens een paar maanden niet. Ik heb gisteren de pen weer opgepakt en met deze brief de kaart aan hem op de bus gegooid omdat ik niet in gelegenheidssolidariteit wil vervallen. Juist voor gevangenen met absurde straffen en folter beperkingen is het belangrijk om te weten dat ze niet alleen zijn. In Nederland zijn er ook zulke gevallen, kijk alleen naar Alan (Reeve) die nu al langer vastzit dan ik rondloop op aarde. Toen er gisteren bezoek was hadden we het er toevallig (dus niet toevallig) over en degene die het bezoek afluisterde wilde het bijna niet geloven. In Nederland ?! Het lijkt weinig met TBR te maken te hebben maar er zijn enorme overeenkomsten waarvan Bajesrepressie de grootste is. We horen allemaal bij elkaar en vaak kennen we elkaar dat is ook het grote punt bij de vrije postwisseling. Je kunt gevangenen niet bij elkaar plaatsen en dan na een overplaatsing net doen alsof ze elkaar niet gekend hebben. Zo werken menselijke kontakten niet. Bajes weg, gevangenen eruit en TBR weg ! Groetjes aan iedereen en sterkte.

Veel liefs en groetjes
Huib Speijer.

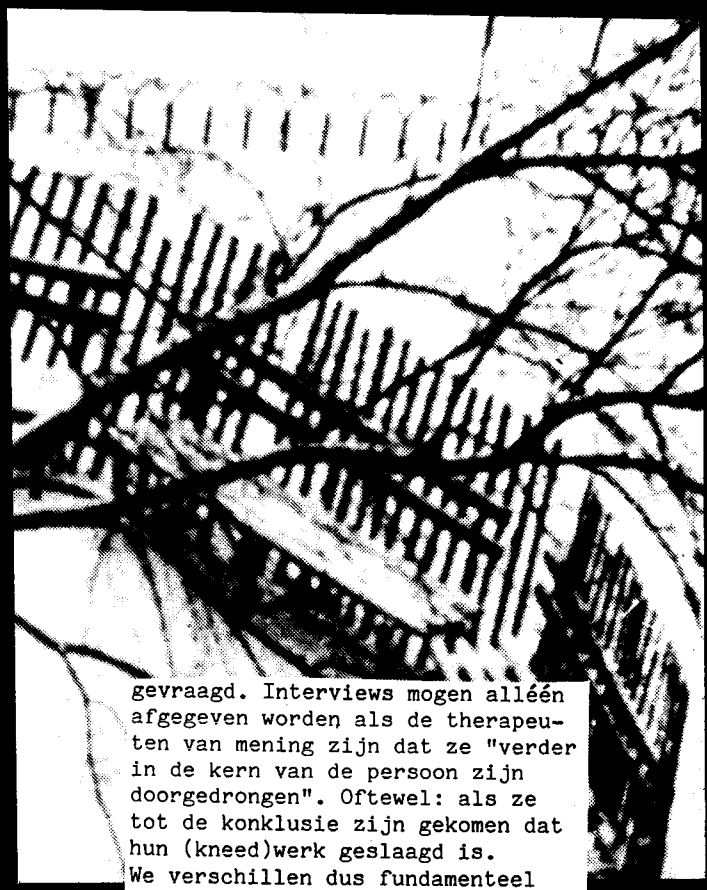
STEUNGROEP

Huib Speijer zit nog steeds in de Van de Hoevekliniek (TBS) in Utrecht. Hieronder een brief van hem waarin hij vertelt over het verloop van de hongerstaking en de redenen van het afbreken. Hij weigert nog steeds om mee te werken aan behandeling door de Van de Hoevekliniek. Met de regelmaat van de klok komt zijn post nog met vertraging aan, of wordt met vertraging verstuurd. Bezoek vindt nog steeds 'onder toezicht' plaats. Bij de Van de Hoevekliniek houdt dit in dat bezoek onder behandeling valt, dwz de 'begeleider/ster' mag als hem of haar dat 'nuttig' lijkt, behalve observeren ook ingrijpen in de gesprekken die tijdens het bezoek gevoerd worden (!). Omdat de Van de Hoevekliniek een partikuliere kliniek is (in tegenstelling tot een rijksinrichting) mag er officieel geen sprake zijn van dwangbehandeling. Zowel Huib als het bezoek hebben bezwaar gemaakt tegen het feit dat bezoek alleen onder deze omstandigheden (=dwangbehandeling) kan plaatsvinden. Bij navraag, nl hoe de Van de Hoeve deze praktijk kan rijmen met haar beleid werd ons het volgende 'alternatief' geboden: niet meer op bezoek komen als je het er niet mee eens bent. Over mooie woorden gesproken..

Daarnaast is meegedeeld dat Huib geen interviews mag geven. Er zijn tot nu toe twee interviews geweest. Eén met Vrijspraak (blad van de reklassering) en één met de VPRO die een programma wil maken over mensen die hun behandeling weigeren. Het niet toestaan van interviews wordt als volgt beargumenteerd: Er ligt een algemene richtlijn van justitie waarin staat dat 'het niet in het belang van de gevangene is dat hij of zij interviews geeft. De nadruk ligt hierbij op het feit dat de gevangene (of 'patient' zoals zij het graag noemen) in therapie is en "dat verdraagt geen invloeden van buitenaf". Of de gevangene gebruik maakt van zijn of haar recht om de behandeling/therapie te weigeren doet ook hier blijkbaar niet ter zake. Hem of haar wordt niets

gevraagd. Interviews mogen alléén afgegeven worden als de therapeuten van mening zijn dat ze "verder in de kern van de persoon zijn doorgedrongen". Oftewel: als ze tot de konklusie zijn gekomen dat hun (kneed)werk geslaagd is.

We verschillen dus fundamenteel van mening over de interpretatie van het begrip 'de nieuwe mens'. Zal duidelijk zijn dat we ons hier niet zonder meer bij neerleggen. Jullie horen nog van ons. Als je Huib wilt schrijven, zijn adres is:

Huib Speijer
H.v.d. Hoevekliniek
Willem Dreeslaan 2
3515 GB Utrecht.

groetjes van de steungroep

PKK PROCES DUSSELDORF

BEVRIJDINGSBEWEGING ALS "TERRORISTISCHE VERENIGING" VOOR HET GERECHT: PKK-MASSAPROCES IN DUSSELDORF WERPT VRAGEN OP.

(NB vertaald uit; Die Welt-woche nr 44, 2 november 1989)

Voor de Noordrijn-Westfaalse provinciale rechtbank (Oberlandesgericht) te Dusseldorf is enkele weken geleden het grootste na-oorlogse proces in Duitsland begonnen. Procureur Generaal Kurt Rebmann klaagt voor het eerst een in de BRD actieve bevrijdingsbeweging aan. In het middelpunt van de belangstelling staat de West-europese leiding van de Koerdische Arbeiders Partij PKK wiens hoofdkantoor in Keulen gevestigd is. Het proces zal nog minstens twee jaar duren. Dr Klaus Forsen, persvoorlichter van de provinciale rechtbank (Oberlandesgericht) in Dusseldorf, nodigt de dag voor "het grootste terroristenproces in de Bundesrepubliek" de pers uit in de rechtszaal van het vijfde strafsenaat aan de Tannenstraat. Televisie-teams en fotografen mogen bij hoge uitzondering voor een keer aanschouwen wat de Duitse Justitie voor een probleemloze afloop van het zogenaamde Koerdenproces heeft bedacht, en laten aanmeten; een gloednieuwe architectonische, elektronische en akoestische inrichting van 8 miljoen DM. Van de leiding van de Koerdische Arbeiders Partij PKK met haar hoofdzetel in Keulen, die hier aangeklaagd wordt, zou een enorme bedreiging uitgaan, zo verantwoordt Forsen allereerst de voor West Europa tot nu toe ongekende hoge uitgaven voor de veiligheid van een rechtszaal.

Zo is de voor "terroristen" competente Vijfde Strafsenaat van de hoogste Noordrijn-Westfaalse gerechtsinstantie in het vervolg ondergronds, in een volledig geklimatiseerde raamloze ruimte midden in het centrum van Dusseldorf. Hekken omsluiten de Dusseldorferse politie-arealen.

De beveiliging begint buiten de rechtszaal met afgezette rijbanen in het stadsdeel Darendorf en trekken zich samen naarmate men in de omgeving van het gerechtsgebouw komt. Tot een totale versperring: allereerst een drie meter hoog hek met NATO draad omheining, vervolgens twee metalen draai-deuren, daarna een aantal sluisen met op afstand te bedienen gepantserde deuren. Wachtposten met pantserglas, een stuk of zes kleedkamers met gevoe-

lige metaaldetectors en uiteindelijk het elektronische Speicher-systeem voor de persoonsregistratie in verband met de huidige toegestane openheid.

Aan de nieuwe veiligheidsmaatregelen in Dusseldorf was een internationaal gecoördineerd zoekwerk van de recherche van Wiesbaden (BKA) voorafgegaan met tientallen razzia's in huizen van koerden. De leiding was in handen van procureur-generaal Kurt Rebman, die momenteel het grootste gevaar ziet in de activiteiten van buitenlandse bevrijdingsorganisaties, als ook van de kant van de Rote Armee Fraktion (RAF).

Het PKK dossier omvat meer dan 200 ordners, oftewel ongeveer een ton papier met talrijke verwijzingen naar actie's in Turkije, Koerdistan, Zweden, Frankrijk en in Zwitserland. De gang van zaken rondom dit proces wordt als zeer netelig beschouwd. Ook de persvoorlichter spreekt van "tot nu toe ongekende dimensie's".

En ongetwijfeld staat de aanklacht op zwak ijs. Voor het eerst moet in de BRD (in geen enkel ander Europees land bestaande) paragraaf 129a (terroristische vereniging) een buitenlandse bevrijdingsorganisatie aanpakken.

Een andere nieuwigheid in de Duitse rechtsgeschiedenis is dat de aanklager hoofdzakelijk bouwt op kroongetuigen. Beide vernieuwingen zijn mogelijk door de twee wijzigingen in de grondwet van de rechtbank waartoe begin 1987 is besloten. Verder is de procureur generaal voortaan ook bevoegd om terroristische verenigingen, die de veiligheid van NAVO-verdrag staten in gevaar brengen (artikel 2), te vervolgen. Hier heeft dit betrekking op Turkije en op de PKK, die in 1984 de gewapende strijd voor een onafhankelijk (autonoom) Koerdistan is begonnen.

Juridies veel problematiser dan de kriminalisering van groeperingen uit het buitenland lijken weliswaar de verklaringen van de kroongetuigen, Hans Dogan en Nusret Arslan. Zij beweren dat de Pkk in de BRD een geheime ondergrondse organisatie heeft voor "veiligheid, controle en nieuwsdienst van de partij", die in het kader van de zogenaamde volks- of revolutionaire rechtbank politieke dissidenten van de harde marxistische-leninistische lijn ter dood veroordelen, en de veroordelingen ook voltrekken. Zij zelf zouden in februari 1988 door het Europese uitvoerende comité van de PKK met geweld naar Keulen

gebracht zijn, maar bij een pompstation naar het dichtsbijzijnde politiebureau hebben kunnen vluchten. Destijds liep tegen de latere kroongetuige Hasan Dogan echter een afzonderlijk proces. Om deze reden zat hij ook van februari tot juli 1988 in voorarrest. Volgens de processtukken dreigde hij gedurende zijn verblijf in de gevangenis herhaaldelijk dat hij iedere verdere verklaring tegen de PKK zou weigeren indien de ambtenaar, waarmee hij in overleg was, zijn belofte niet nakwam, nl vrijlating. Op vrije voeten verklaarde hij geen verdere verklaring tegen de PKK af te leggen. Bij de ondervraging gaf hij aan geen bedreiging voor zijn persoon te zien. Zo staat het op pag 180/1 in ordner 1.

De tweede kroongetuige Nusret Arslan had reeds bij het eerste gerechtelijke overleg gelogen. Hij gaf een valse naam en verzweeg zijn verwantschap met een van de aangeklaagden.

Nog twijfelachtiger lijken de omstandigheden van zijn vertrek uit Turkije eind 1987 en zijn aankomst in de BRD. Een hoofd van het Turkse leger, moest hij toegeven, had hem 6 miljoen TL (9000 DM) en een vals paspoort bezorgd. Nusret Arslan, een door de BKA gedegradeerde agent van de Turkse geheime dienst MIT? Daar wordt in de BRD inmiddels publiekelijk over gediskussieerd. Netelig in dit optreden is ook de methode van isolatie van 15 van de 18 aangeklaagden in een plexiglazen kooi. "Een etalage in een showproces, staatrechtelijk absoluut onaanvaardbaar" beargumenteerden de advocaten van te voren, omdat hun cliënten hierdoor tot een object gemaakt worden en subjectief helemaal niet meer aan het proces kunnen deelnemen". Direkte contacten met de advocaten zijn zo onmogelijk. Contacten zijn onder de gegeven omstandigheden enkel mogelijk door drie in het glas geponste en met tralies beklede gaten langs de scheidingswand.

TIENTALLEN VERZOEKEN

Opdat de 15 gevangenen in de glaskooi wel verstaan wat er buiten over hen gezegd wordt, zijn er koptelefoons en een luidspreker. Via de koptelefoon ontvangen zij een simultaanvertaling in het Turks. Via de luidspreker kunnen zij het proces in het Duits volgen, als zij tenminste Duits kunnen begrijpen. En met lichtsignalen hebben zij de mogelijkheid hun advocaten naar de getraliede gaten te roepen. Naast één tot nummer 18, zit een potige politieagent in voortdurende staat van paraatheid, voor het geval dat.

Rechter, Procureur Generaal, advocaten en aangeklaagden communiceren allemaal via de luidsprekertoren en de ongeveer 60 microfoons, die de voorzitter naar believen kan uitschakelen, om hen die ongevraagd het woord nemen, met een drukknop het zwijgen op te leggen. Persvoorlichter Forsen demonstreert de kille techniek de dag voor het proces met een vanzelfsprekendheid, die een elektronische 'gag' zelfs plausibel maakt. Reeds de eerste dag van het proces zou de akoustische overdraging een centrale bron van storingen zijn en leiden tot een verschrikkelijke vechtpartij.

Het massaproces begon dinsdag 24 oktober met een protest van advocaten en aangeklaagden in de rechtszaal. Ze weigerden gezamenlijk de hen toebedeelde plaatsen in te nemen. Vervolgens bombadeerden de advocaten het gerecht met tientallen verzoeken om de uitzonderlijke behandeling van hun klanten te stoppen; de onmenselijke gevangenschap in isolatie en de geblokkeerde kontakten met de buitenwereld.

Jorg Belker, de 46 jarige voorzitter van de rechtbank, blijft in eerste instantie rustig en bedaard. Tot voor kort was hij rechter voor economische delikten en is in deze strafzaken nog onervaren. Hij herhaalt nog een keer zijn aanmaning. De advocaten gaan onverstoorde verder. Scherp veroordelen zij de rechtbank, die het huidige klimaat van een toenemende vreemdelingenhaat en de verkiezingsresultaten van de rechtse Republikeinen gebruikt voor politieke stemmingmakerij. Het strafseenaat wordt ook aangevallen, dat iedere aangeklaagde afzonderlijk tegen zijn wil een zogenaamde reserve-advokaat (Sicherungsanwalt) heeft toegewezen. Deze 18 advocaten zitten

zonder iets te zeggen aan de kant van de rechtbank, voorzorgsmaatregelen voor het geval dat de gekozen advocaten hun mandaat neerleggen. De meeste toegewezen reserve-advokaten kennen noch de processtukken, noch hebben ze met de beklaagden gesproken.

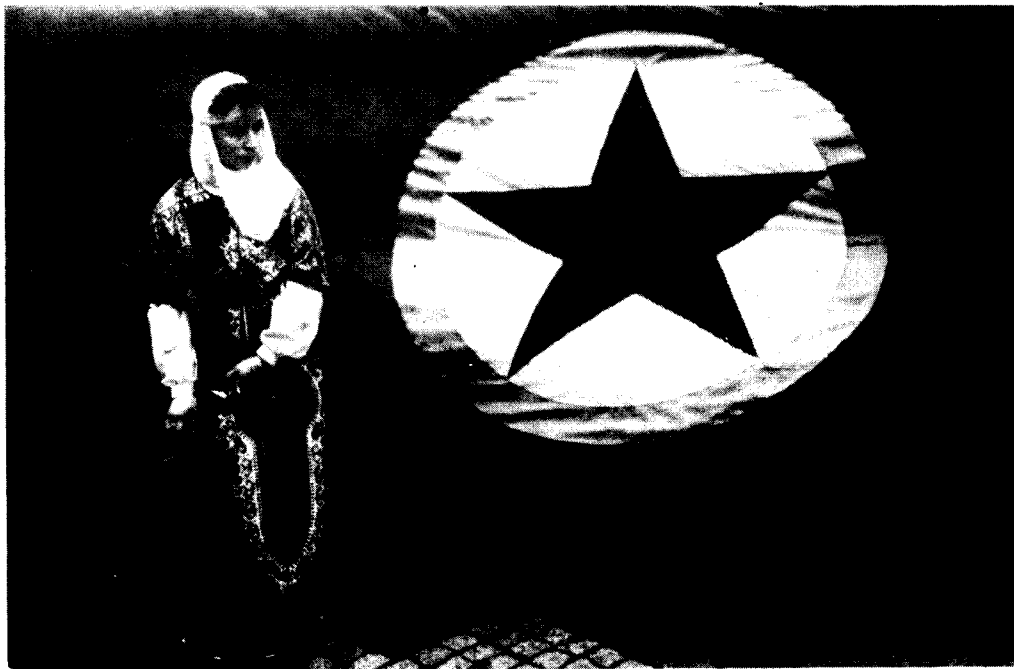
Plotseling heeft Belker alle microfoons, behalve die van hemzelf uitgeschakeld en blijkt ook de koptelefoons van de verdachten, die niet meer konden horen hoe de simultaanvertaler het ultimatum vertaalde. Enkel in het Duits vernemen zij uit de luidsprekers, dat er geweld dreigt, wanneer zij niet onmiddellijk gaan zitten. De verdachten dringen zich, om het te begrijpen, achter de gaten in de glaswand. Daarvandaan schreeuwen hun advocaten tegen hen. Babylonische toestanden: Turks, Koerdisch, Duits, ZaZa en Kurmanci. Een heilloze spraakverwarring, Belker verliest zijn geduld. Hij beveelt de in de kooien gestationeerde politieagenten, aangeklaagde nr 1 met geweld naar zijn plaats te brengen. En zij laten niet lang op zich wachten. Op commando storten de geuniformeerden zich op de gevangene, slaan hem tegen de grond, trekken aan armen en benen en houden hem vast in de wurggreep. Andere beklaagden werpen zich ertussen. Er ontstaat een onoverzichtelijke vechtpartij. Na enkele minuten worden de eerste gewonden naar de celafdeling in de kelder gedragen. Rechtsadvokate Edith Lunnebach uit Keulen stort zich naar voren om de voorzitter voor verdere mishandeling in de kelder te waarschuwen. De procureur-generaals maken bezwaar tegen 'deze ongehoorde vooronderstelling'. De voorzitter zelf is van zijn stuk. Steeds meer verandert de rechtszaal in een heksenketel. Vuisten slaan op de glaswand.

Van binnen en van buiten. Maar de kooi houdt stand. Nog een korte tijd skanderen de beklaagden in het turks: 'Weg met het fascisme, leve de internationale solidariteit'. De tolken zijn verstomd. Het publiek van het proces en de observatiedelegaties uit Zweden, Frankrijk, Griekenland, Cyprus en uit Zwitserland zijn onthutst.

Tot aan het einde eisen de advocaten verplaatsing van de rechtszaak naar een andere zaal. Maar de 62 jarige bondsadvokaat Gerhard Volz vindt deze rechtszaal "veel aanzienwaardiger als in vele andere landen". Hij heeft in zijn jonge jaren in de Nationaal-Socialistische Marine gediend en weet waarover hij spreekt wanneer hij naar vroegere Nationaal-Socialistische processen verwijst die "in een zelfde grootse orde" hadden moeten plaatsvinden. Maar toen, antwoordt een advocaat van de verdediging, mochten de Nazi's altijd nog zelf hun advocaat uitzoeken. Juist die Nationaal-Socialistische processen illustreren duidelijk, dat de PKK in de BRD van vandaag harder aangepakt wordt als de ergste Nazi's van toen.

De tweede procesdag loopt schipbreuk op begripsverwarring op alle vlakken: Duitsers spreken niet hetzelfde Duits, om nog niet te spreken over de problemen met de Turkse tolken. Zij vertalen het begrip 'Duits imperialisme' als 'het Duitse volk'.

Zo zal het PKK proces nog minstens twee jaar gaan duren. N.B. Het proces is openbaar! Het wordt iedere dinsdag en woensdag gevoerd voor het 'Oberlandesgericht' in Düsseldorf van plusminus 9.00 tot 17.00 uur. Het Oberlandesgericht is gelegen in het centrum en is gemakkelijk te vinden. Volg de borden 'Altstadt' als je Düsseldorf nadert.

SOCIALE KONTROLE EN STEDEBOUW

- FRANKFURT 2000 -

In de loop van de geschiedenis zijn stedenbouw en ruimtelijke ordening belangrijke instrumenten gebleken, waarmee de heersers opstanden hebben bestreden. Woningnood, speculatie, te kleine behuizing, leegstand en woekerhuren waren al in de vorige eeuw aanleiding voor dagenlange rellen in de arbeiderswijken van Berlijn.

Tijdens de Weimarrepubliek ging dit proces gewoon door (o.a. de "Bauhütte"-beweging), en zelfs onder de fascistiese diktatuur brak herhaaldelijk het verzet van de arbeidersklasse uit (huurstakingen in Berlijn, straatgevechten in het Gänge-kwartier in Hamburg etc.)

Tot op de dag van vandaag bestaat er een duidelijke samenhang tussen de woonsituatie en sociale beweging, die het duidelijkste wordt in de strijd van krakersters in de 70er en 80er jaren in England, Duitsland en Zwitserland.

Sociale controle verduidelijkt aan het proces van stadsontwikkeling in Frankfurt

De kapitalistische economie doordringt alle terreinen van ons dagelijks leven en vindt dan ook haar uitdrukking in de stadsplanning. Of het nu gaat om zaken op economies, sociaal of cultureel gebied, alles wordt onder het gezichtspunt van winstmaximalisatie opgezet en gerealiseerd. Bij een steeds complexer wordende wereld-economie krijgen de verschillende landen, regio's en steden aparte functies toegewezen, die het beste aansluiten aan het principe van winst maken. Gebieden met traditionele groot-industrieën zoals auto-, chemie-, scheepsbouw- en staalindustrie, gebieden ook waar een strijdbaar arbeidspotentieel aanwezig is, worden net zo makkelijk aan de verpaupering prijsgegeven.

Gebieden zoals groot-München en het Rhein-Main-gebied daarentegen worden volgepompt met veelbelovende nieuwe industrieën en dienstverlenende ondernemingen.

Met deze enorme techno-economiese omwentelingen gaan gigantiese veranderingen in de steden gepaard. Hele straten en zelfs hele wijken worden gesloopt om aan de eisen van een gemoderniseerde kapitalistische samenleving te kunnen voldoen.

Dit proces wordt geflankeerd door een groot aantal uiteenlopende maatregelen om het verzet van de bevolking te kanaliseren of in de kiem te smoren. Want er vinden in het dagelijkse leven, op 't werk, thuis en in de vrije tijd massieve ingrepen plaats. De onderlinge samenhang van het dagelijks leven wordt verscheurd en nieuw gerangschikt.

Of het nu gaat om gemarginaliseerde punks, of arbeiders in loondienst of om intellectuele yuppies, iedereen krijgt in een stedelijke agglomeratie als Frankfurt een sociaal en geografies gebied toegewezen. Het groeimodel van de stad Frankfurt richt zich met de concentratie van investeringen en met de planning op de behoeften van de hogere inkomensgroepen en op hoogstandjes, die de

regionale betekenis ver te boven gaan en zo mogelijk op internationaal nivo kunnen concurreren.

De economiese ontwikkeling van de stad Frankfurt

Voor de regio is de Rhein-Main-luchthaven een uitstekende entree voor nationale en internationale ondernemingen. Bovendien is het gebied ontsloten door spoorwegen, autosnelwegen en de waterwegen Rijn en Main. Hierdoor en door de functie van beurs-, bank- en zakencentrum neemt Frankfurt in vergelijking met andere steden in de BRD een bijzondere plaats in; en daarmee verbonden een onvoorstelbare groeimogelijkheid.

De binnenstad heeft zowel stedenbouwkundig/kultureel als ook economies een face-lift ondergaan. Het zakenleven en futuristische industrieën vestigen zich in het centrum; en daarmee neemt de vraag naar hoogopgeleid personeel en naar mensen in de slechtsbetaalde baantjes in het productie- en dienstverleningsproces toe.

Een andere indicatie voor de verbeterde economiese positie op de wereldmarkt is bijv. de vergroting van de jaarbeurscapaciteit, mede door de aansluiting aan het metro- en sneltramnet, de jaarbeurs-nieuw- en ombouw. enz.

De groei in de bankensektor kan gemeten worden aan de nieuwe kantorenflats, aan het opkopen van hele straten zoals de Dresdner Bank in de stationsbuurt, en aan de grote moeite die zich het stadsbestuur getroost om de toekomstige Europese centrale bank binnen de stadsgrenzen te halen.

Deze ontwikkeling van stad tot metro-pool laat zich samenvatten in de begrippen "tertiairisering" (=ontwikkeling van voornamelijk dienstverlening) en "internationalisering".

Met het verdwijnen of beter gezegd met de herstructurering van de traditionele industrietakken gaat de beroepsbevolking in die branche steeds verder achteruit. De tijden, waarin dat soort bedrijvigheid de motor van de kapitalistische ontwikkeling was, zijn definitief voorbij. Het chemiekoncern Hoechst AG en het autokoncern Opel AG in Rüsselheim zijn kwa aantal arbeidsplaatsen teruggedaan van 40.000 naar 30.000 en het krimpproces gaat door.

Daarentegen is het aantal banen bij het vliegveld, de grootste werkgever van het bondsland Hessen, toegenomen tot 50.000. De uitbreiding van de luchthaven is oorzaak en gevolg van het wereldwijde snelvervoer per jet. Dit stimuleert de herstructurering van de wereldmarkt in antwoord op de wereldwijde klasserij. Zo beschouwd is de luchthaven samen met de bankensektor uitgegroeid tot de

centrale groeifactor. Zij bepalen door hun zuigwerking de totale structuur van het Rhein-Main-gebied.

De "nieuwe" city Frankfurt

Tegen deze achtergrond ontstaat het kader van de Frankfurter City. Computerbedrijven, banken, verzekeringen beheersen het beeld van de binnenstad en scheppen zelf weer dwarsverbindingen voor een betere afwikkeling van hun zaken (geconcentreerd arbeidsplaatsgebruik). Aan gezien de vraag naar kantoorruimte aanzienlijk toeneemt, wordt er nu al aan gedacht om de city door middel van 12 kantoorzones in oost-westelijke richting uit te breiden. Bovendien is er sprake van een funktieverdeling tussen de randzones en de city, zodat regionale centra als Fischtor, Rüsselheim, Hanau etc de city kunnen ontlasten.

Door uitbreiding en capaciteitsvergroting van het openbaar vervoer en het wegennet moet de wisselwerking tussen city en regio gegarandeerd worden (Er wordt gerekend met zo'n 250.000 forensen). Bovendien moet er meer centrale werkgelegenheid en meer woonruimte komen en tegelijkertijd moet de woonkwaliteit en uitgaansgelegenheid worden verbeterd. Dat wil zeggen, dat er grotere en kleinere voetgangerszones en speciale cultuurzones moeten ontstaan.

In hiërarchiese volgorde zullen de

aan de city grenzende wijken tot woongebied voor financieel draagkrachtige mensen worden aangewezen of als gebied voor innovatie-bedrijfsjes. Buurten met goedkope oudbouw worden weggesaneerd, gemoderniseerd of direkt maar gesloopt, om plaats te maken voor nieuwbouw voor de financieel draagkrachtige middenklasse. Sociaal gedeklasseerden worden langzaam maar zeker weggedrukt naar de rand van de stad, waar woonsilo's uit de 50er en 60er jaren leeg staan zoals bijv. in Sossenheim en Nord-West-Stadt. Als manoeuvreermassa oproep- en uitzendkrachten moeten ze veelal onderbetaald en los-vast werk zien te vinden.

Preventie door sociale controle

Om de stadswijken, waar de sociaal zwakkere mensen worden heengejaagd, niet helemaal te laten verrekken, hebben stadsarchitecten en -planners goedkope modellen van sociale controle ontwikkeld. O.a. door het heel precies bepalen en inrichten van openbare grond. Er wordt vaak zo gebouwd, dat slechts op beperkte en precies voorgeschreven manier ruimtesgebruikt kunnen worden. En daarmee wordt een dagelijks leefpatroon opgedrongen, zoals dat van bovenaf graag gezien wordt. Speelruimten worden gestandariseerd en ingeperkt, 't grasveldje mag niet langer meer worden betreden, enz.

De architectuur van de hoge flats en

de laagbouw van rijtjeshuizen uit de 50er en 60er jaren dwingen kwa indeling van woonruimte tot 't leefpatroon van een klein gezin. Gevolg is wel dat de agressiviteit en kriminaliteitspercentage met sprongen toeneemt. En dit fenomeen moet nu weer worden aangegaan en ingeperkt door maatschappelijk werk en psychologische adviescentra.

Op een konferentie in '78 onder het kopje "Stedebouw en kriminaliteit" heeft het BKA, dat met een keur van sociologen, architecten, criminologen, psychologen, pedagogen en politici samenwerkt, er voor gepleit: "kriminaliteitverminderende stadstrukturen te ontwikkelen". Door middel van preventieve maatregelen moet asociaal gedrag worden verhinderd en het opsporen van delikten worden vergemakkelijkt. Wooncomplexen moeten zo worden gebouwd, dat ze overzichtelijk worden, dat de anoniemiteit af- en de sociale controle toeneemt.

Ook overzichtelijke strukturen in de binnenstad, het elimineren van kleine nauwe straatjes en stegen met veel bochten en binnenplaatsjes dragen bij aan preventieve oproerbestridding. De laatste jaren is de videokontrolle over alle grote straten en pleinen geweldig toegenomen, mobiele politiepatrouilles in risikoreijke gebieden, het gebruik van plexiglas en andersoortig bestendig materiaal enz.

De functies van de binnenstadswijken

Gebieden in de binnenstad krijgen speciale functies toegewezen, die met elkaar verband houden: bijv. de inkoopruimte Zeil dient als bovenregionaal winkelcentrum en het oostelijk deel van de binnenstad als compact city-woongebied. Overzichtelijke ruimtelijke indelingen met vooraf bepaalde functies, zoals de Römerberg voor openbaar bestuur, de Universiteitswijk, recreatie aan de Mainoever, een tweede Zeil vanaf het centraal station, Kaiserstrasse, via Hauptwache tot aan het Escherheimer Tor.

Wijken met nog niet precies vastgelegde gebruiksfuncties en lage huren worden door sociale randgroepen, buitenlanders en vluchtelingen tijdelijk in gebruik genomen, totdat ze door

een agressief, winstgevend totaalplan weer worden weggejaagd.

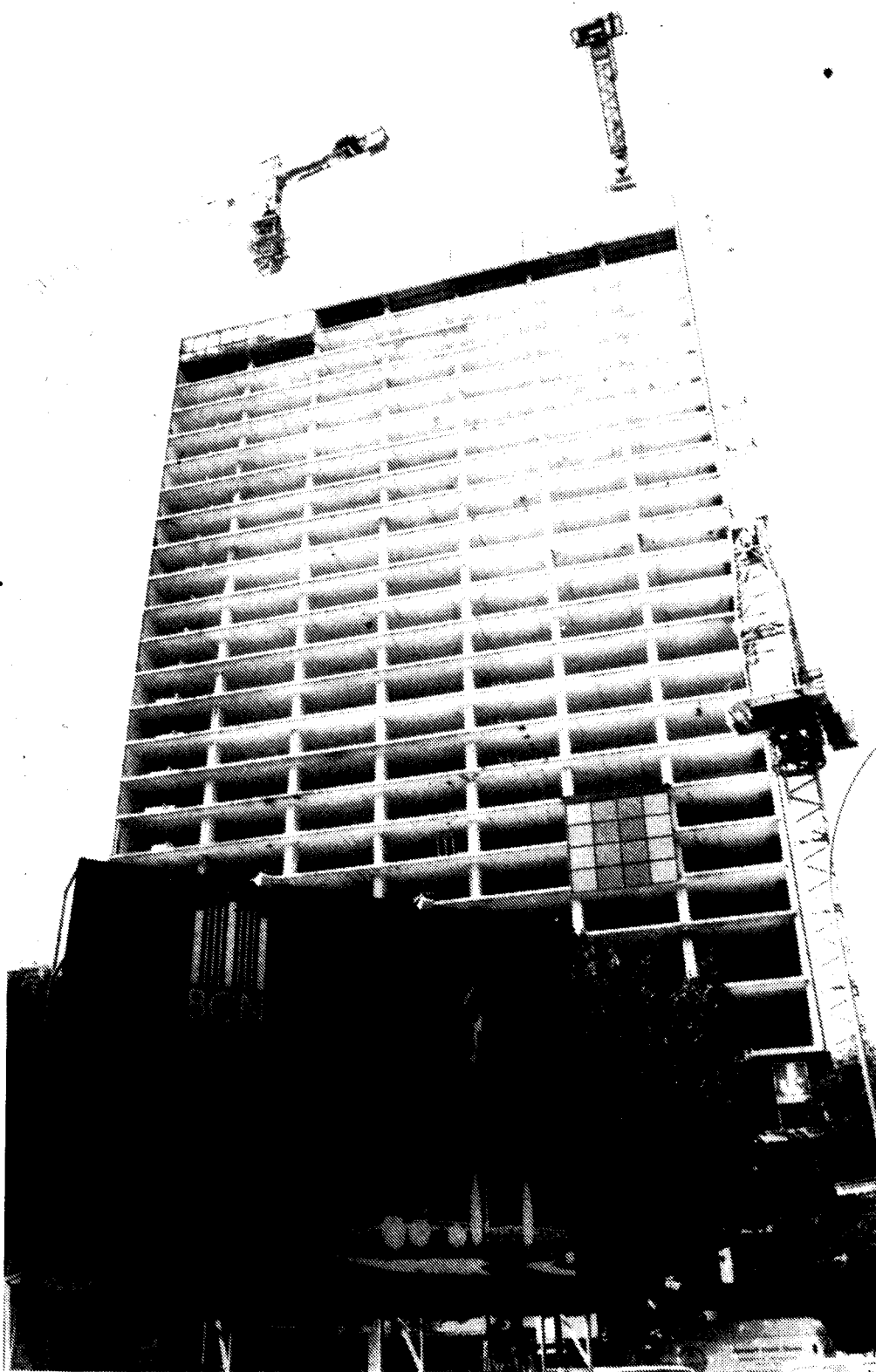
De stationsbuurt en de wijken Gutleut/Gallus en Ostend zijn in dat concept nog blinde vlekken, die het slagveld voor stedenbouwers zullen worden. Deze aanval is te vergelijken met de omfunctivering van het Westend-kwartier tot bakenkwartier. Langs de Mainzerlandstrasse, op het plein van de Republiek en bij het goederenstation tot aan de Galluswarte zijn allerlei torenflats gepland. Er zijn al plannen voor 'n forse uitbreiding en nieuwbouw van het FAZ-komplex en aan de zuidkant van CS is het hoogste kantoorgebouw van Europa - de Campanile - in aanbouw, de bouw van het bestuurlijk centrum op het terrein van de voormalige Gutleut-kazerne is inmiddels voltooid.

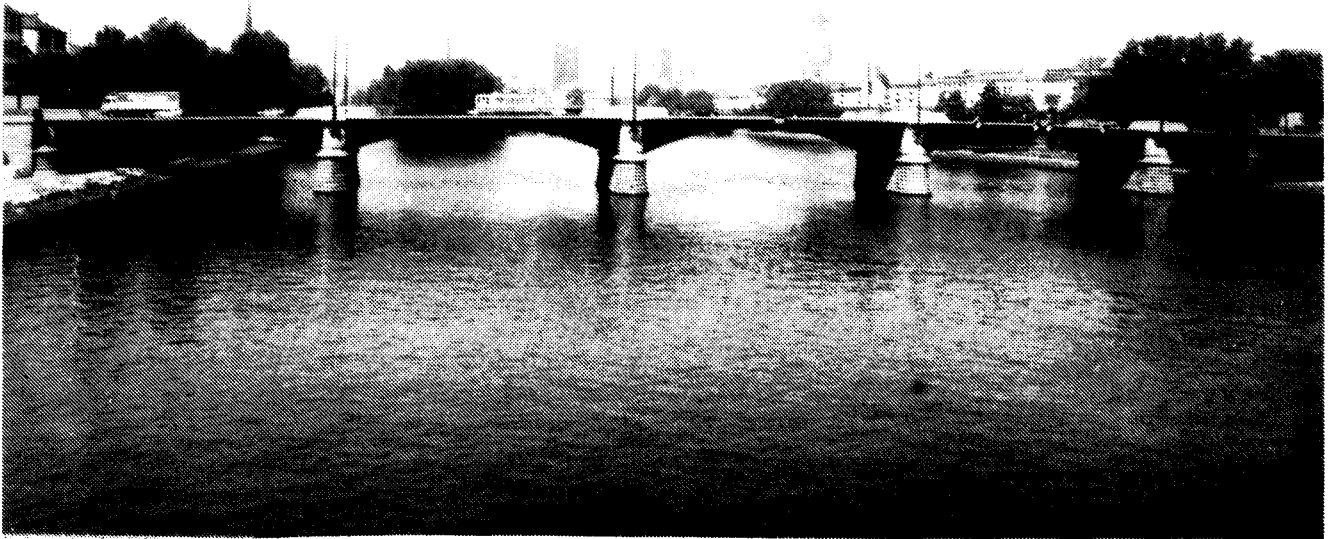
In het kielzog van deze torenflatprojecten vindt er nu al een renovatie- en moderniseringsaanval op de oudbouw in dit gebied plaats. Tenslotte moet er toch voor de werknemers met hoge salarissen daar op stand gebrachte woningen ter beschikking staan. En dit heeft weer tot gevolg, dat de daar levende bevolking - voornamelijk buitenlanders (in de stationsbuurt voor meer dan de helft illegalen) maar moeten oprotten.

In de wijk Gutleut wonen behalve buitenlanders ook veel vluchtelingen uit de 2e wereld-oorlog, sociaal "zwakkere" gezinnen en loslopend volk. Ook zij moeten wijken voor verhoogde woonkwaliteit aan de Main, voor luxueuze hotels en kantoorruimte.

In de afgelopen decennia raakten nieuwe typen huishoudens in zwang: éénpersoonshuishoudens, woongroepen, samenwonenden en groepswonen; het zijn woon-en leefvormen, die een duidelijke stempel op de stad hebben gedrukt. Ze bestaan vooral in oude woonhuizen, die kwa ruimtelijke indeling en grootte een grotere variatie van bewoning toelaten. Vandaar dat je in deze oude wijken in toenemende mate 'n samengaan kan aantreffen van alternatieven en yuppies. Want ondanks hun verschil in leefstijl hebben ze het een en ander gemeenschappelijk: zoals creativiteit, cultuur en opleidingsniveau. Waar deze sceens elkaar tegenkomen en kwa aantal beiden sterk genoeg zijn, zie je een standverbetering van de buurt. Bockenheim is hiervoor een duidelijk voorbeeld, waar je kan zien dat 'n hele wijk tegen de wil van de bewoners in op planmatige en voorzichtige manier zo kan worden omgevormd, dat grote conflicten kunnen worden vermeden. Omgeven door Jaarbeurskomplex, de verkeersader Theodor-Heuss-Alle en het bankenkwartier Westend; verbeterd door zachte renovatie en modernisering, de mini-Zeil Leipzigerstrasse, sjieke lokalen, aansluiting aan het metronet, boetieken etc.... is Bockenheim opgewaardeerd tot kwartier op stand. Nog niet zo lang geleden werd Bockenheim nog beschouwd als probleemgebied, waar mede door het hoge percentage buitenlanders, studenten en krakers veelvuldig acties tegen de saneringsplannen werden gevoerd. Maar nu is het kwa bevolkingsamenstelling tot een "sociaal akseptabele" wijk geworden. Voor een vlekkeloos verloop van dit proces is vermoedelijk tijd noch geld gespaard. In een gul gebaar werd er vervangende woonruimte aangeboden, een grootchalige oudbouw werd met gemoderniseerde wooneenheden heringericht, terwijl de huurprijs voor de eerste paar jaar kunstmatig laag worden gehouden.. Wat later mogen de prijzen natuurlijk flink gaan oplopen! Wie dan leeft, wie dan zorgt

Met de sanering werd begonnen na de hevige krakersrellen in de beginjaren 70; het proefproject "Modernisering en advies" in Bornheim en Nordend. Na een periode van akseptatieonderzoek werden de adviestaken overgedaan aan architectenburo's

in de buurt. Advies was gratis en de stad betaalde wel.

Op die manier is de versplintering van sociale samenhang, het vermengen van verschillende klassen en standen evenals het te loor gaan van burenkontakten van mensen met gelijksoortige levensachtergronden geen betreurenswaardig neveneffect, maar politiek doel van de saneringen en uitplaatsingen.

Met de City-West moet er tussen Opel-Rondell en Bockenheim een volledig nieuw opgezette en doorgestruktuurde woon-en werkwijk ontstaan: 20.000 kantoorbanen en 4000 woningen. Doordat de jaarbeurs vlak in de buurt ligt, moet het een gerenomeerde buurt worden.

Naast deze grootschalige stedenbouwkundige ingrepen vinden er talloze kleine projecten plaats, die allemaal aansluiten bij het grote kaderplan van wonen, recreatie en werk voor goedbetaalde arbeidskrachten. Het grootste China-centrum van de hele wereld moet in Sachsenhausen komen; nieuwbouw van de universiteit op de Niederurseler Hang; recreatiecentra als in het Nidda-dal, geïnitieerd door de grote Bundesgartenschau; modernisering van het winkelcentrum Nord-West; verplaatsing van de vlooiemarkt terug naar de Mainoever enz., enz.....

Door cultuurpolitiek wordt de "juiste" manier van leven onderstreept!

Franfurt heeft z'n image van oppervlakkigheid behoorlijk weten te verbeteren in de laatste jaren., en wel door een "grootschalig cultuurpolitiek offensief". In deze samenhang heeft cultuur de volgende economische functies:

- cultuur als vestigingsfaktor. Door kwaliteit en een breed aanbod aan cultuur wordt de woonkwaliteit bepaald. Stadskultuur wordt daarmee

tot middel tegen de stadsvlucht van de hogere middenklasse. Voor bedrijven met hooggekwalificeerde arbeidskrachten wordt het een stuk aantrekkelijker om zich in de stad te vestigen.

- Cultuur als industrie schept doorgaans een veelvoud aan werkgelegenheid voor gekwalificeerd personeel en haalt groeiende omzetcijfers.

- cultuur als toerisme lokt door middel van kulturele instellingen en kulturele evenementen grote stromen bezoekers naar de stad. Hotels, restaurants, taxi's en het openbaar vervoer profiteert hiervan. Wanneer cultuur dermate funtioneel wordt gemaakt in het kapitalistische uitbuitingsproces, moeten kritiese thema's en groepen natuurlijk buiten gesloten worden. Daarom is cultuurpolitiek een ideologies gevecht.

Maar het zou fout zijn om cultuurpolitiek als direkt of indirekt aanhangsel van de ekonomie te beschouwen, want eigenlijk zorgt juist zij voor het idee van de "juiste" manier van leven.

Heerschappij is namelijk altijd ook het beheersen van de hoofden en de harten van de mensen. En wie in staat is, deze opvatting van de "juiste" manier van leven te bepalen die heeft ook politiek de touwtjes in handen.

Frankfurt neemt met een aandeel van 11% van het stadsbudget voor cultuur de tweede plaats in achter Berlijn. Dat geld wordt gebruikt om het image van metropool op te bouwen, iets waarover die mensen juist staan te juichen, die zelf het meest te lijden hebben onder de herstrukturering. Het beeld van het stadsleven wordt gepropageerd dat bestaat uit comfortabele woonsituatie, kwalitatief betere arbeidsplaatsen en cultuur van wereldnivo met een konsumptie stimu-

lerende uitstraling.

De oude opera, verbetering van musea, hoogbouw-architectuur, face-lifting van straten en pleinen in het centrum zijn allemaal uitdrukking van het estheties maken van luxe en macht, die een identiteit schept - blijkbaar veel breder dan zij die ervan gebruik maken.

Maar dit beeld begint nu ook al weer af te brokkelen. Zeker sinds de verkiezingen van 89, waarbij het CDU verlies leed en rechtsextrem (NPD) aan invloed won, is het duidelijk geworden, dat de sociale problemen in de stad niet gewoon onder het trottoir kan worden geveegd. Mensen die buitengesloten zijn en in de buitenwijken op een bestaansminimum leven, kunnen blijkbaar toch niet helemaal worden geneutraliseerd met pseudo-kultuur en grootstadallure. Wat nu telt zijn duidelijke plannen die aanzetten tot vermindering van de sociale nood, de werkeloosheid en de woningnood.

Het doel van een bevrijdende stadpolitiek moet zijn, dat de mensen zelf deze problemen aangaan, autonoom en onder zelfbestuur; want alleen zo kan een nieuw concept voor het leven in de stad worden ontwikkeld, een leven waarin de mens centraal staat.

Uitleidende opmerking

Deze beschrijving uit AFAZ over cityvorming in Frankfurt is als proces zó gelijkvormig aan wat in steden als Den Haag plaats vindt, dat het voor ons bijna spannend wordt te ontdekken waar verschillen optreden en waarom.

Voor de toekomstige yup is de beste raad, gewoon aan het Spui te blijven wachten totdat het water er vanzelf weer gaat stromen....

OVER HET PROCES TEGEN THOMAS KILPPER

Eind november begint in Düsseldorf het proces tegen Thomas Kilpper. Het proces tegen Thomas staat niet op zich maar is er één in een reeks want sinds augustus 1986 zijn er zes mensen uit Düsseldorf gearresteerd en vier inmiddels veroordeeld tot straffen van vier, negen, negen en tien jaar. Een van hen is in juni voorlopig vrijgelaten en moet zich wettelijk bij de smeris melden. In alle gevallen ging en gaat het om "lidmaatschap van de Rote Armee Fraktion (RAF)" en alle zes woonden voor langere of kortere tijd in de Kiefernstrasse in Düsseldorf. Over wat zich sinds drie jaar rond de zes uit Düsseldorf heeft afgespeeld, gaat dit artikel.

De arrestatie van Eva, Chris en Luiti

Op 2.8.86 werden in een ijssalon in Rüsselsheim Christian Kluth en Luitgard Hornstein uit Düsseldorf samen met Eva Haule uit de RAF gearresteerd. De arrestaties vielen in een periode waarin een offensief van guerilla en verzet gaande was: 9.7 - aanslag op Siemens-manager Beckurts door het RAF-kommando Mara Cagol; 24.7 - aanslag op het Fraunhofer Institut für Lasertechnik in Aken door de Kämpfende Einheit (Strijden-de Eenheid) Sheban Atlouf; 25.7 - aanslag door een Kämpfende Einheit op het lucht- en ruimtevaartconcern Dornier (betrokken bij SDI) te Immenstadt.

Onder deze omstandigheden sloeg de media meteen op tilt. Chris en Luiti stonden meteen als RAF-leden te boek en hun woningen werden als "konspiratief" bestempeld. Luiti woonde in de Kiefernstrasse en Chris had er vroeger ook gewoond. Wonen in de Kiefernstrasse werd al snel een "delikt" hoewel er de eerste tijd niet veel meer over beide bekend werd gemaakt dan dat ze deel uitmaakten van de "demonstratiescene". Ruim 2 maanden later vindt er 's ochtends op 29.10.86 een enorme razzia plaats in de Kiefernstrasse. 800 Smerissen nemen

deel waaronder o.a. SEK en GSG 9. 10 Huizen worden met stormrammen binnengevallen, mensen worden van hun bed gelicht, deels met het pistool op het hoofd, op de grond gooid... De huiszoeking duurt een dag. Bergen papier worden in beslag genomen en 5 mensen worden voor korte tijd opgepakt. De straat is afgezet en met veel mazzel kan je de afzettingen na een identiteitscontrole passeren. De razzia wordt er mee rechtvaardigd dat men op zoek is naar RAF-ondersteuners die zouden hebben geholpen bij de aanslag op Gerold von Braunmühl (10.10.86 - RAF-kommando Ingrid Schubert). In de weken volgend op de razzia ziet de binnenstad van Düsseldorf nog lang groen van de smeris (in Nederland zou je zeggen blauw).

Meer arrestaties in voorbereiding
Dan begint op 1.9.87 het proces tegen Eva, Luiti en Chris. Voor 't eerst staat iemand uit de RAF samen met 2 mensen uit het verzet op dezelfde aanklacht terecht. In le instantie wordt t.a.v. Eva, Chris en Luiti geprobeerd "lidmaatschap van de RAF" te konstrueren uit persoonlijke brieven, discussiestukken uit de RAF en het verzet etc. D.w.z.

hun politieke identiteit, hun uitspraken in brieven, politieke discussies en analyses worden tot direkt bewijs gemaakt. Ze zouden bijeen zijn gekomen op grond van "gemeenschappelijke misdadige doelen". Brieven worden vergeleken met discussiestukken en verklaringen bij akties van de laatste jaren en daaruit zou weer een inhoudelijke overeenstemming blijken.

In diezelfde maand september wordt echter ook al duidelijk dat voorbereidingen voor nog meer arrestaties worden getroffen. Zes "bekenden" van Luiti en Chris zijn voor de maand daarop gedagvaard om te getuigen. D.w.z. ze moeten vragen beantwoorden omtrent wat ze weten over de aangeklaagden en over het verzet. De 6, waaronder Andrea Sievering en Eric (Rico) Prauss, weigeren een verklaring af te leggen en riskeren daarmee gijzeling.

Arrestaties Rico en Andrea

Op 15.12.87 vindt een ommezwaai plaats in het proces. De aanklachten worden nl. uitgebreid. Eva wordt aangeklaagd wegens "meervoudige poging tot moord" (Oberammergau - aanslag door de RAF op de NAVO-school aldaar) en een roofoverval op een wapenhandel. Chris en Luiti zouden nu samen met Rico, Andrea en anderen (!) een terroristische vereniging hebben opgericht. Deze vereniging zou onderdeel van de RAF zijn en in juli '86 een aanslag op het wapenconcern Dornier aan de Bodensee hebben gepleegd. Drie dagen later, op 18.12.87, worden Andrea en Rico gearresteerd, hij op weg naar zijn werk, zij in de middagpauze. Het is dezelfde dag

Chris Kluth

Luiti Hornstein

Thomas Kilpper

Rico Prauss

Andrea Sievering

EN WAT ER AAN VOORAF GING

waarop ook Ingrid Strobl en Ulla Penselin worden gearresteerd.

De "bewijzen"

Bewijzen in de vorm van vingerafdrukken etc. zijn er niet. Persoonlijke, sociale en politieke relaties tussen mensen vormen het overgrote deel van de bewijsvoering. M.b.t. Dornier zouden getuigen een persoon hebben herkend a.h.v. opsporingsplakkaats en fotoboeken: Christoph Seidler. Het gaat hierbij om opsporingsplakkaats waarop vermeende RAF-leden staan afgebeeld. Tussen deze Christoph, Chris en Luiti zou dan een relatie bestaan. Ze waren immers alle 3 na een demo tegen een bezoek van (toen nog) vice-president Bush van de VS opgepakt. En Rico had op zijn beurt weer jarenlang met Christoph samengewoond. Zodoende...

Later, in mei '88, verschijnt een brief ten tonele die ze bij Chris (Kluth) gevonden hebben. Beweerd wordt dat 't hierbij om de verklaring m.b.t. Dornier gaat. Ter bewijsvoering worden begrippen en inhoudelijke stukken eruit met elkaar vergeleken. Een briefje dat daarbij werd gevonden en waarop een leus stond die later in vele verklaringen en andere stukken te vinden was, zou weer door Rico geschreven zijn. De blokletters op de 3 envelopes waarin de Dornier-verklaring is verstuurd, zouden van Andrea afkomstig zijn.

Als je geen bewijzen hebt, dan verzin je ze gewoon. Zo ongeveer valt zonder overdrijven het hele procesverloop tegen Eva, Chris, Luiti, Andrea en Rico samen te vatten. "Keiharde bewijzen" werden uiteindelijk gekonstrueerd uit geadresseerde envelopes in blokletters, een leus op een stukje papier, een handvol blokletters op verschillende in beslag genomen papieren...

Op 28.6.88 wordt er gevonnist: Eva krijgt 15 jaar, Chris 10 en Luiti 4 jaar. Op 18.1.89 worden Andrea en Rico veroordeeld: beide 9 jaar.

Arrestatie Thomas

In de tussentijd zijn echter opnieuw 2 mensen uit Düsseldorf gearresteerd. Op 8.9.88 Thomas Kilpper en op 4.10 Rolf Hartung. Thomas zou deel uitmaken van de discussie- en organisatiestructuren van de RAF. Bewijs hiervoor is zijn relatie met Chris, Luiti, Andrea en Rico. Verder wordt van een tas die in een telefoonsel in Düsseldorf is gevonden gezegd dat die van hem is. Daarin bevinden zich interne discussiestukken die aan leden van een Kämpfende Einheit zouden kunnen worden toegeschreven. Thomas zou na de arrestatie van de andere 4 de leiding over de Kämpfende Einheit op zich hebben genomen. In zijn woning zouden artikelen, aantekeningen en benodigdheden (bijv. brillen) zijn gevonden waaruit zou blijken dat hij zich er mee heeft bezig gehouden hoe je je aan observa-

tie door de smeris kan onttrekken. Brieven en papieren die bij hem gevonden zijn zouden fragmenten uit discussies met mensen uit Nederland en mensen uit andere steden in de BRD bevatten. Delen uit een discussie over het gemeenschappelijke doel van een revolutionaire omwenteling van de maatschappij en de problemen op de weg daar naar toe, worden tot bewijs voor "lidmaatschap".

Arrestatie en vrijlating Rolf

Rolf werd op 4.10.88 in de Kiefernstrasse gearresteerd. Hem werd eveneens "lidmaatschap van de RAF" voor de voeten geworpen alsmede betrokkenheid bij de aanslagen op Dornier en op het kantoor van de Verfassungsschutz (BVD) in Keulen (8.9.86). Ook in zijn geval worden in de vorm van een paar blokletters (met viltstift beschreven waarschuwborden bij Dornier en een handgeschreven bijvoegsel bij de Verfassungsschutz-verklaring) "keiharde bewijzen" geleverd.

Tot ieders grote verbazing wordt Rolf op 28.6.89 plotseling vrijgelaten. Hij heeft dan 9 maanden in isolatie gezeten en net een hongerstaking achter de rug (alle gevangenen uit Düsseldorf hebben begin dit jaar aan de hongerstaking deelgenomen). De situatie is echter nog volledig open. Omdat het "blokletterbewijs" nu zelfs ook in de ogen van het OM te dun is, is nu een derde deskundigen-rapport in de maak. Dat betekent o.a. dat brieven die Rolf naar de bajes stuurt in beslag genomen (kunnen) worden en als bewijsmateriaal voor het toekomstige rapport kunnen dienen. Ze hebben van hem geëist om bepaalde zinnen op te schrijven en dat heeft hij geweigerd. Verder mag Rolf geen gevangenen bezoeken, moet hij zich wekelijks bij de smeris melden en heeft hij zijn pas niet terug gekregen. Hij moet zich zien te redden met een kopie ervan die weliswaar rechtsgeldig is maar zijn bewegingsvrijheid

toch aanzienlijk beperkt. Het openen van een rekening bijv. leidt op die manier tot grote moeilijkheden. Iets anders is dat de vrijlating van Rolf evt. aanknopingspunten voor nieuwe bewijskonstrukties kan opleveren. Zo is hij de laatste weken meerdere malen gefilmd en gefotografeerd samen met kamerad/inn/en uit andere steden. Belangrijk punt in de zaak tegen Rolf is ook de discussie die hij al sinds 3 jaar voert met Eva Haule. De aanklacht wegens "lidmaatschap" is daar deels op gebaseerd. Als dit proces tegen Rolf nog wordt gevoerd is dat van belang voor iedereen die de politieke discussie met de gevangenen wil organiseren en verder brengen.

Nieuw proces tegen Luiti?

Rond deze tijd wordt er besloten of er nog een nieuw proces tegen Luiti wordt aangespannen. Zij werd op 28.6.88 wegens "lidmaatschap van de RAF" veroordeeld tot "slechts" 4 jaar isolatiehechtenis. Luiti werd namelijk niet wegens de aanslag op Dornier veroordeeld. In 1e instantie kon men daarvoor geen "bewijs" aandragen. De betrokkenheid bij die aanslag willen ze nu alsnog konstrueren. De redenatie is dat betrokkenheid bij een aanslag sowieso verbonden is aan het "lidmaatschap". Verder wordt zomaar vastgesteld dat Luiti en Chris zich in 1986 gezamenlijk het plegen van aanslagen ten doel hebben gesteld. Belangrijk in dit verband is een getuige die op 19.4.88 voor de rechtbank verscheen en die Luiti bijna een week na de Dornier-aanslag in een Edeka-supermarkt in een naburige stad zou hebben gezien. De ouders keren altijd terug op de plek van het misdrijf, is zo'n beetje het motto... Deze getuige verscheen pas 2 jaar na de arrestaties ten tonele hoewel ze zich al kort na de arrestaties, op grond van berichten in de pers, bij de smeris had gemeld. Nu herkende ze de foto van Luiti in het fotoboek, die na haar arrestatie door het he-

le land is gegaan. Toevallig zeg!

"RAF in de bajes"

Het gaat er natuurlijk om dat ze Luiti zo lang mogelijk gevangen willen houden. Door haar alsnog de Dornier-aanslag in de schoenen te schuiven. Maar daarbij blijft het echter niet. Het geval wil dat op het moment van haar arrestatie, op "lidmaatschap" een maximum-straf van 5 jaar stond. Deze werd met ingang van 1.1.87 verdubbeld tot 10 jaar. Toepassing van deze nieuwe strafmaat zou alleen mogelijk geweest zijn als "lidmaatschappelijke activiteit vanuit gevangenschap" gekonstrueerd zou kunnen worden, "RAF in de bajes" dus. Op die manier zou het "lidmaatschap" ook na 1.1.87 hebben voortbestaan. De gevangenen uit de RAF en het verzet worden al jarenlang als 2e nivo van de RAF gepropageerd. Daarvoor is echter geen juridische uitspraak voorhanden. En dat is precies waar het OM in dit proces op uit is. In toekomstige processen hoeven rechters zich daarop dan slechts te beroepen. Justitie zou dan alle volmachten in handen krijgen om de minimaalste mensenrechten waarover de gevangenen nu nog beschikken buiten werking te stellen. Bezoekersters en advocaten/s zouden binnen de kortste keren eveneens gevangen gezet kunnen worden. Het doorzetten van deze konstruktie zou er uiteindelijk toe kunnen leiden dat gevangenen die vasthouden aan hun identiteit ook na 't uitzitten van hun "straf" eenvoudig niet meer vrijgelaten worden.

Luiti, Eva en Chris werden niet wegens "RAF in de bajes" veroordeeld, hoewel het versturen van brieven met politieke inhoud wel hieronder gerekend kan worden. Deze activiteit zou echter niet hebben plaatsgevonden omdat het door de postcensuur werd verhinderd. Hiermee wordt meteen de censuur op de post gelegitimeerd. Via een omweg probeert het OM nu alsnog een "RAF in de bajes"-konstruktie er doorheen te jassen. Ze stellen dat "lidmaatschappelijke activiteit" een "delikt is op de lange duur". Een delikt dat voortduurt totdat de aangeklaagde afstand neemt van de RAF. Luiti, gevangene uit het verzet en niet uit de RAF, heeft zich, ondanks de druk die op haar wordt uitgeoefend, niet van de RAF gedistantieerd. En dat is dan "het bewijs" voor de "permanente lidmaatschappelijke activiteit", ook in gevangenschap!

Het proces tegen Thomas

Over het proces tegen Thomas dat op 23.11 begint laten we hem zelf aan het woord. Uit een brief van 28.7.89:

"...een klassiek 129a-proces, d.w.z. zonder 129a, het "organisatie-delikt", zouden ze met lege handen achterblijven. "Slechts" met 129a worden de stukjes en beetjes waarmee ze aankomen überhaupt bruikbaar. Als een wasknijper waar je alles aan kan ophangen. Zonder 129a zou als enige delikt een vervalste jongerenpas blijven staan.

In 't andere geval hebben ze: brieven, diskussiestukken, plattegronden, onveranderde dokumenten, brochures, een papiertje met aantekeningen, boeken etc... Daar hebben ze een boel van. Teveel. Daarin zijn ook fouten gemaakt en er valt ook wel wat over te zeggen waaruit dat voortkomt etc... Daar zeg ik nu echter niets over. Ik beperk me er eerst toe te beschrijven wat ze er van willen maken, hoe ze het brengen.

.....

Wat betreft mijn "lidmaatschap" zeggen ze: "...in de tijd dat hij in het gekraakte pand Kiefernstrasse 1 verbleef, had hij nauwe kontakten met de eveneens daar wonende RAF-leden Christian Kluth, Luitgard Hornstein, Eric Prauss en Andrea Sievering... Dit contact wordt door de verdachte ook vandaag de dag nog gehandhaafd..."

In hetzelfde huis wonen,...aha! Ze maken dat op uit de persoonlijke betrekkingen en samenhangen en het "kontakt" dat ik nu nog handhaaf, dat zijn sinds 2, 3 jaar een paar briefkaarten, brieven -vaak gecensureerd- en dat ik Chris een keer of 5, 6 heb kunnen zien en spreken met een glazen afscheiding tussen ons, met Luiti één keer en met Andrea en Rico helemaal niet.

Maar dat is voor hun genoeg om te kunnen beweren dat ik deel zou hebben uitgemaakt van dezelfde Kämpfende Einheit als de 4.

En verder: "Na de arrestatie van de groepsleden Prauss en Sievering... nam de verdachte de leiding van de "Kämpfende Einheit" over." Daarna konstrueerden ze de "groep rondom

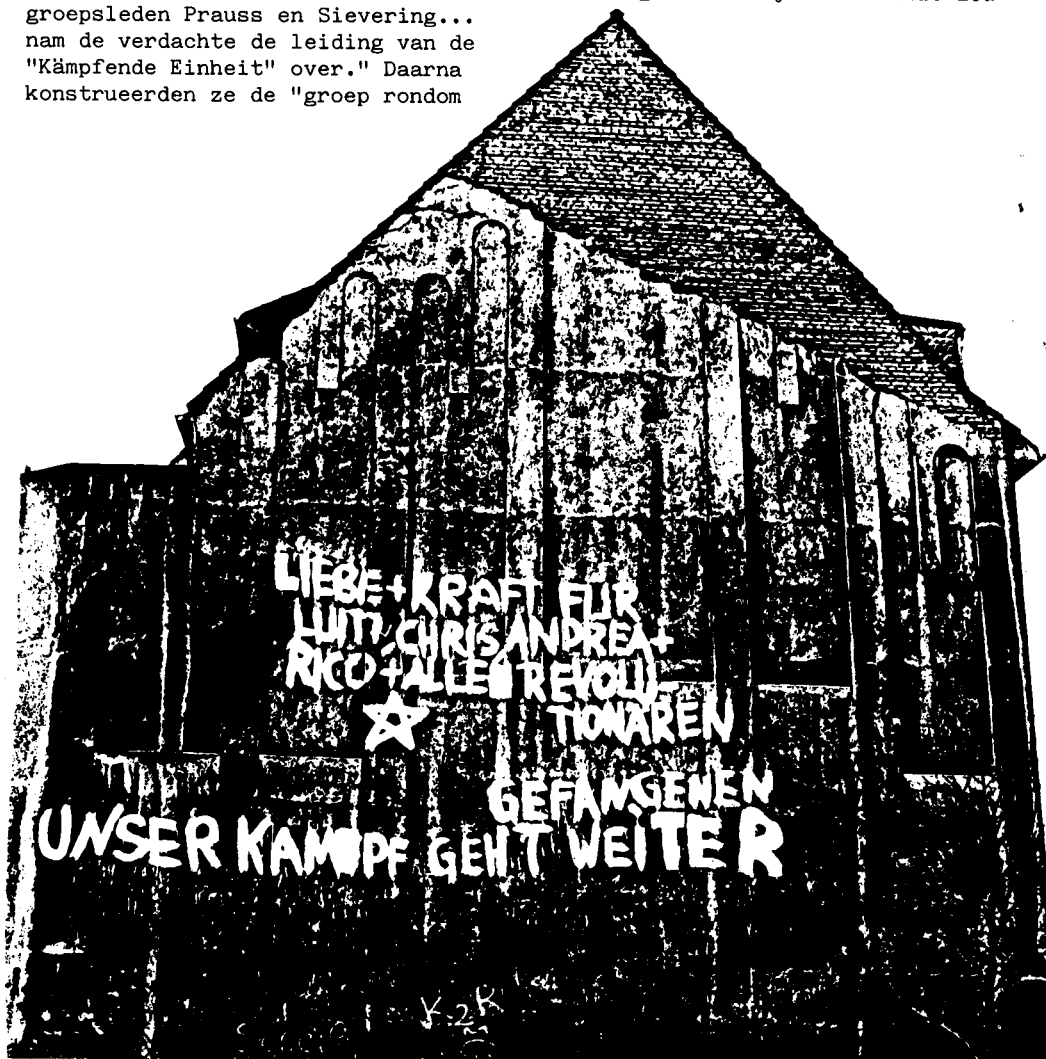
Kilpper", "die ...tot aan de arrestatie van de verdachte op geen enkel tijdstip minder dan 5 leden had. Van hen zijn slechts de schuilnamen bekend." En: "deze namen konden tot dusver niet aan personen gekoppeld worden".

.....

In januari '88 worden 2 diskussiestukken gevonden waarvan ze zeggen dat ze door leden van een Kämpfende Einheit zijn geschreven. Ik heb je daarover in december geloof ik al geschreven. In het arrestatiebevel zeggen ze dat ik (o.a.) op grond van vingerafdrukken daarop als "laatste bezitter" ervan "in aanmerking kom". Nu, in de akte van beschuldiging, gaan ze direkt verder. Ik zou "...bij 't schrijven (van een van de stukken) ... (tenminste) betrokken zijn geweest..."

Hoe ze daar bij komen?,: "dezelfde ideeën over de thema's...zijn terug te vinden in een brief en een aantekening die door de verdachte zijn geschreven en die in zijn woning in beslag genomen werden." Aha, "dezelfde ideeën...", meer niet.

"Heeft ideeën...", "maakt overwegingen"... "houdt zich bezig met het themagebied van het terrorisme", daar zijn alle processtukken van doortrokken, dat is wat ze kriminaliseren. Ze vinden bijv. plattegronden van het LKA (Landes Kriminalamt) en zeggen "...hij was bezig te overwegen een aanslag op instellingen van het LKA te plegen..." Plattegronden die een architectenburo een paar dagen voor mijn arrestatie zou

zijn kwijtgeraakt toen daar na wat zaagwerk werd opgeruimd. "Is bezig te overwegen..." Juist. Er bestaat immers dat begrip "aanslagsrelevante thema's", daar past dat in.

En dat maken ze nog wat ruimer met dat begrip "themap gebied van het terrorisme". Dat zeggen ze immers bij mij in samenhang met de brochures, boeken en dossiermappen die ze compleet bij mij hebben weggesleept. Daaraan zou men dus kunnen zien dat ik me met dit "themap gebied van het terrorisme" heb beziggehouden.

Kennen jullie de uitspraken van de laatste processen, die in Stammheim en Düsseldorf? Dat is zo krankzinnig, dat zijn voor meerdere kantjes slechts opsommingen van politieke boeken en brochures die de kameraden thuis hadden liggen. Van Kurdistan-report en Atom-express tot aan 't Angehörigen (familie en verwanten van de politieke gevangenen) -info, alles stond er in - dat is dus het themagebied van het terrorisme.

.....

Verder zeggen ze van een tekst dat het een "diskussiestuk tussen een Kämpfende Einheit en RARA" is. RARA is een nederlandse verzetsgroep die meerdere militante aanvallen tegen nederlandse multi's heeft uitgevoerd. In de tekst komt dat echter helemaal niet naar voren - en zo interpreteren en zeggen ze dat "uit inhoudelijke en taalkundige overeenkomsten" met handgeschreven aantekeningen opgemaakt kan worden dat ik de "duitse gesprekspartner" in de discussie ben.

En m.b.t. RARA konstrueren ze dat in wezen precies zo, omdat in het gevonden stuk "inhoudelijke overeenkomsten" met RARA-teksten zouden zijn. En als "RARA-tekst" voeren ze een bijdrage aan een manifestatie op. Deze manifestatie was georganiseerd n.a.v. het proces tegen een kameraad die wegens "lidmaatschap" van de RARA werd aangeklaagd. Zoals ze hier dus bijdragen aan manifestaties tot RAF-teksten bombarderen, zo passen ze dat in dit geval op dezelfde manier toe. Er wordt alleen een "hollandse" wending aan gegeven.

En verder, om mijn "kontakt met RARA" zeg maar te "bewijzen", halen ze een controle aan de nederlandse grens erbij, op weg naar de BRD. En wel op de dag waarop hetzelfde hierboven vermelde proces begon. 3 Keer duikt dat in de stukken op, zonder daar meer over te zeggen. Dat betekent dat een bezoek aan een proces -wat ze vermoeden, maar waarover ze helemaal niets zeggen- het kontakt met RARA moet bevestigen dan wel bewijzen. Aha!

En degenen met wie ik bij de grenskontrole in de auto zat krijgen ze daarmee gelijk in het vizier en worden in de BKA (Bundeskriminalamt)-notitie m.b.t. de controle genoemd. Van één van hen zeggen ze, "er kan van worden uitgegaan, dat Barbara... eveneens tot de groepering rondom Kilpper behoort en hoogstwaarschijnlijk ook aan het diskussieproces met de nederlandse groep heeft deelgenomen."

Barbara woont ook in de Kiefernstrasse en ze bezoekt en schrijft mij.

Verder: vergelijkt het BKA notities uit mijn woning met notities die ze

bij Andrea... in beslag hebben genomen (bij haar was gelijktijdig ook een huiszoeking) en nemen dat meteen mee in de processtukken.

Andrea woont ook in de Kiefernstrasse...

En zo nemen ze al weer tegen enkelen hun posities in.

En met een fotoboek breiden ze dat dan verder uit. Meer dan 50 mensen uit Düsseldorf duiken daarin op en worden zo stilletjes in het proces betrokken. Hoofdzaak, zoveel mogelijk zijn al eens geregistreerd, maar ook als "mogelijkheid": een keer de scene van voor naar achter doorbladeren en ergens blijven ze "hangen" onder overlegging van de foto's tijdens een "getuigenverhoor".

Niets is "onschuldig", als je ziet hoe ze met deze stelregel alles doorlichten en uitkloppen, werkelijk ieder wissewasje tot iets gevaarlijks opblazen. En dan betekent zo'n fotoboek omgekeerd voor ons dat we dat serieus nemen.

Nog een voorbeeld waaraan je kan zien hoe ze de betekenis er van voor hun doelen opblazen.

.....

Of een briefje met daarop een paar citaten uit een TV-uitzending van de voorzitter van het bestuur van Daimler-Benz. "Wij zijn geen wapensmeden, want wij bouwen geen atoomkoppelen..." zegt Ezard Reuter.

En dan het BKA: "deze aantekeningen kunnen enerzijds voor de voorbereidingen van een aanslag van een Kämpfende Einheit bestemd zijn geweest, anderzijds voor 't doorgeven ervan aan het kommandobereik van de RAF. Uitgaande van de TV-uitzending, die ook een blik in de privé-sfeer van Ezard Reuter mogelijk maakte, is de voorbereiding van een aanslag op hem alleszins denkbaar."

.....

In de komende nummers van de Zwarte hopenlijk (waarschijnlijk?) meer over het proces tegen Thomas en de achtergronden.

SCHRIJF DE GEVANGENEN!

Christian Kluth (Knast Bochum), Luitgard Hornstein (Hamburg), Rico Prauss en Andrea Sievering (beide in Stammheim) hebben allemaal het volgende postadres:
 OLG Stuttgart, Postfach 839,
 7000 Stuttgart
 Tommi's adres is:
 Thomas Kilpper
 OLG Düsseldorf, Cecilienallee 3,
 4000 Düsseldorf

STOPZETTING VAN HET RAF-LIDMAATSCHAP-PROCES TEGEN THOMAS!

GEEN VERVOLGPROCESSEN EN -ARRESTATIES!

STOPZETTING VAN ALLE 129a-PROCESSEN!

ROLF BLIJFT BUITEN!

SAMENVOEGING VAN DE REVOLUTIONAIRE GEVANGENEN IN GROTE GROEPEN!

GEEN NIEUW PROCES TEGEN LUITI!

ONMIDDELLIJKE VRIJLATING VAN GUNTHER, CLAUDIA EN BERND!

BASKENLAND AUTONOOM?!

In de linkse sien bestaat er sinds een paar jaar veel belangstelling voor Baskenland. Mensen reizen erheen, draaien Baskiese muziek, maar weten er verder vaak maar weinig van af. In de autonome media is er sinds de serie artikelen in Bluf! in 1984, en redrat-strip 10, nauwelijks meer aandacht aan besteed. Om dit gebrek aan informatie enigszins op te heffen ligt vanaf 20 november Baskenland autonoom?! in de 'betere' boekhandel.

Het boek is een vertaling en bewerking van de gelijknamige Duitse brochure die vorige jaar uitkwam. De Duitse brochure is niet letterlijk overgenomen, omdat er inhoudelijke bezwaren tegen bepaalde stukken waren, en sommige thema's wel wat al te beknopt waren behandeld. De selectie werd daarom aangevuld met teksten uit Baskiese bladen en uit de Duitse en Zwitserse Euskadi-info's, waaruit ook een grote verscheidenheid aan foto's en tekeningen werd overgenomen.

In het voorwoord geven de samenstellersters aan wat hun kritiek is op de Duitse versie, en wat zij met de bundel beogen. In de eerste plaats leek het hen nuttig om teksten op te nemen waarin de Baskiese Nationale Bevrijdingsbeweging (MLNV) - waartoe ook ETA behoort - zelf aan het woord komt. Dergelijke informatie is los van de burgerlijke media een beeld te vormen. De bundel bevat echter ook teksten van autonome groepen uit ondermeer de vrouwenbeweging en kraakbeweging, waarin kritiek geleverd wordt op de MLNV. Van belang is dat zij toch allemaal aan een Baskies nationaal gevoel aanknopen.

In dertien hoofdstukken wordt een overzicht van revolutionair en links-nationalistisch verzet in Baskenland gegeven.

Zo is er een hoofdstuk over de vrouwenbeweging in Euskadi, waarin naast een korte geschiedenis ervan, ook een interview is opgenomen met de Asambleas de Mujeres - een autonome organisatie van studentes, huisvrouwen en arbeidsters, met groepen in dorpen en stadswijken. 'Autonoom' moet hier trouwens opgevat worden als 'onafhankelijk van politieke partijen of bewegingen'. Het thema abortus, een belangrijk strijdterrein voor vrouwen in de hele Spaanse staat, neemt een aparte plaats in het hoofdstuk in, en wordt geïllustreerd met een stuk over

het proces van Bilbo, dat tegen elf vrouwen vanaf 1980 werd gevoerd.

Een ander hoofdstuk gaat over de CAA - Comandos Autónomos Anticapitalistas, een basis-democratische gewapende organisatie die voortkwam uit ETA en van 1976 tot 1984 actief was. Het hoofdstuk bestaat voornamelijk uit interviews met leden van de groep, o.a. een gesprek in de gevangenis met Koldo Merino - enige overlevende van een hinderlaag, waarin vier CAA-leden in 1984 de dood vonden.

Het hoofdstuk 'Arbeidersstrijd' geeft enige hoop dat de arbeidersklasse als revolutionair subjeet toch niet volledig opgegeven moet worden. Twee belangrijke momenten in de afgelopen tien jaar arbeidersstrijd in Euskadi worden beschreven: de 'slag van Euskalduna', rond een van de grootste scheepsbouwerven in de Spaanse staat, en de staking bij Mercedes Benz in Gasteiz.

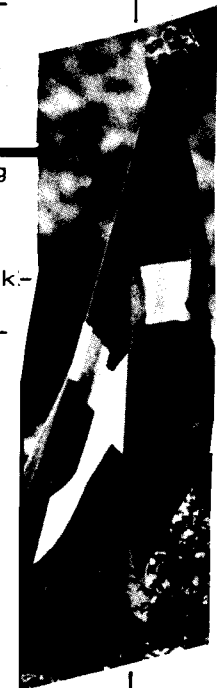
Verder zijn er hoofdstukken over antimilitarisme, kraken en autonome media. Bij het thema dienstweigeren is vooral de discussie tussen autonome en MLNV-groepen interessant: het gaat daarbij om de kwestie of dienstweigeren zich ook uitstrekt tot het deelnemen aan een Baskies Volksleger. In het hoofdstuk 'Kraken' is een verslag opgenomen; sommige gesprekken - onderwerpen blijken min of meer dezelfde te zijn als hier - patriarchaat, organisatie, 'andere strijdvormen'; maar ook wordt er veel gediscussieerd over het probleem van drugs in de kraaksien.

In de tijd dat hier 'Dodewaard' speelde, had Baskenland z'n Lemoiz. Grote demonstraties, bezettingsacties en aanslagen vonden plaats om deze kerncentrale weg te krijgen. Behalve tegen kernenergie zelf was de Baskiese antikernenergiebeweging ook gericht tegen het feit dat het Spaanse elektriciteitsbedrijf tegen de wil van de Baskiese bevolking een centrale op Baskies grondgebied neer kan zetten. Hierover gaat het hoofdstuk 'Ekologie'.

Uiteraard komt ook de repressie van de Spaanse staat tegen de Baskiese bevrijdingsbeweging aan de orde, maar de samenstellersters hebben er bewust voor gekozen om dit onderwerp niet teveel aandacht te geven. De nadruk ligt op "een beschrijving van verzet dat uitzicht biedt, of probeert te ontwikkelen, op fundamentele maatschappelijke verbeteringen voor iedereen", in plaats van op "de praktische problemen waarmee de staat het verzet het leven probeert zuur te maken".

Achterin het boek zijn een verklarende woordenlijst, een Baskies-Spaans/Frans plaatsnamenlijstje en een landkaart van Baskenland opgenomen.

Baskenland autonoom?! revolutionair en links-nationalistisch verzet in Euskadi.
Uitgave de Bijstand/Rode Hond, 307 blz. f19,50

SHELL UIT ZUID-AFRIKA, SANKTIES NU!

Diskussie over anti-apartheidsakties

26 november Barlaeus-gymnasium

We vinden het belangrijk om als voorbereiding van de bijeenkomst a.s. 26 november in het Barlaeus-gymnasium een aantal zaken uit een eerder door ons geschreven discussievoorstel te konkretiseren en aan te scherpen. De afgelopen maand zijn er zowel in meerdere plaatsen in het land als in wat vorig jaar werkgroepen van het komitee waren discussiebijeenkomsten geweest over het voorstel. De indruk die wij hiervan gekregen hebben geeft ons het vertrouwen dat we komend jaar gezamenlijk tot nieuwe akties kunnen komen. De vragen die we opgeworpen hebben zijn echter niet zomaar opgelost. We kiezen er voor om zaken als 'is het aktie-thema Shell achterhaald?', 'moeten we meer druk op het parlement uitoefenen?', 'wat betekenen de ontwikkelingen in Zuid-Afrika voor ons?' en 'welke problemen kleven aan nieuwe massale aktie bij Shell?' in eerste instantie te bespreken aan de hand van konkrete aktievoorstellen. Voorlopige antwoorden op deze vragen drukken zich in zekere zin in deze aktievoorstellen uit.

We zijn minder vermoeid dan het lijkt!

Het eerdere discussievoorstel is nog verkrijgbaar via een briefje naar postbus 6452, 1005 EL Amsterdam. Het stuk is eveneens afgedrukt in de bladen N.N (19-10-89) en de Zwarte (26-10-89).

Eerst regionale akties, dan een grote aktie bij het Shell- hoofdkantoor

Als het aan ons ligt gaan we eerst aan de slag met een serie kleinschaliger akties. De voorstellen die we daarvoor doen en vooral het groffe doch overladen tijdschema dat ons voor ogen staat, maakt het voor de hand liggend het idee van een grote landelijke aktie bij het Shell-hoofdkantoor in Den Haag uit te stellen, bijvoorbeeld tot na de zomer van 1990. Aan een dergelijke aktie kleven immers een aantal problemen: de kans op een herhaling van de spektakelblokkade van april '89, een tamelijk kort moment van politieke druk op Shell, een minder naïeve houding tegenover politie-optreden. Stuk voor stuk zaken waarop slechts met grote inzet een antwoord op te organiseren valt. Toch laten wij in gedachten deze aktie voor mei 1990 staan. We weten namelijk niet wat er allemaal nog gaat groeien, welke spontane initiatieven bijvoorbeeld tengevolge van Shells honderdste verjaardag of de ontwikkelingen in Zuid-Afrika genomen gaan worden. Als er veel betrokkenheid en gretige deelname is aan de regionale akties kan een nieuwe politieke situatie ontstaan waardoor we ineens grote behoefte kunnen hebben aan een massaal landelijk moment. Wij stellen echter voor dit punt voorlopig te laten voor wat het is. Dat wil zeggen: het is goed dat mensen zich erover uitspreken, maar laten we vooral de nadruk leggen op het bediscussiëren en organiseren van de 'middelgrote akties' en de 'landelijke aktiedriedaagse'.

Konkrete voorstellen voor 'middelgrote akties'

We stellen voor om in de maanden januari, februari en maart een aantal 'middelgrote akties' te organiseren. Deze akties worden in de diverse regio's/steden voorbereid. We lanceren naast akties tegen Shell twee nieuwe aktie-items: de kolenboycot en het opzeggen van het luchtvaartverdrag.

Shell: we stellen voor om de eerste maanden van het volgend jaar pakweg iedere twee weken ergens een distributiecentrum van Shell te omsingelen/blokkeren. In veel steden zijn er van deze terreinen waar schepen de besmette benzine en olie komen brengen en tankauto's het ophalen om de benzinestations te bevoorraden: Groningen, Eindhoven, Delft, Zoetermeer, Utrecht, Alphen aan de Rijn, Zutphen en ga maar door. Het estafette-element heeft voor ons meer voordelen dan één gezamenlijk dag. Mensen uit het hele land krijgen de kans om te komen. Regionale groepen organiseren het en betrekken groepen uit hun eigen omgeving erbij, in de wetenschap dat elders ook mensen aan de voorbereiding werken. Volgens ons moeten het relatief grote, openbare akties zijn, waarbij voor sommigen de uitdaging groot zou kunnen zijn om het terrein op te gaan en de grote witte tanks fraai te beschilderen.

Een andere konkrete middelgrote aktie waaraan al gewerkt wordt betreft de blokkade van de toevoer van Shell-kerosine naar Schiphol. Deze aktie snijdt aan 2 kanten: Shell en de KLM. De vliegtuigbrandstof wordt via schepen over de Haarlemmeringvaart aangevoerd. Daarover lopen een aantal 'middelgrote' bruggen. Echt wat voor ons. Die bezetten blokkeert de doorgang van de schepen. Effektiever wordt het wanneer er meerdere bruggen tegelijk geblokkeerd worden. Of op een aantal dagen achter elkaar op verschillende plekken waarbij diverse groepen de konkrete organisatie voor hun rekening nemen.

Kolen: hoewel het hier om een belangrijk onderwerp gaat en er een uitdaging zit in het feit dat juist Shell veel met de import en overslag van Zuidafrikaanse kolen te maken heeft, blijkt het moeilijk om verbeeldende akties te verzinnen. Maar wat niet is kan nog komen, bijvoorbeeld 26 november. We hebben als akties genoemd: omsingeling van het gebouw van de havenwerkegevers, 'bezichtiging' van een kolenberg in Rotterdam, wellicht Amsterdam. We kunnen hier de elektriciteitscentrale bij jou in de buurt nog aan toevoegen: worden daar Zuidafrikaanse kolen verstoekt? Ook in-

spirerend vinden wij het idee van een aantal mensen die vorig jaar actief waren in de vakbondswerkgroep van Suza. Zij zitten te denken aan een 'Greenpeace-achtige' aktie rondom zo'n kolenschip uit Zuid-Afrika. Op de wal moet dan ook van alles te doen zijn. **Luchtvaartverdrag:** een groep mensen uit Amsterdam, wellicht in samenwerking met mensen uit Haarlem wil een blokkade van de ballies van de vluchten naar Johannesburg op Schiphol gaan uitvoeren. Deze blokkade heeft de inzet de vliegtuigen zolang als maar kan aan de grond te houden. Verder veel tamtam natuurlijk in de Schipholhal. Belangrijk is dat hier veel publiciteitskansen liggen. Van zo'n aktie kan een belangrijke politieke stimulans uitgaan om de kwestie van het luchtvaartverdrag vliegensvlug aan te pakken. Pickets, blokkades en bezettingen van KLM-kantoren/agentschappen in het hele land lijken ons aanknopingspunten te bieden voor een kollektief element op dit terrein.

Konkrete voorstellen voor de landelijke aktiedriedaagse

Hierbij gaat het ons om een skala van heel veel verschillende soorten akties die rond het motto 'Shell uit Zuid-Afrika, sankties nu!' georganiseerd worden. Groepen moeten uitgedaagd worden zelf iets te doen: een kerkelijke protestbijeenkomst, een benefietfeest, een discussieavond, een aktie. Allemaal in de regio. Allemaal op dezelfde drie dagen in april. Wij stellen voor om op de zaterdag van deze driedaagse een groot aantal Shell-pompen in allerlei steden in Nederland te blokkeren. Allemaal tegelijk, allemaal overdag. Geen picket-line maar een blokkade. Al het rollend materieel van links Nederland moet er naartoe gesleept worden. Die zaterdag kan er even niet getankt worden bij Shell. Voor de volledigheid en ter inspiratie voeren we hier ook nog het idee op van een kleine doch hardnekkige splintergroepering binnen Suza die van dit aktieplan maar meteen een internationaal plan wil maken. Blokkades van Shell-pompen derhalve in West-Duitsland, Denemarken, Zweden, Spanje, Italië, België enz. Het lijkt wat teveel hooi op ons vorkje. Of niet....?

Voorstellen voor een nieuwe aktiestructuur/organisatievorm

Dit alles heeft vanzelfsprekend consequenties voor de organisatiestructuur voor de akties van dit jaar. Ook hierover moeten we goed praten. Onze ideeën gaan het meest in de richting van het omdopen van Suza in Suza-Amsterdam. Elke plaats moet een eigen structuur vormen. Het zwaartepunt van de aktie verschuift dan van één centraal komitee naar regionale groepen. Steden kunnen zo meer hun eigen draai geven aan een aktie, op een eigen manier mobiliseren, meer betrokkenheid in hun stad opwekken enz. Kortom, als dat lukt denken wij dat het perspectief van politieke strijd in Nederland hiermee gebaat is. Daarnaast zullen we in Amsterdam proberen een sekretariaatsfunctie te vervullen: landelijke vergaderingen die bijvoorbeeld eenmaal per maand gehouden worden voorbereiden en het uitgeven van een nieuwsbrief.

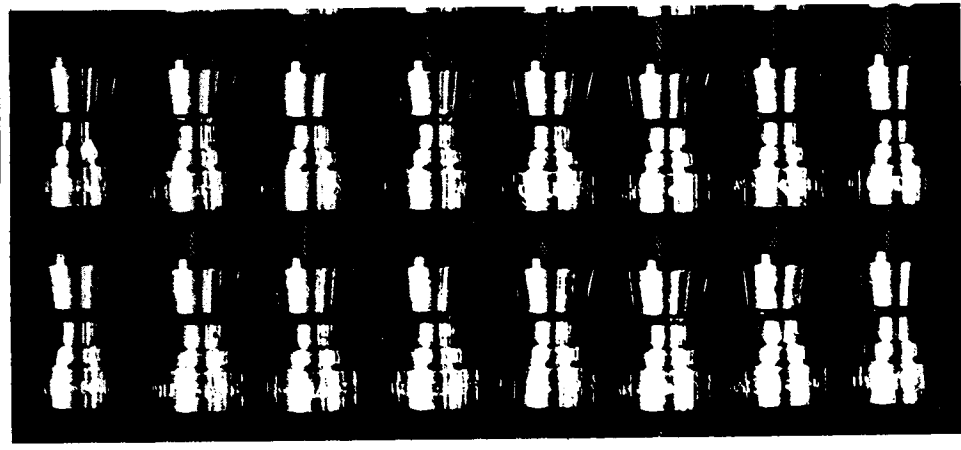
Tot zondag 26 november in het Barlaeus-gymnasium! Weteringschans 29 Amsterdam (t.o. Paradiso, vlakbij Leidseplein), te bereiken met tram 1,2,5,v.a. Centraal Station.

Aanvang: 13.00 uur, zaal open 12.30 uur.
Sluiting: 16.30 uur, borrel toe.

Komitee Shell uit Zuid-Afrika,

Jan Willem (890790),
Nanda (6658620),
Paul (845044),
Hubert (922036),
Rutger (201022),
Geert (768729),
René(254489),
Wijnand (867121)

AVANTI DILLETANTI:

Het lijkt alweer lang geleden, de maand april 1989 waarin méér gebeurde dan doorgaans in een half jaar. De spannende dagen voor en van de blokkade van het Shell-lab, Rara liet weer van zich horen, drie dagen vol akties en demonstraties en toen werd het weer stil. Er volgden geen discussies, geen lawine aan akties, geen ruzies, niets.

Nou zouden ook wij voor de makkelijkste weg kunnen kiezen en doen alsof alles weer geschiedenis geworden is, en ons weer storten op wat komen gaat, maar dat doen we dus niet. Dat zou een voortzetting zijn van de aktiepraktijk waar wij juist kritiek op hebben. Wij vinden het tijd om te proberen te analyseren en bediskussiëren wat er gaande is, vooral mbt. de anti-shell-kampagne, inclusief de ontwikkelingen rondom de blokkade.

Wij hopen dat veel mensen en groepjes zich willen mengen in een discussie over de waarde en toekomstige strategie van de Shell-akties en de ontwikkeling van autonome strijd die daarmee gepaard gaat. Door te zwijgen, of om hete breien heen te lopen, verliezen we meer dan we denken.

INLEIDING

Het plan om het Shell-lab te blokkeren, met als centrale eis dat het bedrijf zich (na onderhandelingen met de zwarte vakbonden) uit Z.A. terugtrekt werd in oktober '88 openlijk aangekondigd. In het voorstel van het Comité Shell uit Zuid-Afrika (Suza), dat speciaal voor dit doel in het leven werd geroepen, werd opgeroepen om de blokkade gewelddoos uit te voeren, om de smeris niet de kans te geven de gebruikelijke rel te schoppen en omdat het belangrijk was nu eens erg veel mensen op de been te krijgen. Er werden grote vergaderingen belegd en kranten gemaakt. Naast de geweldloze stellingname voor de twee dagen werd

ook duidelijk gemaakt dat de blokkade effectief zou moeten zijn.

Kritiek op Suza was er vanuit radikale hoek te over, alleen kreeg die voornamelijk vorm in de kroeg of de roddelcircuits. Het blokkadeplan werd aan de borreltafel met name verweten 'te soft' te zijn.

Het is niet de eerste keer dat door een voorzichtig uitgestippelde strategie de dikke streep van de heftigheidsmythe gezet wordt. Het is een hardnekkig bijgeloof dat heftigheid lineair verband houdt met effectiviteit. Volgens diezelfde mythe is de mate van repressie die je over je heenkrijgt, ook meteen een thermometer voor de effectiviteit van je akties. Een aktie die niet gericht is op een gewelddadige konfrontatie met de openbare orde, past dan dus per definitie niet in een radikale strategie. De gebruikte middelen moeten dan altijd een direkte uitdrukking zijn van de radikaliteit waarmee het heersende systeem verworpen wordt. Wij lezen die radikaliteit liever af uit de strategie waarbinnen de verschillende akties geplaatst worden. In een campagne kan een massale schilderaktie, waarbij in een nacht alle viadukten in Nederland met anti-Shell-leuzen beklad worden, even functioneel zijn als een sabotage-aktie. Het is dan ook tekenend dat voor zo'n gekoördineerde aktie veel moeilijker groepjes warmte krijgen zijn dan voor 't snijden. De effectiviteit van een strategie kan niet afgemeten worden naar de heftigheidsgraad van de afzonderlijke akties, maar slechts uit een analyse van de veranderingen die ze gezamenlijk teweeg gebracht hebben. En de werkelijkheid trekt zich in z'n ontwikkeling meestal weinig aan van het bestaan van dergelijke mythes.

Van een gedegen uitwerking van kritiek op het Suza was nauwelijks sprake, hoewel er bij de aktiebladen of de kanalen van Suza zelf genoeg ruim-

te voor was. De enige serieuze bijdrage was een pamflet, ondertekend door de Radikale Anti-Shell Groepen, waarin gesteld werd dat bij de blokkade ook andere thema's dan alleen Zuid Afrika aan de orde zouden moeten komen, zoals bio-technologie. Verder verscheen er slechts een slap stukje in NN daags voor de blokkade, en op de eerste discussiedag in november in Paradiso werd tevergeefs geëist dat ook de eis 'René Vrij' centraal zou staan, en dat was het. Er verscheen een 'Radikale anti-shell krant' waarvan de inhoud wel goed was, maar waar zelfs met geen woord over de blokkade gerept werd, terwijl die wel een maand voor de blokkade uitkwam. Het Suza bleef bij de oude eis en distantiëerde zich tegelijkertijd geen moment van Rara-akties of sabotageakties (ookal wilde elke journalist eigenlijk alleen dát horen). Rara, of andere groepen met vergelijkbare standpunten, laten al die tijd niets van zich horen. Rara ontstond temidden van de radikale anti-apartheids beweging; niet als begin daarvan maar als zijtak. Rara liet voor het eerst van zich horen met het affikken van een Makro, was vervolgens een hele tijd weg en pakte toen in korte tijd van Leer en nog een stel Makros en wist Fentener van Vlissingen te dwingen de makros in Z.A. te verkopen. Daarna sprong Rara even in de Shell-trein, en toen kwamen de invallen en was het weer lang stil. En nu bij de blokkade waren ze er weer, loud and clear.

Enkele dagen voor de blokkade komen ze met een brandstichting bij een Shell-vestiging en een begeleidende persverklaring waarin hun kritiek op het Suza op een rijtje gezet wordt. Maar ondertussen wordt daarin zo ongeveer iedereen die op dat moment aktief is rond de blokkade voor naïef en sociaal-demokraat wordt uitgescholden.

"Het is alsof midden in een schaakwedstrijd één speler plotseling begint te schreeuwen dat de ander schuldig is aan brandstichting of bigamie. De zaak waar het werkelijk om gaat blijft onbesproken".

(George Orwell, Saluut aan Catalonië)

We hadden ons al afgevraagd hoe de reactie zou zijn, en wanneer die zou komen, maar dat die zó bot zou zijn, zo volledig onsolidair, dat hadden we niet verwacht. We willen liever niet meer tegenstellingen kreëren dan er al zijn, en stellen ook liever de verschillende radikale

SHELL-DISKUSSIE

'stromingen' naast dan tegenover elkaar. Maar als Rara vindt dat het zó in mag grijpen op de linkse politiek, willen wij ook niet meer zwijgen en ons duidelijk uitspreken over zo'n aktie. Het gaat tenslotte om de toekomst van onze strijd. Daarnaast merken wij dat er veel meer mensen zijn die zoiets rauw op de maag valt, de tendens de laatste tijd is veel te sterk dat deze mensen afhaken, en ook dat moet gestopt worden. We willen tegelijkertijd niet kritiekloos staan tov. de Suza-groep, maar proberen aan te geven wat voor óns het belang was van de blokkade. Niet als nieuw te volgen aktielijn, maar als een bijdrage aan de anti-Shell-kampagne in z'n geheel.

JEEIGEN GESCHIEDENIS

Het is goed mogelijk, ook al kost het enige moeite, een opsomming te maken van alles wat er de afgelopen paar jaar gebeurd is ivm. Shell. Je ploegt de aktiepers door en dan krijg je een chronologische lijst van akties, publikaties, manifestaties en andere gebeurtenissen. Behalve dat dat een lange en indrukwekkende en vrolijk stemmende lijst oplevert, kan het ook een overzicht geven van wat er deze jaren 'bewoog', een basis van waaruit we gedeeltelijk kunnen analyseren hoe dit gebeurde, welke verschillende stadia er waren, fouten die gemaakt zijn en kansen die zijn blijven liggen (of juist niet) en wat belangrijke stimulerende factoren waren. Bij het ontwikkelen van de noodzakelijke bewegingstheorie en strategiediskussies een waardevolle arbeid. Wij hebben een dergelijke opsomming gemaakt, die altijd te oppervlakkig is omdat de meeste kontekst waarin iets gebeurde achterwege gelaten moest worden. En dan nog is die lijst te lang om hierbij afgedrukt te worden.

Een van de zaken die bij zo'n overzicht het meest opvallen is de befaamde golfbeweging: er zijn periodes waarin de akties de pan uitrijzen en die worden immer gevolgd door (soms behoorlijk lange) periodes van relatieve stiltes. Elke keer als er een periode van veel aktie is geweest, is ook duidelijk waarom dat gebeurde, wat toen de stimulerende factoren waren (tenminste; naar ons oordeel). Hoewel we nu behoorlijk grof te werk moeten gaan, willen we een snel overzicht geven van de pieken en dalen in de anti-Shell-aktiviteiten tot nu toe:

We beginnen bij begin '85. Daarvóór was er in ieder ge-

val geen sprake van een enigszins uitgebreide militante anti-apartheidsbeweging. De villa van oliehandelaar Deuss bij Arnhem werd met brandbommen aangepakt, een heftige aktie die toen nog tamelijk geïsoleerd stond van waar de rest van radikaal Nederland mee bezig was.

In de zomer van '85 beginnen hit&run-akties tegen Nederlandse bedrijven die in Zuid Afrika zitten (reisbureos ed.) De start daarvan werd duidelijk gepushed door enkele gekoördineerde meervoudige akties in Amsterdam. In bladen verschenen persverklaringen en achtergrondartikelen over Zuid Afrika en Nederlandse bedrijven daar. de Zwarte Lijst van de V.N. werd afgedrukt en er verschenen oproepen om 'doe-het-zelf-sankties' te gaan ondernemen, want de regering deed niets. De aanleiding voor deze akties was ongetwijfeld het feit dat de townships in Z.A. explodeerden en wij dagelijks die waanzinnige beelden op TV en in de kranten meekregen. Die golf akties, want ze werden overal in het land uitgevoerd, ontstond natuurlijk niet uit het niets. Aan de ene kant hadden wij onze ervaring met militante akties en het opzetten van solidaire vernielingen. Daarnaast voerden KZA en AABN en bijbehorende organisaties al jarenlang hun campagnes met (keurige maar toch) akties, informatie, stukken in de pers etc. Kort daarvoor hadden zij bijv. hun campagne tegen banken wegens verkoop van Krugers rands gevoerd en uit de akties daarbij (zoals bezettingen van banken) en het feit dat de verkoop gestopt werd ging een stimulerend effect uit.

Bij die eerste aktiegolf komt ook de SHV duidelijk in de picture als een bedrijf met specifiek brutale praktijk in Z.A. Het hoofdkantoor in Utrecht werd verschillende keren met verf en stenen bewerkt. In September '85 gaat voor het eerst een Makro in de as, en daarmee is Rara geboren.

Daarna is het lang stil op dit hele gebied. Dit heeft vnl. te maken met het feit dat in oktober Hans Kok zijn arrestatie niet overleefd en de aktiewereld maandenlang vooral dat schandalige feit op de agenda heeft staan. In mei '86 ontstaat een nieuwe golf. In die maand was voor het eerst een massale gekoördineerde 'pompennacht' tegen Shell uitgevoerd, met spektakulair effect en veel aandacht. Daarmee kwam Shell eigenlijk voor het eerst centraal te staan, kwa akties dan want uit de informatie was al duidelijk geworden hoe centraal dat bedrijf in Z.A. stond. Er zijn daarna maandenlang akties, tegen Shell. maar ook andere bedrijven of instellingen, het feit dat Shell overal tankstations heeft staan waar de meest ingenieuze truuks mee uit te halen zijn werd door meer en meer mensen in Nederland ontdekt.

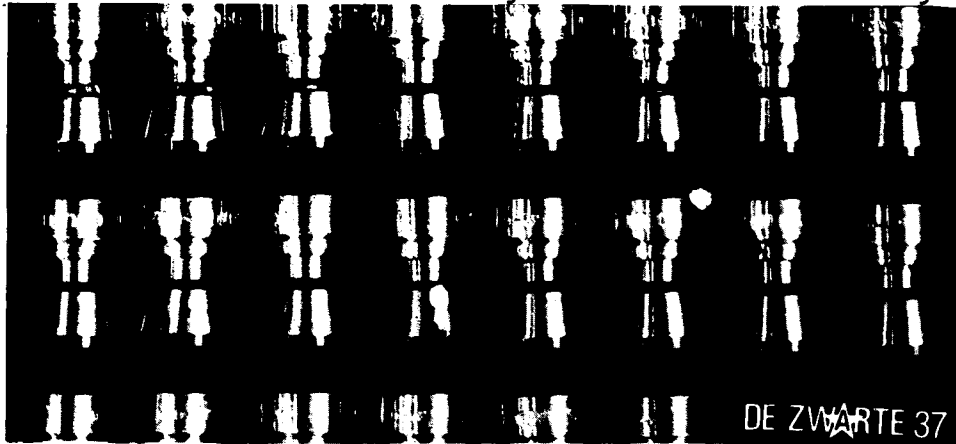
Na een tijd zakt de golf weer in.

In begin '87 vertrekt de SHV uit Z.A. nadat er nog drie Makros in vlammen opgingen. Dit sukses levert alom een overwinningsgevoel op, maar heeft weinig direkt merkbare invloed op de aktiegolven; het blijft stilletjes.

In maart '88 komt de klapper als meer dan dertig Shell-stations tegelijk de klos zijn, de schade is groot.

Een maand later doet het LCT-team invallen in huizen in Amsterdam, op zoek naar Rara-leden. Van de tien arrestanten loopt iedereen binnen een paar weken weer vrij rond, op René na. Dan zijn de akties helemaal niet meer te stuiten. Vanaf die tijd zijn er 'altijd' akties, als René berecht wordt (2x) groeit het weer naar een piek en de laatste duidelijk zichtbare piek is rondom de blokkade; de aanloop naar de blokkade zorgt ook voor verheviging van de illegale aandacht die Shell krijgt.

Na de blokkade blijft het een aantal maanden mager, tot de rekord-poging van 15 oktober jl. waarvan de eindstand nog

niet binnen is.

De eerste reeksen akties waren veelal ongekoördineerd. Op zeker moment werd een soort illegale structuur opgebouwd, met vertakkingen door het hele land. Daar kwam o.m. de tweede grote pompennacht uit voort. Er werden allerlei diskussiestukken geschreven (gedeeltelijk gepubliceerd in de krant "er was geen houden meer aan" nadat de stukken toch al bij een huiszoeking door de politie gevonden waren). Die structuur zakte na een tijd weer in, door sluimerende tegenstellingen tussen verschillende groepjes, onachtzaamheid of doordat men verschillende nadruk in de activiteiten legde. Er kwamen meer regionale akties, het Suza ontstond, een groep ging zich meer op biotechnologie richten etc. Het wil dus niet zeggen dat het geen nieuwe dingen heeft opgeleverd; en onlangs konden we ondervinden dat het ook niet al te moeilijk is om zo'n structuur, weliswaar in andere vorm, weer uit de kast te halen. Maar voor het uitbouwen van de campagne, op zo'n manier dat het structurele winst oplevert, zijn allerlei initiatieven belangrijk. Het is niet te monopoliseren door een bepaalde stroming. Een blokkade kan daar net zo goed een rol in spelen als een radikale krant of een politiek kaffee, want als wij als 'beweging' verder willen komen zijn er nog erg veel zaken die opgebouwd moeten worden, die missen en mogelijk zijn, en eigenlijk zijn we op het moment nog erg zwak, en elkaar verketteren kan altijd nog maar nu is het er zeker de tijd niet voor.

DE BLOKKADE

Na drie jaar vooral illegale en geheime, dus niet openbare akties tegen Shell nam een groep het besluit te proberen een radikale maar massale en openbare aktie te organiseren. Dan heb je meteen een probleem, nl. de botsing tussen 'radikaal' en 'massaal en openbaar'. Mensen die de hoogtijdagen van de Anti-kernenergiebeweging van dichtbij hebben meegemaakt weten daar over mee te praten. Er schuilt het gevaar in dat je teveel van je radikaliteit opgeeft om maar genoeg massaliteit te krijgen. Het probleem is maar gedeeltelijk door Suza onderkend, maar er is wel oprecht mee omgegaan. Centraal daarbij stond het binnen de radikale anti-Shell-campagne ontwikkelde concept 'imagoschade'; niet zozeer

het daadwerkelijk dichtgooien van het bedrijf maar het op vele nivo's en met vele methodes (dus ook militante) aantasten van de 'goede naam' van het bedrijf is de uiteindelijke bedoeling. Maar het moest duidelijk ook niet alleen theater worden, de blokkade moest doorgaan wát politici of politie ook aan zouden bieden. Daarnaast was het plan zo dat er veel moest gebeuren in de aanloop; in het hele land en ook minder aktiegerichte dingen als informatie verspreiden en discussies houden en cultuur. Wat ons betreft is alles bij elkaar een groot succes geworden. Zóveel mensen bij elkaar, zo'n vrolijke chaos aan verschillende initiatieven, de strijdbare stemming. Temeer daar duidelijk was dat het Suza deze blokkade als een eenmalige gebeurtenis zag, begrijpen we niet waarom bijv. Rara zo overspannen moest reageren. Natuurlijk verandert zo'n grote gebeurtenis wat aan de politieke verhoudingen, maar Suza pleegde heus geen 'coup' binnen de sien en organiseerde iets waar iedereen vruchten van kan plukken, inklusief Rara. Los van wat de blokkade-activiteiten konden opleveren

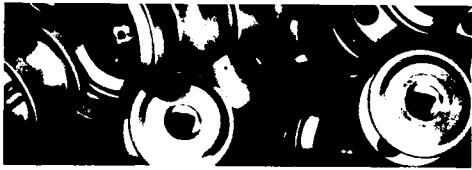
voor de campagne tegen Shell, vonden wij het i.h.a., dus voor de linkse politiek in Nederland (en zelfs een beetje W.Europa) een belangrijke gebeurtenis omdat er voor het eerst sinds lange tijd weer duizenden (radikaal)-linkse mensen bij elkaar kwamen, die aktief waren en ook discussies voerden en de pogo herontdekten, de belangrijkste wandelgangen die er zijn waren drie dagen overvol. Wij voelden ons niet 'verraden' maar voelden enkele dagen hoe sterk we kunnen zijn als we de krachten bundelen, en dat was te lang niet gebeurd. Sommigen zeggen nu dat het allemaal zo revolutionair niet was, dat het alleen maar om spektakel ging. Maar ten eerste was dat spektakel wát er was erg opruiend en veelvormig, ten tweede blijft het blokkeren van een bedrijf een radikale aktievorm. Zéker als een burgemeester dagen van tevoren gaat verklaren dat het allemaal niet mag. Als er dan duizenden mensen komen blokkeren, zijn dat duizenden die die radikale stap nemen. En het zijn duizenden waar niemand omheen kan, maw. het is ook een maatregel tegen een proces van isolering dat de machthebbers altijd in gang proberen te zetten en waar we ons altijd tegen zullen moe-

ten verzetten. Het werd nu voor iedereen, ook al zat 'ie achter de TV, duidelijk dat hier geen sprake is van enkele vernielzuchtige klupjes die stad en land afreizen op zoek naar Shell-pompen, maar om een enorme hoeveelheid kleurrijke wezens, die zelfs door blijven gaan als MEers met paarden en knuppels en traangas over ze heen stormen. Shell en de politici staken er grauw tegen af, hadden niets te bieden behalve uitbuiting, rassisme of repressie. Het doorbreken van de isolering geldt ook op het gebied van de propaganda, want ook dat maakte het spektakel duidelijk, zowel bij het lab zelf als bij al die andere bijeenkomsten en feesten was 'onze' (want de inhoud verschilt nog al eens) boodschap duidelijk, duidelijker dan doorgaans in de persverklaringen. Boodschappen die trouwens niet alleen voor de buitenwacht van belang zijn, maar ook intern, want tussen de verschillende linkse groepen mocht ook wel eens wat meer overdracht van informatie zijn, en daarvoor was tijdens de blokkadedagen een goed podium.

Het feit dat we uiteindelijk door de ME zonder al teveel wapenfeiten van onze kant teruggedrongen zijn doet er niet zoveel toe. Het blijft wel de vraag, of we toen de smeris zó tekeer bleek te gaan niet terug hadden moeten vechten, maar het blijft ook, de vraag of we daarmee wel iets gewonnen hadden en of er dan niet heel wat gewonden zouden zijn gevallen. In ieder geval heeft het Suza duidelijk niet voor de terug-rel gekozen, mede op basis van openlijke discussies. Misschien waren ze te voorzichtig, aan de andere kant stamp je een rel niet zomaar uit de grond en als er veel nadruk op de mogelijke gevechten had gelegen was het misschien niet gelukt zoveel mensen te mobiliseren. Want veel mensen zouden niet gekomen zijn als van tevoren aannemelijk was dat het flink vechten zou worden.

Tenslotte is er nog een aspekt dat vaak vergeten wordt: er waren veel ouderen gekomen en andere mensen die, om het zacht uit te drukken, niet in de eerste plaats uitblinken door hun kwaliteiten als straatvechters (ouders met kleine kinderen, gehandicapten, mijn zus). Zij zijn vaak ook de klos bij een rel, zij vangen de klappen. Zij waren gekomen en we vinden het belangrijk dat zij aanslui-

ting vinden bij onze strijd. Ze zijn vaak even radikaal als wij, maar missen de boot (en bleven jarenlang weg) als wij alleen onze vriendjes/in-netjeskring van stoere fighters als maatstaf nemen. En dat geldt net zo goed voor het interieur van het gemiddelde kraakkafee of de muziek op de feestjes waarbij we pretenderen politiek te maken.

In plaats van de hokjes te verstevigen, moeten er zoveel mogelijk afgebroken worden, willen wij zo vaak als het maar kan contact met andere linkse groepen (66k vakbondsgroepen en zangkoren) om te ontdekken wat we aan elkaar hebben. Dit lijkt in directe tegenstelling met de verklaring van Rara, die uit een soort angst geschreven lijkt, angst om de controle over het radikale proces te verliezen. Maar als je sterk genoeg bent laat je je niet onverhoeds overheersen door andere meer gematigde klups, en als je met iets goeds bezig bent moet je het ook willen verspreiden naar anderen. Bovenal gaat dat ervanuit dat de benauwde kaders waarbinnen het proces zich nu afspeelt voldoende is als basis voor de toekomst, waar wij niet in geloven. Het is maar een begin, dat zeker niet vlekkeloos verloopt en op grond waarvan we onszelf niet kunnen veroorloven om niet meer over onze eigen grensjes te kijken. We kunnen nog heel wat bondgenoten en nieuwe initiatieven gebruiken.

In feite verschilt de opstelling van de Suza-mensen niet zoveel met die die de AKB bij een grote aktie als Doodewaard innam. Het verschil in politieke kontekst is er wel degelijk. Toen vonden die akties plaats terwijl er in heel Nederland een grote kracht was van brede buitenparlementaire bewegingen, voornamelijk georganiseerd rondom het kraken. Op dit moment is de Shell-blokkade veel meer een poging om een grootschalige maar toch radikale aktie te organiseren terwijl er in tijden niets massaals te zien geweest was en de radikale structuren ver afgebrokkeld lijken te zijn. Maar zoals bij Doodewaard (Amelisweerd...) de opstelling als 'in principe geweldloos' werd omschreven, zo noemt Suza het een 'spektakelblokkade'. De manifestatie van kracht is belangrijker dan het daadwerkelijk sluiten van het doel, maar onze inten-

tie blijft duidelijk: de zaak gaat potdicht. En als de politiek daar iets tegen wenst te doen zal dat hun probleem zijn, en daarmee van de, in dit geval, Sociaaldemokraten. Het verschil is tegelijkertijd ook dat nu harder geprobeerd wordt te verzekeren dat de achterban zich 'beheerst' op zal stellen. Gezien de moeite die het tegenwoordig kost om veel mensen bij een aktie te betrekken kan dat dusdanig verklaard worden; de minder radikale achterban eist klaarblijkelijk zulke garanties. Het wil allemaal niet zeggen dat de Suza-sien geweldloosheid tot dogma verheven heeft, en dat weten de radikale dissidenten terdege. Er zijn twee hardnekkige geruchten ontstaan (hoe eigenlijk?) die we graag uit de wereld helpen. Als Suza daar zelf te beroerd voor is doen wij het maar;

1) De blokkade werd voorbereid door Suza, die vulden het plan in waarbij maandelijkse openbare vergaderingen als beslissingsfora werden ingesteld. Suza was géén koepel waarin allerlei komitees en politieke partijen zitting namen. Laatsgenoemde werden wel degelijk benaderd om op een of andere manier aan de blokkade mee te doen (en hadden zodoende natuurlijk enige invloed) maar ze zaten niet in het 'uitvoerend komitee'. 2) Er zijn geen deals met de gemeente gesloten, hoewel deze een speciale ambtenaar op de zaak had gezet (die de hele tijd probeerde contact te leggen) en er is zeker geen overleg met de smeris geweest. Er is wel gepraat met enkele gemeentelijke instanties, waardoor bijvoorbeeld extra ponten in de vaart gebracht werden, maar daar is niets voor terugbeloofd en dat ging buiten de openbare orde-instanties om. Als de smeris tijdens de blokkade komt 'overleggen' is de reactie "trek eerst je MEers maar terug, dan zien we wel verder" en daar bleef het bij (want de ME trok niet terug). Eerlijk is eerlijk.

GEMATIGD

Op een aantal punten zou Suza zeker aangevallen kunnen worden. Het plan voor de blokkade is in eerste instantie door een beperkte club voorgedraaid. Ze hebben in een besloten groep vergaderd en het plan in grove vorm voorbereid. Pas toen werd het voorgesteld, maar toen kon het eigenlijk alleen nog maar goed- of afgekeurd worden en alleen over de praktische invulling werd vanaf

toen nog gediskussieerd. Dat de discussies na de presentatie van het plan volledig openbaar waren maakt weinig goed. Het is dus waar dat bepaalde sektoren van de radikale sien er in het begin buitengehouden zijn. Aan de andere kant kunnen we dit ook begrijpen. Gezien de tegenstellingen bij dit soort discussies tussen verschillende frakties was het ook weinig bemoedigend om alle radikalen weer eens bij elkaar te roepen en over het idee te praten. Tenslotte hebben we genoeg voorbeelden gehad, o.a. bij de oude radikale Shellstructuur en het opzetten van de campagne, waarbij zoiets voornamelijk leidde tot het eindeloos voortslepen van de discussies (dan was de blokkade er nu nog niet geweest). Daarnaast wordt er heel wat meer besloten vergaderd en uitgevoerd, en gaat het hier in feite om (het ontbreken van) een bewegingsinterne democratie. Sinds de basisdemocratie-structuur van de AKB en de stedelijke en landelijke kraakstructuur niet meer bestaan (misschien waren die toch waardevoller dan we na verloop van tijd dachten?) en ieder klupje onder een pamflet straffeloos "de gezamenlijke kraakgroepen" af kon drukken, bestaat er geen radikaal beslissingsmechanisme meer waar wie dan ook zich aan te houden heeft. In ieder geval komt het vreemd over, dit verwijt, de blokkade "werd onbediskussieerd op ons bord gegooit" juist van Rara te horen, want hoeveel mensen en meningen sluiten zij wel niet uit bij de voorbereiding van hun activiteiten? Een tweede kritiekpunt is het mediabeleid van Suza. Daar zat op z'n zachts gezegd geen lijn in. Het leek er sterk op dat naarmate de blokkade naderde (en het aantal bereidwillige journalisten toenam) de uitingen naar de pers voorzichtiger werden, totdat er weinig meer gezegd werd dan ...ja wat eigenlijk? Dan staan eindelijk alle microfoons open, kunnen onze radikale ideeën rondgeschald worden, en dan zijn ze nergens. Natuurlijk waren de journalisten weer erg gemeen, knipten ze de helft eruit etc., werd er hier en daar ook wel iets goeds gezegd, maar het blijft wel een grote gemiste kans. Werd de druk te groot, ingepakt door de pers, of waren de ideeën eigenlijk niet veel radikaler dan die van het gemiddelde 'brede' komitee? Aan de andere kant werd er niet gedistantieerd, ook niet van

de Rara-aanslag, terwijl de woordvoerdersters over sabotage-acties behoorlijk werden doorgezaagd. Het blijft een schrale troost.

De indruk blijft dat Suza té voorzichtig is geweest bij het moeilijke balanceren tussen massaliteit en radikaliteit. Voor het massale karakter van de actie was het noodzakelijk om de aktievorm breed toegankelijk, dus minder militant te maken. Maar bij de politieke inhoud die eraan gegeven werd, had het Suza ons inziens zich wel openlijker binnen de gehele radikale anti-Shell-kampagne kunnen plaatsen. In plaats van het idee dat de blokkade een onmisbare aanvulling op de lopende campagne was, ontstond naar buiten toe teveel het beeld dat het Suza iets geheel anders wilde ontwikkelen, niet als aanvulling op, maar in plaats van de radikale anti-Shell-traditie. Een nieuwe politieke lijn van verbreding en alliantiepolitiek als vervanging voor de sabotage-acties. Het zal niet de bedoeling geweest zijn dat dit beeld de blokkade ging bepalen, maar er is door het Suza veel te weinig moeite gedaan om dat beeld in de pers te korrigeren. Zou de doelstelling van verbreding nou echt zoveel in gevaar gekomen zijn als ook het belang van militante anti-apartheidsacties openlijker onderschreven zou zijn geworden? Dit beeld was natuurlijk ook van buitenaf te beïnvloeden geweest, door bijvoorbeeld sabotageacties in de verklaring heel direkt te koppelen aan een oproep voor de blokkade. Het is dus tevens kritiek op de afwachtende houding die door veel radikale groepen tegenover het Suza werd ingenomen. Hierdoor groeide het risico dat de blokkade inderdaad een breekpunt zou gaan betekenen voor de radikale campagne. Terwijl de blokkade juist de functie had moeten hebben van een stimulans voor de campagne in al haar vormen. Dit beeld over de blokkade werd vervelend genoeg ook nog eens flink versterkt door degenen die juist vanwege kritiek op dit punt, het nodig achtten dit vermeende reformistische karakter van de blokkade zelf nog eens dik te onderstrepen door zichzelf als radikale groep daar ver boven te plaatsen. Want...

HEFTIG

...dan steekt men op zondagnacht, het weekend voor de blokkade een vestiging van Shell in Hilversum in de hens en stuurt een verklaring van

vijf pagina's door het land. Volgens de persverklaring is dit "een bijdrage aan de discussie over strategie en perspectief van radikale, revolutionaire anti-apartheidsstrijd,...". Toch voelden veel mensen het als een stoot onder de gordel. Niet door het karakter van de actie zelf, maar door de combinatie van zo'n actie op zo'n moment met de inhoud van het kommuniquee. Als je een bijdrage aan de discussie wilt leveren, dan schrijf je een discussiestuk in een van de vele bladen die daar klaar voor staan, en dan doe je dat vooral tijdig voor de blokkade, zodat het nog invloed kan hebben op de stellingname van de mensen, die er vervolgens op moeten kunnen reageren. Rara donderde nu de aanslag en het beschuldigende artikel "onbediskussiëerd op ons bord" en zou daarop zwaar aangevallen moeten worden.

Het is arrogant omdat men meent vanuit de ivoren anonimiteit aktievoerend Nederland de les te kunnen lezen. Het doet zelfs denken aan de werkwijze van de RAF in W.Duitsland de laatste jaren, die ook met de botte bijl op massaal georganiseerd verzet afstormt zonder érgens rekening mee te houden (Wackersdorf en de aanslag op een Siemens-direkteur, IMF en aanslag op Tietmeyer). Waar bewegingen een half jaar bezig zijn om verzet te organiseren daar heeft de betreffende cel genoeg aan een knal en bijgaande persverklaring om alles te bekritisieren.

Gelukkig had noch de actie, noch de persverklaring enige invloed van betekenis op het verloop van de blokkade. Het kwam zelfs nogal belachelijk over op het moment dat overal radikale groepen druk met de blokkadedagen in de weer waren. Maar voor zover er sprake was van effect, was die ons inziens averechts, juist omdat het het beeld over de scheiding tussen blokkade en radikale campagne nog eens aanscherpte. Weliswaar distantiëerde de Rara zich niet letterlijk van de blokkade en staat in de verklaring zelfs dat ze hun aktie 'binnen de huidige campagne' plaatsen, maar de teneur is ondubbelzinnig dat de blokkade kontraproduktief zou zijn.

Inhoudelijk spitst de kritiek van Rara zich toe op drie punten. De gepropageerde geweloesheid zou het politieke karakter van politie-inzet ontkennen; "radikale, revolutionaire politiek en de zogenaamde openbare orde zijn nu eenmaal twee onverenigbare grootheden". De zogenaamde "soci-

aal-demokratisering", die zich zou uitten in de weigering om de eis Shell uit Zuid-Afrika te koppelen aan met name het Nederlandse beleid inzake apartheid en racisme hier; en in het gemak waarmee Suza koalities aanging met sociaal-demokratische organisaties. En het Suza zou te weinig voortbouwen op de praktijk en discussie van radikale anti-apartheidsacties tot dan toe.

Diskussiepunten die, zoals ook uit dit stuk blijkt, wij zeker niet uit de weg willen gaan. Het fundamentele verschil is echter dat wij de blokkade beschouwen als fase in een lopende campagne, als een poging om verder te komen. In de verklaring wordt de blokkade als losstaande aktie bekritisieerd en met die punten wordt het plan van tafel geveegd. Er wordt geen poging gedaan mee te denken over de vraag hoe we dan wel uit de impasse kunnen komen; mee te denken over juist die problemen waarop het Suza door middel van de blokkade een antwoord trachtte te vinden.

Ons was het belang duidelijk van een 'bundeling van krachten', linkse krachten in Nederland. Na jaren van afkalking en vaak miserabel getob in onze sientjes waar eigenlijk heel weinig van uitging was daar ineens een borrelende pan soep waar niemand omheen kon stappen. Het bedrijf stond als krimineel in de zoeklichten in alle media, en de haar beschermende politiek daarmee, uit alle delen van het land kwamen aktieve mensen, bruisende kulturele en informatieavonden en discussies waar je maar keek. Het zijn zulke gebeurtenissen die het ook mogelijk maken voor mensen om zich aan te sluiten bij de aktiewereld, die immers voor velen nogal ontogankelijk is. Het bewust verlagen van die drempels is een kwestie van overleven voor alles wat zich beweging denkt te kunnen noemen.

Duizenden mensen die in het geweer kwamen, en de smeris die klaar stond om de hele boel in de pan te hakken maar er geen haartje grip op kreeg. Het feit dat zoveel mensen op dit thema te mobiliseren waren, is op zich natuurlijk niet de verdienste van de blokkade. Die potentie is, net als de potentie voor het sluiten van taktische anti-Shell-allianties, opgebouwd door de hele campagne in al haar vormen van de afgelopen jaren. De verdienste van de blokkade is dat die potentie zichtbaar gemaakt werd en de grenzen ervan werden afge-

tast. Dat die duizenden ook daadwerkelijk voor 't lab zijn gaan staan, dat is een gebeurtenis van grote betekenis, niet alleen voor de beweging tegen Shell en de problematiek daarachter. Dat heb je achter je staan, en als we van dat beeld en die structuren geen gebruik wensen te maken (zelfs de betekenis ervan wilt ontkennen) dan kun je je afvragen wat je wél wilt. De persverklaring van Rara geeft daar niet een ook maar enigszins voldoende antwoord op. Het 'vormen van het front in West Europa' (Hét front) klinkt als een holle kreet en er zijn erg weinig mensen die daar enthousiast van worden of in geloven. Het is in elk geval een weinig uitnodigende term om nieuwe mensen mee te werven.

Ergens in de PV schrijft Rara wat de werkelijkheid, "onze werkelijkheid" is, nl. "een werkelijkheid die bestaat uit groeiende tegenstellingen: verpaupering, vereenzaming, deportaties van 'ongewenste vluchtelingen', het afschrijven van groepen mensen, seksisme en racisme". (Het lijkt wel direkt uit een roman van Céline te komen.) Het is een werkelijkheid die we kennen, sommigen van ons maar al te goed. Maar met o.a. zo'n blokkade beschrijven we niet alleen wat daar tegenover staat, we laten het overduidelijk zien. Onze werkelijkheid is er immers ook een van hoop en verzet, van (vrolijke of grimmige) strijdbaarheid, solidariteit en fantasie. Nooit genoeg natuurlijk, en nooit effectief genoeg, maar dáár werken we aan. We hebben laten zien dat we tegenover de werkelijkheid van de ellende de (ontwikkeling van de) andere werkelijkheid weten te stellen. De blokkadedagen zijn voorbij en nu gaat het weer verder, of zou het verder moeten gaan. Wat ons betreft zijn er iedere maand van die dagen en gebruiken wij ze om een militante strijd mee te ontwikkelen. Het is voor ons onbegrijpelijk dat groepen als Rara die mogelijkheden niet zien en nog steeds onduidelijk wat ze ervoor in de plaats willen zetten.

Frontline Info was een van de weinige groepen die ná de blokkade daar iets over publiceerde, in het eigen blad Frontline Info dat vnl. bedoeld is als informatie naar groepen in het buitenland. Omdat de berichtgeving over radikale strijd in Nederland in het buitenland erg schaars en moeizaam is, en veel radikale bladen en groepen in het bui-

tenland vaak als enige bron het blaadje van Frontline hebben, is het des te belangrijker hée Frontline schrijft. Juist daarom kwam het lezen van het stuk van frontline over de blokkade als een koude douche (in de winter) daar het in feite de stellingname van Rara rechtstreeks volgt. Zonder ook maar iets positiefs over de blokkade te kunnen schrijven, stelt Frontline het voor alsof de blokkade slechts georganiseerd was om de radikale anti-apartheidsstrijd aan de 'reformisten' uit te leveren! "De radikale anti-apartheidstrijd werd jarenlang met behulp van kleinere akties en individuele/geïsoleerde discussies tot een beweging uitgebouwd, die een reële bedreiging voor de verhoudingen, hier in Nederland zowel op theoreties als op prakties nivoo betekenen kan. Deze geschiedenis, ontwikkeling en voor velen ook perspektief wordt op het moment op het spel gezet" Men suggereert ook nog dat de blokkade-organisatie het met Van Thijn op een akkoordje gooide. Over waarom er dan geen tijdig tegenvuur vanuit radikalere hoek kwam wordt simpelweg gesteld dat "elke inhoudelijke kritiek werd eenvoudigweg door de groots opgezette retoriek van de organisatoren/trieses overspoeld". Frontline Info deelt vervolgens mee dat Suza een van de groepen is die "zich beperkt tot protest tegen bedrijven en staten en wel alleen wegens hun aanwezigheid in en kontakten met Zuid-Afrika, dus de strijd die niet op de wereldwijde uitbuitings- en onderdrukingsverhoudingen ingaat, waarvan Zuid-Afrika en Shell maar een deel zijn". Iedereen die een beetje de publikaties van Suza en de invulling van de aktiedagen bekeken heeft, weet dat dit schromelijk overdreven is. De aangekaarte thematiek was veel uitgebreider dan alleen Shell of Zuid Afrika, ook al stond dat als eis wel centraal. En alweer; het is zo makkelijk om te kritiseren wat een andere groep doet maar daarmee heb je zelf nog niets gedaan, en wij moeten nog zien hoe Frontline of Rara wel de hele uitbuitings en onderdrukingsverhoudingen aan willen pakken, naast de zinnen op papier dan. In hetzelfde stuk had Frontline trouwens nog wel enige kritiek over de manier waarop Rara reageerde.

Enkele bepaald niet softe bladen in het buitenland die meer dan alleen Frontline als bron hadden, zoals Radikal en Interim uit W.Duitsland,

schreven gelukkig heel wat genuanceerder.

MILITANTIE en BREED VERZET
Onze kritiek op de laatste Rara-aktie betekent niet dat we het oneens zijn met hun methodes. Spektakulaire sabotage-akties kunnen bij een taktiese inzet ervan bijzonder stimulerend werken op de ontwikkeling van breder verzet. Alleen is de brandbom niet heilig en geen wondermiddel en kunnen 'legale' middelen soms even goed of zelfs beter zijn, afhankelijk van wat wanneer en hoe. Net zo min als het functioneel is om een principiële keuze tegen geweld te maken, heeft het zin om uit te gaan van het ideologische standpunt dat 'gewapende' aktie per definitie noodzakelijk is. Het is immers vooral een taktiese aangelegenheid die keer op keer op het te verwachten effect beoordeeld moet worden. En sommige heftige akties kunnen dan zelfs kontraproduktief uitwerken, een beweging doen uiteenvallen of van de maatschappij isoleren. Zoals het ook andersom kan werken; een stap verder doen dan we gewend zijn waardoor bepaalde remmende grenzen doorbroken worden.

De vraag "hoeveel militantie kan een beweging verdragen" is een legitieme en kan niet met morele argumenten afgedaan worden. Daartegenover staat de even legitieme vraag "hoeveel militantie heeft een beweging nodig om überhaupt iets voor te stellen". Een militante praktijk, met de vele middelen die daarbij horen, blijft de drijvende kracht van elk proces dat bedoeld is om tegenmacht op te bouwen. Het nogal abstrakte begrip 'massaliteit' dat vaak wordt beschreven alsof het gaat om een soort tegenpool van militantie, valt op te delen in verschillende nivo's. Toegepast op de huidige campagne gaat het ten eerste om een achterban die aktief de praktijk van sabotage-akties (van slangensnijden tot brandstichting) ondersteunt, onmisbaar voor het uitbouwen van een infrastructuur en voor momenten waarop een openlijke massale steunbetuiging nodig is. Ten tweede een bredere achterban die zelf aktief is met het thema 'Nederlandse bedrijven en Zuid-Afrika', waarbinnen meer of minder sympathie bestaat voor de militantere aktievormen, maar die zelf kiezen voor andere methodes. En daarachter nog het brede spektrum van 'publieke opinie' voorzover die een uitgesproken anti-apartheid-houding heeft aangenomen, die te be-

schouwen is als een min of meer anonieme voedingsbodem. De functie van militante acties moet tegen de achtergrond van die nivo's in massaliteit bekeken worden. Om te beginnen is natuurlijk het schade-aspekt belangrijk en de direkte druk op bedrijven en overheid die daaruit voortvloeit, die niet alleen te vergroten is door technies zwaardere middelen te zoeken (zoals in de SHV-kampagne), maar ook door te zoeken naar massalere vormen van militantie. De praktijk van het slan-gensnijden is al een stuk toegankelijker voor mensen uit de ondersteunende achterban die ook zelf aan de slag willen. Zo was de blokkade een poging om een vorm van militantie te organiseren die ook voor mensen uit de rest van de achterban uitnodigend was. Maar de functie van militante acties gaat veel verder dan de directe druk op de instanties waar deze tegen gericht zijn. Het gaat ook om politieke verschuivingen te bewerkstelligen tussen de nivo's van massaliteit. Spektakulaire acties kunnen het thema bombarderen tot een gesprek van onderwerp in elke huiskamer en discussies losmaken over het onderwerp zelf en over de toelaatbaarheid en effectiviteit van illegaal verzet daartegen. Een politiserende functie dus, die verschuivingen teweeg kan brengen in de houding van de publieke opinie, die meer mensen kan aanzetten als ze het niet met die methodes eens zijn, dan toch zelf eigen methodes te ontwikkelen en die mensen ertoe kan stimuleren een aktievere ondersteunende rol te gaan spelen bij illegale acties of uiteindelijk zelf de stap te maken die te gaan ondernemen. Wat betreft de anti-apartheids-houding in de publieke opinie is in Nederland al lang voldoende bereikt. Op zo'n moment gaat het er vooral om dat de keuze van aktie-doelwitten zo onduidelzinnig is, dat we in elk geval niet meer mensen tegen ons keren. Het wordt in die fase van 'massaliteit' vooral belangrijk te laten zien dat zelf in verzet komen mogelijk is en ook aantoonbaar iets op kan leveren. Dus zowel vormen van verzet organiseren die massaal toegankelijk zijn, als voorbeelden kreëren van konkrete veranderingen die met de verzamelde krachten

haalbaar zijn. In de strategie die wij voor ogen hebben, is dus zowel behoefte aan een blokkade, als aan een Makro-kampagne. Ook al bleek later dat SHV veel van z'n belangen in Zuid-Afrika behouden heeft, had het door de knieën gaan van SHV (die toch tot de grootste tien bedrijven van Nederland behoort) op dat moment een belangrijke voorbeeldfunctie, zowel voor radikale anti-apartheidsgroepen, als voor andere bedrijven met belangen in Zuid-Afrika. Bovendien had de aktiereeks een spektakulair propaganda-effekt, met de daarmee gepaard gaande hierboven al aangegeven politiserende werking.

Wat dit soort effecten betreft is ook een belangrijke rol weggelegd voor de veel te zeldzame inventieve, fantasierijke acties, die bij iedereen een glimlach-effekt opleveren. Beroemd geworden voorbeeld is de nep-FIOD-inval uit de eerste aktiegolf (aug '85), waarbij de volledige administratie van een importeur van Zuidafrikaanse wijnen in Teuge 'in beslag werd genomen'. De aktie werd breed uitgemeten op elke voorpagina, o.g.a. dankzij de gekozen aktievorm die zo absoluut het cli-

ché-beeld van 'de radikale aktievoerderster' doorkruiste.

Fundamentele veranderingen bereiken in het westen is een sociaal proces, en geen militair of technies probleem. De komplexe (machts)verhoudingen vergen komplexe analyses en strategieën en ook een grote dosis 'politieke intuïtie'. Je moet voor een deel kunnen aanvoelen wat slimme zetten zijn om dingen aan het rollen te brengen, en bereid zijn hier en daar takties te werk te gaan om delen te radikalisieren. Zolang we nog zo zwak zijn als nu moeten we natuurlijk af en toe bondgenootschappen sluiten met groepen die misschien minder radikaal zijn dan wij menen dat noodzakelijk is. Niet onze smetteloze principialiteit moet het hoofdpunt zijn maar de weg om prakties vooruit te komen, de strategie die het mogelijk maakt stappen vooruit te zetten.

(strip)

Al met al zijn we beland bij een problematiek die verder

gaat dan hoe verder te gaan met de strijd tegen Shell. Want Shell was toch al vaak ook een kapstok waar het voeren van een radikale politiek in Nederland aan opgehangen werd. Het weerspiegelt in het klein de hele situatie van de buitenparlementaire strijd in Nederland. Eigenlijk zouden we nu in vogelvlucht de hele ontwikkeling van die strijd in de laatste 20 jaar moeten beschrijven, of zoals wij die zien dan, maar dan zouden er weer tien paginaas bijkomen. We zagen in ieder geval een snel inzakken van massale radikale bewegingen (met structuren) als de kraakbeweging en AKB. Op enkele terreinen (vrouwenbeweging, anti-militarisme) was er weliswaar sprake van een eigen ontwikkeling maar er is vooral veel verdwenen, er zijn nog maar wat kleine groepjes over die weinig gewicht in de machts-schaal leggen. Er zijn enkele overblijfselen die voortgebor-duurd hebben, en vooral veel kleine sientjes die geregeld onderling botsen. We zagen de opkomst en (hopelijk definitieve) ondergang van de stalinistische fraktie die zichzelf de Politieke Vleugel van de Kraakbeweging noemde. En we zagen de opkomst van duidelijk Anti-Imperialisties (een naam die de lading niet dekt, wie is er nou vóór imperialisme, maar het duidt op een bepaalde stroming binnen radikaal links) georiënteerde groepjes, die er al langer waren maar enkele jaren geleden weinig invloed hadden binnen de aktiebeweging. En we zagen vooral erg veel mensen 'afhaken'. Ze verdwenen uit het zicht, gingen studeren, werken, verre reizen maken, op etages wonen, zich op een specialisties vakgebied werpen, of wat dan ook. Dat afhaken is zo snel gegaan en heeft veel te maken met de opkomst van meer dogmatiese groepen. Want het is een wisselwerking; de dogmatieser groepen kregen meer ruimte om te werken omdat zoveel mensen de bewegingen verlieten en de structuren inzakten (bladen die verdwenen, kraakkafees die sloten, 'stedelijke vergaderingen' die niets meer voorstelden) en er dus minder tegen- vuur kwam. Tegelijkertijd is het een bekend verschijnsel dat restanten van een afbrokkelende beweging zichzelf staande proberen te houden door zich vast te klampen aan

een meer starre ideologie. Maar daartussen dobberde wel een groot aantal mensen die én geen zin hadden om af te haken én niets zagen in de dogmatiese sjablonen van de anti-imps. Juist die, getalsmatig zeer grote, groep activisten viel tussen wal en schip, was geen eenheid, had geen kant en klare theorie en ideologie om mee verder te gaan (en heeft ook te weinig moeite gedaan om verder te komen). Het zijn mensen die waardevolle kennis en ideeën hebben en die maar eens moeten gaan werken aan hun verdediging, terug moeten komen om de verstarde verhoudingen open te breken. Wij voelen ons er een deel van, en het zou een slechte zaak zijn als deze groep zich zou laten afschrikken door beschuldigingen, revolutionaire slogans of schampere retoriek.

VERSTIKKEND

Het is zo opvallend dat als je alles naast elkaar legt dat er de laatste tijd uit radikale hoek op papier is gezet, je met een vergrootglas moet zoeken naar een poging de anti-Shell campagne te analyseren of een inschatting te maken van wat het opgeleverd heeft en hoe dat dan gegaan is. Pak alle persverklaringen, brochures, stukken in bladen, kranten en boeken, en je komt bedrogen uit. Het gaat óf over een bepaalde aktie (zonder veel kontekst) óf over Shell zelf en de schurkenstreken die die uithaalt, of verzandt in grote woorden over de wereldrevolutie. Daartussen zit (bijna) niets, op enkele allang weer vergeten artikels na, geen (praktiese) analyse en geen poging om te theoretiseren over de strategie. En dat terwijl er ondertussen wel heel wat papier bedrukt is. Het duidt op een sterke stagnatie in de radikale ideeën en het structureel ontbreken van een vruchtbare discussie. Misschien vormen de vier 'Deining' kranten van Suza wel een uitzondering, maar die waren op zo'n breed publiek gericht dat het niet echt direkt bruikbaar is voor de radikale discussie. En heeft bovendien nu het dodelijke etiket 'reformisties' gekregen. Maar ze zijn het herlezen waard, we vinden er i.i.g. pogingen tot een krachtsinschatting, tot een strategiediskussie terug. Andere pogingen hiertoe zijn te vinden in het boek 'Als

het tijt keert' en in stukken in de laatste paar NN's, maar alles bij elkaar blijft het vrij miserabel. Als de anti-Shellcampagne een spiegel is voor de algemene radikale strijd in Nederland, geldt het ook weer op dit nivo, en als we willen dat én de strijd tegen Shell in ZA en die voor de ontwikkeling van tegenmacht in Europa voortkomt, dan moeten we toch proberen op een rijtje te krijgen wat we tot nu toe ontwikkeld hebben, hoe dat gegaan is en wat daarbij goed en fout ging en wat voor nieuwe stappen we ondernemen kunnen. Het vreemde is dat het in andere landen beter lijkt te gaan, wat de discussies betreft. In Denemarken is een discussie op papier verschenen waar veel zinnige dingen gezegd worden, het Zweedse blad Brand doet hetzelfde en Westduitse radikale bladen puilen uit van de discussiestukken en strategiese voorzeten (in dat geval minder aan Shell gekoppeld). Dat het in Nederland ontbreekt zet te denken, temeer daar de praktische campagne tegen Shell hier verder ontwikkeld is dan elders. Het zal te maken hebben met het ontbreken van een traditie op dit gebied, maar

dat kan doorbroken worden. Het heeft volgens ons minstens zoveel te maken met een bepaalde sfeer die er nu heerst, waarin elkaar verbaal de schedel ingeslagen wordt en de bladen meer gebruikt worden om op elkaar af te geven dan op elkaar te reageren. Dat heeft ervoor gezorgd dat als men nog de moed of de zin heeft om een stuk te schrijven, dat veelal óf keihard óf o zo voorzichtig gebeurt (waarbij om elke hete brei heengedraaid wordt). Er heerst een bedekt wantrouwen naar elkaar toe, die uitloopt in suggesties die alleen de insiders nog begrijpen. De stellingname van Rara, Frontline of andere gelijkgestemde schrijvers/sters m.b.t. de blokkade is een direkte voortzetting van deze verstikkende Nederlandse discussie-praktijk. De enige oplossing is, hoe religieus het ook mag klinken, begrip voor elkaar, het loslaten van de loopgraven, een meer kwetsbare opstelling bij de komende discussies. Hoe het wantrouwen te doorbreken (dat een van de oorzaken van deze toestand is) is een probleem. Als tel-

kens weer elke discussie op slot gegooid wordt, en geselecteerd wordt wat wel en wat niet "serieus genomen" moet worden, als reacties die niet gehéél op dezelfde lijn zitten meteen genegeerd worden, als twijfel of humor of kritiek direkt gelijkgesteld wordt aan 'reformisme' of 'poging tot splitsing' blijft er niets over. Dan schrijf je alleen nog voor je eigen klupje, zonder ooit verder te komen.

Een tweede faktor die de verstikkende omstandigheden veroorzaakt, is het fenomeen dat we ons nou eenmaal niet vrolijk schijnen te mogen maken over behaalde successen. Natuurlijk, als er op één nacht 36 pompen gemold worden krijgt dat een prominente plaats in de bladen, maar schrijven dat we flink voortuit komen, dat we iets goeds aan het opbouwen zijn, dat de blokkade van alles opgeleverd heeft, dat onze solidariteitsakties in Zuid Afrika toegejuicht worden, ons nu en dan op overwinningen beroemen, dat lijkt wel taboe. Eigenlijk mógen we niet vrolijk worden omdat de wereld zo'n verschrikking is en wij daar moreel voor verantwoordelijk gehouden worden. Vgl. de Rarapersverklaring die begint met de vaststelling dat "juist op het moment dat SWAPO-guerillas afgeslacht worden...". Die tendens is er de laatste jaren ingeslopen; vooraleer we iets ondernemen of schrijven worden altijd eerst de verschrikkingen in de wereld waar ons land aan medeplichtig is breed uitgemeten. Het is veel te makkelijk om te schermen met doem en grimmigheid en te mobiliseren op ellende. Het is een verdraaiing van de realiteit én het doet eerder mensen afhaken. Juist de Shell-campagne lijkt ons een thema dat door die cirkel heen kan breken. We pleiten echter niet voor een geforceerd optimisme, dat net zo in strijd met de realiteit is. Het beeld dat aan de ene kant de wereld steeds verschrikkelijker wordt, maar daar tegenover (juist de laatste jaren) een krachtige revolutionaire beweging ontstaan zou zijn, wil er bij ons niet in. Het is moeilijk te ontkennen dat juist de 'revolutionaire' tak in een impasse geraakt. Al die demonstraties trekken steeds eenzelfde kleine groep mensen. "Het gaat

niet om de kwantiteit maar ook om de kwaliteit", is het antwoord dan, maar dat is de dooddoener.

'DEMOKRATIE'

We zitten te springen om strategieën die juist een (begin van een) oplossing bieden voor het doorbreken van de 'demokratische passiviteit'. Als we het erover eens zijn dat fundamentele veranderingen doorzetten in Nederland een sociale massastrijd is (of anders gezegd; er zonder de deelname van veel mensen niet door te drukken is), moeten we ons niet isoleren maar juist veel meer mensen weten te organiseren. De platte gelijkstelling van "onderdrukking hier en daar", die immers zo in zwang is in onze kringen, is eenzelfde dooddoener. Het is goed om de overeenkomsten tussen de bevolking hier en in de 'derde wereld' te benadrukken, maar het is stom om de verschillen te verdoezelen, en het is zeker funest om daar dan platte konklusies uit te trekken en iedereen die die niet volgt maar af te schrijven.

"De koorden waarmee een dictatuur de mensen knevelt zijn kort, maar ze hebben een dictator aan het eind tegen wie men (althans inwendig) zijn woede kan spuien, en achter de dictator ligt een zee van illusies die de mensen ertoe beweegt te handelen, te strijden, te streven naar verbeteringen, te sterven voor werkelijke of denkbeeldige vrijheden. De koorden van de democratie zijn lang, maar aan het eind bevindt zich niemand, geen naam, geen gezicht, de idealen zijn (althans op papier) keurig gerealiseerd, en zo blijven voor de burger, mét het besef van zijn oneindige kleinheid, de problemen over zonder 'grandeur': de ophoping van huisvuil, de luchtverontreiniging, het lawaai van het verkeer, de duur van de vakantie, het aantal snipperdagen en zelfs voor de oplossing hiervan wordt van hem verwacht dat hij instemt met wat anderen (die schimmige en anonieme 'anderen' die regeren) het beste achten" (J. Rentas de Carvalho, Waar die andere God woont).

We zullen mensen deels moeten "verleiden tot verzet", moeten konfronteren met hun (mogelijkheden voor) verantwoordelijkheid, duidelijk maken wat er te winnen is.

Over de stilte die met regelmaat in aktieland neerdaalt willen we tenslotte nog de volgende enormiteiten pennen: Het lijkt erop alsof men

zich steeds minder in kontinuerende draaiende groepjes organiseert. Na een periode waarin je haast niet meetelde als je niet in een of ander konspiratief klupje zat, zijn de mensen die nog actief zijn nu veelal zwevend. Groepjes worden dan vaak voor gelegenheden gevormd, en daarna weer opgeheven. Dit heeft ook voordelen, maar het bespoedigt de ontwikkeling van een effectieve campagne natuurlijk niet. En ook voor het voeren van een discussie als deze is het goed als men binnen groepjes praat en reageert. Wij willen maar voorstellen; vorm een, twee, duizend subversieve klupjes! (vrij naar Che). Zo'n structuur stimuleert elk groepje ook veel meer om met eigen initiatieven te interveniëren in processen waardoor je als eenling veel te snel in meegesleurd wordt zonder duidelijke eigen inbreng. En zo'n structuur leent zich bovendien goed voor samenwerkingsverbandjes en substructuretjes die decentraal autonoom akties uitvoeren. Dit gebeurt natuurlijk allang, maar het lijkt toch alsof velen vooral afwachten en pas iets doen als er een groter evenement georganiseerd wordt. Daar wordt alles alleen maar log en topzwaar door, en missen we de heartbeat van een overal opduikende en toeslaande aktiewereld. En we bedoelen dan niet alleen spektakulaire akties, maar ook alle zaken die bij een bloeiende campagne horen; leuzen schilderen, affiesjes maken etc.

DE ANTI-SHELL KAMPAGNE

Vanaf '86 werd de aandacht langzaam maar zeker op Shell gekoncentreerd, om verschillende redenen. Natuurlijk vanwege de bekende positie die deze enorme multi in de hele problematiek in Z.A. inneemt, en omdat de organisaties van de zwarte bevolking schreeuwen om vertrek van deze kollaborateurs. De solidariteitskomitees in het buitenland en vooral de VS hadden het bedrijf tot speerpunt van de sancties gebombardeerd. Hoe dan ook, al snel ontstond er een langzaam groeiende radikale anti-Shell-'beweging' in Nederland (en Zweden en Denemarken, maar tamelijk los van elkaar).

In die jaren is iets opgebouwd dat voor de radikaal-linkse strijd in Nederland van grote waarde is. De 'campagne' tegen Shell is vrij toevallig ontstaan, door verschillende factoren (zie hiervoor) waar we verder niet op in willen gaan. Belangrijker is dat het (het aanpakken van Shell) niet bij een eenmalige

reeks akties is gebleven maar dat vele mensen en groepen gewerkt hebben aan het ontwikkelen en voort doen duren van de akties tegen de multi. Daarmee kregen we aan de ene kant een hoop (nieuwe) ervaring, zowel op het gebied van aktievoeren als over de tegenstander(s) én ontstond iets van een structuur, hoe onvolkomen en diffuus ook en dat bij elkaar (plus stukken in bladen, diskussies, arrestaties en processen ed.) kun je als je wilt zelfs een nieuwe beweging noemen. Het is een van de weinige gebieden die radikaal-links in Nederland op dit moment gemeen heeft, die mensen bij elkaar brengt, waar geprobeerd wordt gemeenschappelijk kracht te ontwikkelen. Daarbij draait het niet rond een van de minste thema's. Het feit dat het om een van de grootste multinationals gaat waartegen we ons richten, en daarmee de politiek die voor die multie werkt én daarmee feitelijk alle multies, want eenieder weet dat Shell geen barbaarse uitzondering is, vormt het belang van de campagne. Al tientallen jaren wordt er getheoretiseerd over de macht van deze instellingen, maar tot daadwerkelijke langdurige tegenmacht kwam het maar zelden. Nu dus wel, en wij zitten er middenin.

De belangrijkste drijfveer achter alle akties tegen Shell was, en is nog steeds, internationale solidariteit met de strijd in Zuid-Afrika. De campagne ontstond uit de reeks akties tegen bedrijven in Zuid-Afrika, waar de zwarte bevolking duidelijk gesteld heeft dat westerse bedrijven de rassisten in het zadel houden. Zij eisen het vertrek van de multies, en niet in het minst van Shell dat op alle fronten kollaboreert. Het is een drijfveer die we niet moeten ontkennen en waar we ons zeker niet voor hoeven te schamen, wat wel eens zo lijkt als je de meest 'radikale' kritici leest. Internationale solidariteit is een van de belangrijkste taken van een radikale beweging en het is slechts een probleem als het op het nivo van 'ontwikkelingshulp' blijft steken, maar dat is zeker bij de Shell-campagne niet het geval. Meer dan ooit zijn immers de verbanden naar de andere terreinen waar de problematiek mee te maken heeft gelegd, maar dit kón alleen maar nadat het bedrijf eerst op dat hele praktische punt bij de lurven gegrepen was. Het zou ook allemaal relatief waardeloos zijn als we niet tegelijk probeerden tot

de wortels van de problematiek te komen, de simpele analyse van het 'schoonheidsfoutje' zouden hanteren, maar ook dat is allerminst het geval. Ook al zijn de meeste akties opgehangen aan de eis "Shell uit Zuid-Afrika", er wordt wel degelijk uitgewerkt (en langzaam ook prakties) hoe zeer het optreden van deze multi met het imperialisme te maken heeft en dat het dus ook met onderdrukking en uitbuiting op andere fronten en gebieden, ook in Nederland, samenhangt.

In plaats van het als een probleem te zien dat we ons vooral op Shell en Zuid-Afrika richten zouden we het om willen draaien; door een zeer tastbaar doel en probleem uit te kiezen (dat daarmee symbool staat voor vergelijkbare multies en politici) terwijl de regeerders niets wensen te doen en voor een patstelling staan, hebben we ongekende mogelijkheden gekreëerd om duidelijk te maken hoe de macht in het westen georganiseerd is én hoe daar tegenmacht tegen ontwikkeld kan worden. Tegenmacht die loopt van het bewerken van een tankstation tot alles wat er structureel opgebouwd wordt. De macht in zo'n pracht-democratie als Nederland is immers veelal abstrakt, verborgen, zo liberaal en repressief-tolerant dat we dergelijke breekijzers nodig hebben om dat systeem aan te tasten. De scheuren worden groter en er passen dan nieuwe breekijzers bij. Het zou een misser zijn als we het bij een onbetekend scheurtje zouden laten, waar de machthebbers lak aan hebben, maar deze scheur zit in het fundament!

Want naast de solidariteit met de strijd in Zuid-Afrika (en die blijft belangrijk en zou eigenlijk nog veel groter moeten zijn) is er zoveel mogelijk gewerkt aan het uitdiepen van de macht van ons doelwit en de staat of andere instellingen die aan die kant staan. Zo hebben we op papier gekregen, en in onze eigen hoofden, wat deze kolos nog meer veroorzaakt aan milieuvervuiling, biotechnologie of grondstoffenexploitatie. Alleen is het nog steeds de vraag hoe je ook dat prakties aanvalt, maar dat ook daaraan gewerkt wordt is duidelijk. Door simpelweg te stellen dat het nooit goed is als je niet het hele systeem tegelijk aanvalt (zonder in te vullen hoe dan) komen we er in ieder geval niet uit. De campagne heeft dus voor ons duidelijk twee sporen; de solidariteit met de harde strijd in Zuid-Afrika én het leer- en organi-

satieproces over macht en tegenmacht in de 'metropool' West-Europa. Vooral de aanzetten die er binnen de campagne zijn om in meerdere landen tegelijk een gezamenlijke strijd te voeren en de krachten internationaal te bundelen, zijn belangrijke experimenten voor de (nabije) toekomst. Vaak vallen de twee sporen ook samen. Wij willen duidelijk erkennen dat het inderdaad een leerproces is, dat we alleen door de ervaring van zo'n campagne uit kunnen werken wat hun praktijk is en onze mogelijkheden zijn.

Nog even, voor de duidelijkheid waarom ook het internationale solidariteitsspoor voor ons belangrijk is: Om de bevrijding van Zuid-Afrika natuurlijk, omdat de zwarte bevolking daar zelf moet kunnen bepalen hoe ze leven. Voor heel Afrika, dat geremd wordt door dat imperialistische blanke klikje dat met tanks de macht in handen houdt. Als Shell, als grootste écht vertrekt (en de strijd daarvoor wordt voor het grootste deel in Zuid Afrika zélf gevoerd, maar speelt zich ook in de thuishaven Nederland af) komen de andere multies die er nog zitten onder een onafwendbare druk te staan, worden de rassisten verstrekkend geïsoleerd, kreëert dat ruimte voor de bevrijdingsstrijd. En de bevrijding van Zuid-Afrika is niet alleen voor de bevolking van dat land van groot belang, maar ook voor die van de buurlanden die konstant ingrijpend gedestabiliseerd worden vanuit Zuid-Afrika en dus voor het hele kontinent. De bevrijding van Zuid-Afrika verschuift de machtsverhoudingen voor de imperialisten in hun nadeel ook als je het wereldwijd bekijkt; denk alleen al aan het strategies bondgenootschap tussen Israel en Zuid-Afrika. Daarnaast is het niet voor niets dat Shell en diens bondgenoten zo hardnekkig vasthouden aan hun bezittingen daar. Het zal een daadwerkelijke klap zijn voor hun bolwerk, het neemt ze een winstgevend gebied uit handen.

Maar ook internationale solidariteit die veel dichterbij ligt, namelijk in de samenwerking tussen opstandige groepen in de verschillende Westerse landen. Een samenwerking die met het gaandeweg verdwijnen van de nationale grenzen voor de machthebbers ook steeds noodzakelijker wordt. Want het idee van 'nationale bevrijding' is zo langzamerhand (als het dat al niet was) wel achterhaald. Strijd tegen reuzen als Shell

kan alleen effectief zijn als ze internationaal is. De campagne tegen Shell is al verspreid over flink veel landen, en kan een aanzet zijn om het opheffen van onze grenzen te bespoedigen. Het gaat hier niet alleen om het gemeenschappelijk voeren van akties maar ook om uitwisseling van informatie en ervaringen en het voeren van gemeenschappelijke diskussies in vele landen.

Daarom snappen we ook niet waarom uit radikale hoek gesteld wordt dat "als Shell vertrekt uit Zuid-Afrika zitten we met lege handen..." Het is juist andersom, in dat geval is er een belangrijke overwinning geboekt, een overwinning waar ook wij een bijdrage aan geleverd hebben en dat zal pas stimulerend werken voor de strijd, ook hier!

DE HELE BAKKERIJ... (in gemeenschappelijk beheer)

Terug bij de Shell-campagne, onze intentie is duidelijk. We roepen op om de campagne weer terdege op te nemen, de akties uit te breiden, nieuwe methodes toe te passen. Er zijn genoeg redenen om te proberen de campagne, die op zoveel fronten tegelijk en met zoveel pretenties is ingezet, ook 'af' te maken. Om door te gaan totdat Shell zich inderdaad terugtrekt. Wij geloven nog niet in onze nederlaag; het heeft al teveel opgeleverd om vroegtijdig de aftocht te blazen.

Uit solidariteit met de strijdende bevolking van Zuid-Afrika, als verzet tegen de macht in onze eigen omgeving. Zonder respekt voor de Nederlandse 'demokratische rechtsorde', maar mét respekt voor veel mensen en groepen die minder militant zijn dan wij. Met vooral aandacht voor twee aspecten die ook voor de strijd op de lange termijn van belang zijn; het ontwikkelen van een brede infrastructuur en internationalisme. Ondertussen zullen we op elk moment in het proces een reële inschatting moeten maken over de tegenmacht die met de al verzamelde krachten valt uit te oefenen. En dit alles zonder makkelijke dogma's. Openhartige diskussies over hoe we daar aan kunnen werken zijn daarbij onmisbaar, en dit was een poging van onze kant daar aan bij te dragen. We moeten toewerken naar strijdbare massaliteit en continuïteit voor onze bevrijdende processen, die nú al bevrijdend moeten zijn, op alle nivo's. Voor minder doen we het niet.

AVANTI MILITANTI !

PERSVERKLARING ID-ARCHIV I.V.M. DE RADIKAL-INVALLEN

Een interview en zijn gevolgen

Op 2.11.89 vonden tegelijkertijd in Berlijn en Siegen huiszoekingen plaats op instigatie van het BKA (Openbaar Ministerie), bij "Aurora uitgeverij", het uitgeversadres van "Edition ID-Archiv im ISSG" en de "Winddruck-drukkerij". Daarbij werden papieren in beslag genomen die betrekking hadden op de brochure "Radikal 1984-1989 - een interview", een door het ID-Archiv im ISSG schriftelijk gevoerd interview met enige makersters van het sinds 5 jaar geïlegaliseerde tijdschrift Radikal.

Volgens de beslissing van de onderzoeksrechter van het gerechtshof in Stuttgart, wordt het onderzoek ingesteld tegen Radikal 137/mei 1989, op grond van art 129a, het werven voor een terroristische vereniging.

Aanleiding voor de met zo'n 30 smerissen uitgevoerde actie tegen "ID-Archiv im ISSG", de "Winddruck-drukkerij" en "Aurora-uitgeverij", is dat de door ID-Archiv uitgegeven brochure tezamen met enige exemplaren van Radikal 138 verstuurd zou zijn. Opmerkelijk daarbij is de gevolgtrekking van de onderzoeksbeambten, dat de uitgevers van de brochure met het interview met Radikal, identiek

zijn met de schrijvers, samenstellers en uitgevers van Radikal.

Volgens het besluit van het gerechtshof ligt de veronderstelling voor de hand, "dat door deze alreeds op eenzelfde manier bekend staande uitgeverij niet alleen de uitgave "Radikal 1984-1989 - een interview" en Radikal 138 verspreid werd, maar ook eerdere Radikals en in het bijzonder de hier ter kwestie staande Radikal 137". Op dezelfde manier werden de drukkerij en Aurora beschuldigd van medewerking aan Radikal.

Sinds 5 jaar bestaat Radikal ondanks vervolging door de staat; naar het schijnt is in dit geval de inhoudelijke discussie in de vorm van een schriftelijk interview over zin en doel van het illegaal produceren van een tijdschrift, genoeg om verdacht te worden van medewerking aan samenstelling en verspreiding van Radikal. Tegen de brochure zelf wordt geen onderzoek ingesteld. De derde is ondanks druk is ondanks kriminalisering en intimidatie, openlijk in de boekhandel te verkrijgen.

Edition ID-Archiv im ISSG
Aurora

NIJMEGEN: CYCLUS 1992

Vanaf oktober organiseren het videokafé en infocentrum de Klinker een cyclus rond de Europese eenwording. Op 24 oktober vond een avond plaats over strafrechtelijke/repressieve gevolgen van de eenwording. Op 7 november een over het vluchtelingen- en asielbeleid. Veel van de informatie over de onderwerpen betreft de zgn. compenserende maatregelen van het akkoord van Schengen. Dit akkoord regelt de opheffing van de grenzen tussen de BRD, Frankrijk en de Benelux, als voorloper op de opheffing van de binnengrenzen tussen de EG-landen. Compenserende maatregelen zijn m.n. afspraken tussen overheden op het gebied van de beheersing van de eigen bevolking en immigratie van buiten het gebied, waaronder het vluchtelingenbeleid. Wat ons betreft waren het twee goede avonden, qua inhoud, discussie en opkomst.

Een van de aspecten van de compenserende maatregelen kwam op beide avonden aan de orde: Het Schengen Informatiesysteem (SIS). Een gigantiese databank met gegevens over grote groepen burgersters uit de Schengenlanden en asielvragers. Dit SIS komt ongetwijfeld ook op de derde avond die wij organiseren ter sprake.

Op 21 november was er een avond over persoonsregistratie.

Op 5 december organiseren we een avond over biotechnologie en het verenigd Europa. De video 'Catastrofe of Utopia' (-Engelstalig), die vertoond wordt, gaat over groeihormonen bij koeien als voorbeeld van de biotechnologische ontwikkelingen. Voorts zal Vincent Lucassen van de onderzoeksgroep BIOOT dieper ingaan op de rol van de biotechnologie in de voedselproductie en de rol en belangen van de biotechnologische industrie.

We hebben nog een laatste avond in voorbereiding, die binnen twee weken na 5 december zal vallen. Preciese datum en inhoud worden nog bekend gemaakt. Alle avonden beginnen om 20.30 uur in multikafé de Klinker, van Broeckhuysenstraat 46, Nijmegen. De entree bedraagt f2,50. Op iedere avond zullen ook verschillende boeken en/of brochures over het betreffende onderwerp- en over de Europese eenwording in het algemeen te krijgen zijn.

"PAAP" IN DEN BOSCH ZOEKT ZOEKT NIEUWE BEWONERSTERS

"De Paap", een woon/werkkollektief, werd in '78 gekraakt. Na jarenlange strijd en onderhandelingen met de gemeente Den Bosch is de Paap in jan. '89 een huurpand geworden. Momenteel wonen er 30 volwassenen en 5 kinderen en diverse werkplaatsen maken deel uit van het pand. Verschillende woonruimtes staan op dit moment nog vrij. In de Paap wonen mensen op verschillende manieren, zowel individueel als in een groep. Wij zoeken mensen:
-die een maatschappijkritische en linkse instelling/visie

hebben.

-die het zien zitten om op zondagavond de huisvergadering bij te wonen. (zowel praktische zaken als inhoudelijke discussies komen hier aan de orde)
-die verantwoordelijkheid en betrokkenheid (in de breedste zin van het woord) naar de Paap als woon/werkpand hebben.
-die bereid zijn haar/zijn steentje bij te dragen aan zelfwerkzaamheid van de Paap. Heb je interesse of wil je meer informatie? bel dan 073-136921/124494. Langskomen kan ook op Papenhulst 26. Den Bosch.

Agenda

EL SALVADOR DEMO
za 25nov 16:00 Beursplein

'Iets vrijers!?'
Spui 41/43 den Haag
za 25nov: een tanz teufel prod.

de Onderbroek
2e Walstr 19 Nijmegen
za 25nov: Bob Wire (hardcore)
9dec: Kooz Killzapleemoos

uitspraak DEV SOL
di 28nov 13:30 paleis v Justitie
Amsterdam

Studium Generale
T.U. Delft 015-785235
28nov: Er schuilt een Demon
in het nederlands ge-
heugen. Lezing
4dec: TAM-TAM lunch koll.
met Marcus Bakker
"Is er nog toekomst
voor linkse bewegingen
hier en in de derde
wereld"

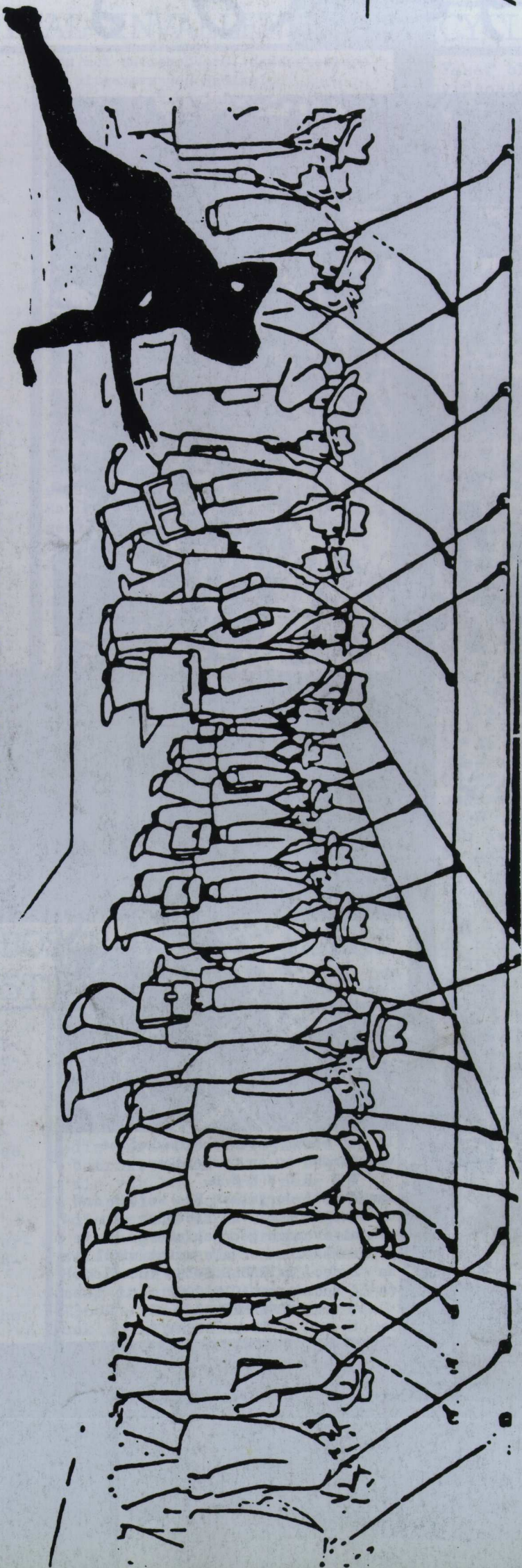
WRAK
wilde wereld Wage-
ningen
wo 29nov: video's akties in Sov-
jetunie

Wielingen
Volkerak 61 A'dam
3dec: infomiddag Cityvorming
21.00 feest met bands

kraakblos Eisenstein'
Buitennom 214 den Haag
wo 6dec: 'bekende gezichten
gemengde gevoelens'
2.50 film 16mm
do 7dec: 'Gone with the wind'
video gratis

In het meest actieve kraakkafee
van eindhoven en omstereken:
DE BUNKER
aan de St. Jorislaan 92a worden in
de eerste helft van december een
aantal avonden georganiseerd. Het
programma ziet er als volgt uit:
za 2 dec. SWINKELS SWING (doelloos)
ma 4 dec. ware ACID-CORE met
MORE FIENDS (usa)
STATE OF DECAY (nl)
zo 17 dec. INCERTITUDE (nl)
SCROUNDRELS (nl)
5-LES (belg)

REVOLUTIE IS GEEN ETENTIE MET GASTEN,
NIET HET SCHRIJVEN VAN EEN VERHANDELING
OF HET SCHILDEREN VAN EEN SCHILDERIJ,
GEEN BORDUURWERKJE;
REVOLUTIE KAN NIET ZO ELEGANT ZIJN,
ZO GEMAKKELIJK EN BEDAARD,
NIET ZO VERFIJND VAN UITERLIJK EN INHOUD,
NIET ZO VRIENDELIJK, PLEZIERIG, BELEEFD,
BESCHEIDEN EN WELLEVEND.
REVOLUTIE IS OPROER,
EEN GEWELDDADIGE AKTIE VAN EEN KLASSE
DIE EEN ANDERE KLASSE OMVERWERPT.